

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 00916

KHAVER-PAVERS MAYSELAKH

Chaver-Paver

*Permanent preservation of this book was made possible
by Ms. Henrietta Cooper Mirell
in honor of her beloved grandson,*

Solomon (Solly) Leon Levenson Mirell's Bar Mitzvah, April 28, 2001

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

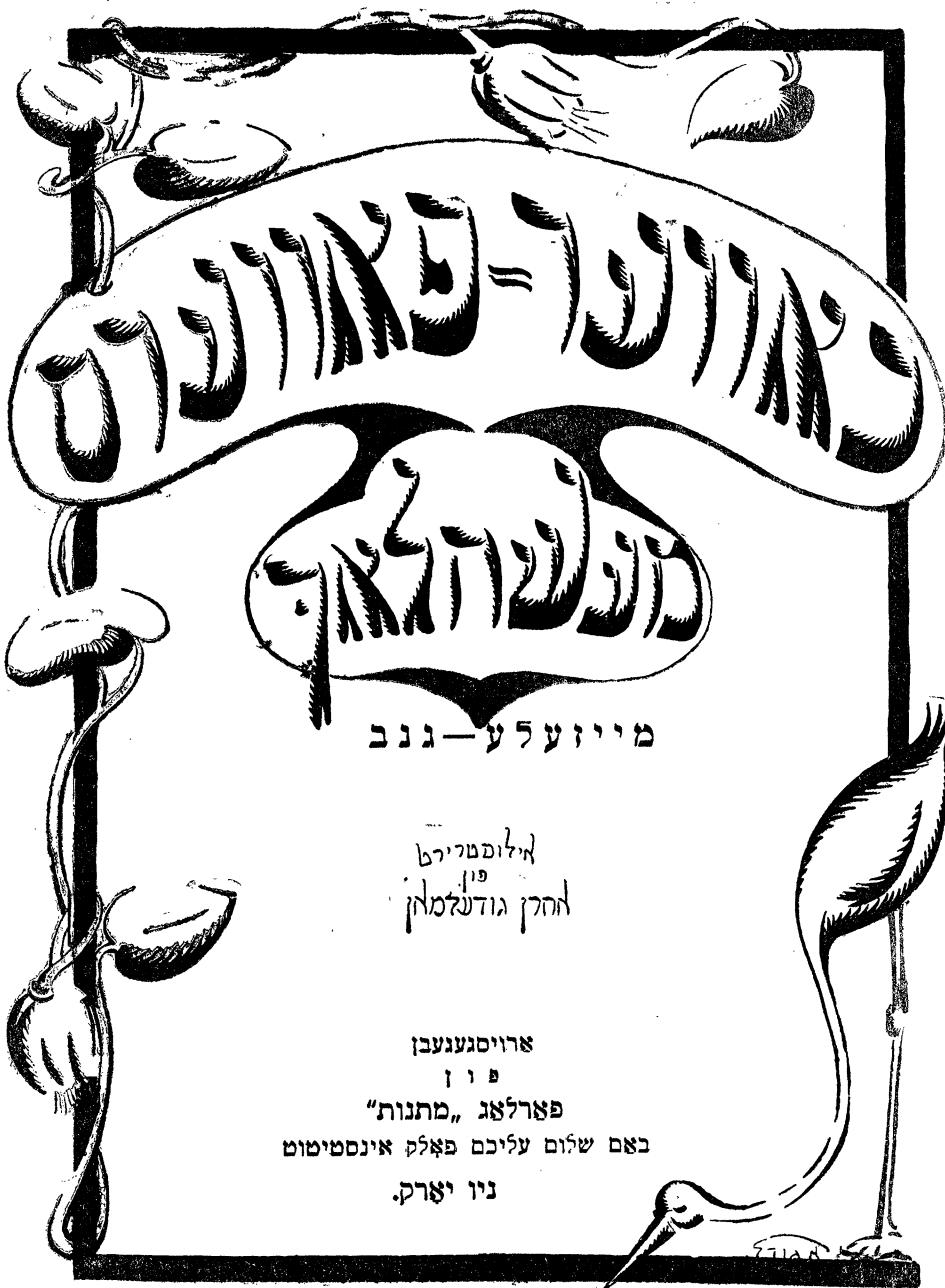
Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

אלטער־ריט
וחוק גודעלמלען

ארוייסגענעבן
פֿוֹן
פארלאג „מחנות“
באם שלום עלייכם פֿאַלְק אַינְסְטִיטּוֹט
נוֹ יָאָרָק.

כָּאֹוּעַר פָּאוּעָרֶם מְעִשְׁהַלְאָךְ אֵין צְוּוֵי בָּעֵנֶר.
עֲרִשְׁטָעֶר בָּאָנֶךְ : מְיוֹזָעַלְעַ גַּנְבָּ אָוּן אַנְדָּעָרָעַ.
צְוּוִיטָעֶר בָּאָנֶךְ : יַאֲנְקָעַלְעַ שְׁנַיְוָעַלְעַ אָוּן אָנֶךְ.
אַיְלָוּסְטוּרֶט פָּוּן אַן גַּוְדְּלָמָאן.

*Copyright, 1925, by the
Sholem Aleichem Folks Institute*

אַרְוִוִּסְגָּעַבְּן מִוּט דָּעַר הַילָּךְ פָּוּן דָּעַם פְּרוּוּעַן קָלוּב
„פָּאָר דַּי קָלִינְגַּע קִינְדָּעָרָם וּוּגַּן“
בָּאַ דָּעַס שְׁלוּם עַלְיכֶם פָּאָלָק אַיְנְסְטִוּטָט.

יאנקעלע פלייט איז חלום לאנד

א, יאנקעלע וויל שלא芬. שא....
 שטיל... א בעמפעלע אויפן טי-
 שעלא, ליגט יאנקעלע איז זיין
 בעטעלע, קלאפט דער זיגער :
 טיך, טאה, טאך... זיצט די מא-
 מע בא יאנקעלע איז בעטעלע..
 האסט מודא ? ניטה וואס
 מורה צו האבן : די מאמע זיצט
 לuben דיר.

אט גלעת די מאמע יאנקעלעム קעפעלע בא זינע ווייד-
 בע הערעלאָד און אָז די מאמע וויל נאָר, ניט זי יאנקעלען
 א קוש גלייד איז פיסקעלע אָריין. אָט קוּשְׁט זי אַיִנ-
 מאָל, אָט קוּשְׁט זי צוּווּיַּה מַאָל. אָז אַיצְטָעָר, אָז יאנ-
 קעלע וויל, ניט ער דער מאָמען אוּיד אָ קוּשְׁט.
 אָט אָזֶה, יאנקעלע, אָט אָזֶה ! אָזֶה, גוֹט ? גוֹט,
 אַיצְטָעָר האַסטוּ שווין קײַן מורה ניט ?
 יאנקעלע איז שווין אָ גרויסער, גרויסער בחור. אָט
 אָזֶה גרויס ! אָז אָז יאנקעלע וויל נאָר אוּיסצְיעַן די
 פיסלאָה, גלייד, גלייד, אָט אָזֶה, וועט ער אוּיסוּאָקְסָן

נאך גראיסער. ווועט ער שוין זיין אווי גראים, אוש ביז
אין דער סטעליע. און א גראיסער בחור טאר ניט האבן
מורא באנאכט צו שלאפען אין זיין בעטעלע, וווען די
מאמע זיצט נאה לעבן אים . . .

— גו, וואס ושע שלאפסטו ניט, אינגעלא ? דו ווילסט
הערן א מעשהלא ? גו, גוט. בויג ושע צו דיין רעכט אויערל,
אט אווי, ווועט דיר דיין מאמע א מעשהלא אריינרידן.
נאך פריער ווועט די מאמע גיין אוייסלאשן סלעמאפעלע.
איא, מע דארף ניט קיין לעמפאלא ? דאס ליכט
שיינט נאר יאנקעלען אין די אויגן.

פאט, סלעמאפעלע אווי שווין פארלאשן. פינצטער . . .
שטארק פינצטער. נאר די מאמע זעט יאנקעלען אויגן.
א, ווי זוי בלישטשען ! טאקע ווי צוויי שטערנדלאד.

— וואס-זישע צימערסטו אוית, אינגעלא ? האסטו
מורא ? צי סייז דיר קאלט ? אט דעם איד דיך גוט
איין מיט דער קאַלדער, און יאנקעלען אווי שווין ניט
קאלט. אט גלעט די מאמע יאנקעלען קעפאלא, און
יאנקעלע האט שווין ניט מורה. נאר וואס דען סייז
פינצטער ? אויז טאקע זיער גוט : וואס-זישע הערטсто
זיך אווי צו אינגעלא ? וואס מיינט דער זיגער, וווען ער
קלאפט טיק, טיק, טאק ? ווילסטו וויסן ? יא ? ער וויסט
נאך איין מעשהלא א קלײַנִינְקָם או א קורצָם, האלט
איין איין דערציילן דער זיגער זיין מעשהלא. טיק-טיק-
טאק. זאגט דער זיגער : נעכטן געקלאפט, היינט גע-
קלאפט, מארגן, תמיד נאר איד קלאָפֶט : טיק-טאק-טאק.
טיק-טיק-טאק.

יאנקיעלע פלייט איז חלום לאנד

— וואס-זישע נאך הערטסן, אינגעלא ? הערטסן
 ניט ווי ס'מאכט עמייצער : ש'ש'ש ! דאם שלאפט שווין
 די גאנצע וועלט. יאנקעלע וועט שלאפן. די מאמע
 אויך, וועלן מיר אויך מאבן : ש'ש'ש !
 שטייל... שטייל... יאנקעלע דראעלט שווין. הערט
 ער ווי א קליען דינינק פידעלע שפילט אווי גרייניג און ווי
 עפעם א גלעקבעלע קליננט אווי שטייל : דזונ-דזונ-דזונ.
 קומען מלאכימלאך, בלוייאנקע, מיט וויסע פליינעלאך. שא,
 שטייל פליינע זי. נעמען זי יאנקעלען, פליינע זי מיט
 אים אוועך, ווית... ווית... מאכט עמייצער : ש-ש-ש-
 ש-ש-ש... א גלעקבעלע מיט א פידעלע. די מ-א-מ-ע
 און א גלעקבעלע.....

קעצעלע וואשערן

י אמאָל געווען א מיידעלע א קלינגען,
וואָם האָט געהיכּוֹן שרדעלע די שיינען.
האָט שרדעלע די שיינען געהאמֿט א
קעצעלע א וואשערן, וואָם האָט ניט
געוואָלט לִידּוֹן, אוֹ מעַן פְּלַעֲגַת זַי רָוֶן
נאשערן, אוֹן א הינטעלע א לִינְגָּרֶר, וואָם
האָט לֵיב געהאמֿט שטענדיךּ נאָר זַי שׂוּעָרָן, אַבָּעֶר קַיִּידּ
געַר פְּלַעֲגַת אִים ניט גַּלְיוּבָן אוֹן ניט העָרָן. דָּעַרְצָוּ נאָר אַיזּ
דָּאָם הינטעלע געווען א האָוקָעָר אוֹן א שְׁרַיעָר אוֹן
האָט מָוָרָא געהאמֿט פָּאָרָן קעצעלע ווי פָּאָר פִּיעָר.
איינְמָאָל האָט ס'הינטעלע דֻּעַם קעצעלע באָן
אוּיעָרָל געוואָלט אַנְכָּאָפָּן, האָט גַּעַנוּמָעָן ס'קעצעלע אוֹן
זַי אַנְגַּעַהְיוּבָן צַוּ דָּרָאָפָּעָן. אַיזּ גַּעַנְגַּעַנְגַּעַן ס'הינטעלע
צַוּ שְׁרַהְלָעָן זַיְדָּןְאָן, אוֹ ס'קעצעלע האָט אִים נַעֲבָאָר
געַשְׁלָאָן.

פרענט שְׁרַהְלָע :

“קעצעלע, וואשערן, דו גְּרוֹיסָע נַאֲשָׁעָרָן, זָאָלָסְטָ מִידּ
בָּאָלְדּ זָאָגָן, פָּאָרוֹוָסְטָ דָּאָסְטוֹ ס'הינטעלע גַּעַשְׁלָאָן.”

מאכְטָ ס'קעצעלע :

„ס'הינטעלע ליגנער האט מיך געמענט באם אויך
ערל אונבאָפּן, האָבּ אַיד געמענט זיין פֿנִים צערדאָפּעּן.“
„זאָל אַיך אַזְוֵי לְעָבּוֹן, אוֹ סְאיַז נִיט אַמְתָה“, הַיְבָט
ס'הינטעלע זיך אָן צוֹ שׂוּעוֹרָן, אַבעָר שְׁרָהָלָע גַּלוּיבָט אַים
נִיט אָוֹן ווַיְל אֲפִילּוֹ אַים נִיט אַוִיסְהָעָרָן.

אֲפִילּוֹ טַאָקָעַ סְקַעְצָעַלָּע האָט זיך שְׁטַעְנְדִּיק לִיב
גַּעַהַאָט צוֹ ווֹאַשְׁן, דַּעַרְפָּאָר אַבעָר פֶּלְעָגָט עַם פּוֹן אַלְעָ
טַעַפְּעַלְאָךְ נַאַשְׁן. סְאיַז טַאָקָעַ גַּעַוּעָן אַמְהָוָה רַיְוָן, צִיכְּ
טִינְג אָוֹן שִׁיןָן. אַבעָר ווֹאוֹ נַאַר סְמַעְטָעָנָע אַקְרִינְגָּל אַין
אַ ווַיְנְקָל, בָּאַלְדְּ סְקַעְצָעַלָּע אַרְיִינְגָּעָשְׁטוֹפּט סְצִינְגָּל. לְעָה,

לְעָה, אַוְיְפָגָעָנָאַשְׁטָ בִּיןְ דַּעַמְּ. אַיְינְמַאְל שְׁטִימִיט קַעְצָעַלָּע נַאַשְׁעָרָן אַין אַ ווַיְנְקָלָלָע,
שְׁטִימִיט. זַעַט עַם ווַיְ שְׁרָהָלָע נִיט מִיט אַלְעָפְּלָ, נִיט.
שְׁרָהָלָע האָט דָּאָס קַעְצָעַלָּע נִיט גַּעַוּעָן, האָט זַי גַּעַלְאָזָט
סְמַעְפָּל אַוְיְפָן טִיש אַזְוֵי שְׁטִימִין. אַלְיָוָן אַיְוָן זַי גַּעַנְאָגָעָן

אָרוּים אָוֹן זַי אַוְעַקְנְעַזְעַט לְעָבּוֹן אַיר חַיְּגָן.
אוֹזְסְקַעְצָעַלָּע בָּאַלְדְּ אָרוּים פּוֹן ווַיְנְקָלָ, אַדוֹרִיאָט אַוְיְפָן
טִיש אָוֹן זַי אַוְשָׁ בָּאַלְעָקָט מִיטָּן צִינְגָּל, אַגְּנָהָיוּבָן צוֹ
שְׁפְּרִינְגָּן, טַאַנְצָן אָוֹן אַזְוֵי צוֹ וַיְנְגָעָן :

סְמַעְטָעָנָע, סְמַעְטָעָנָע פּוֹל אַין דַּעַמְּ טַעְפָּל,
זַעַט טַאָקָעַ זַיְן אַ ברְכָה צוֹ מִין קַעְפָּל,
וּוְעָל אַיךְ לְעָמָן, לְעָמָן,

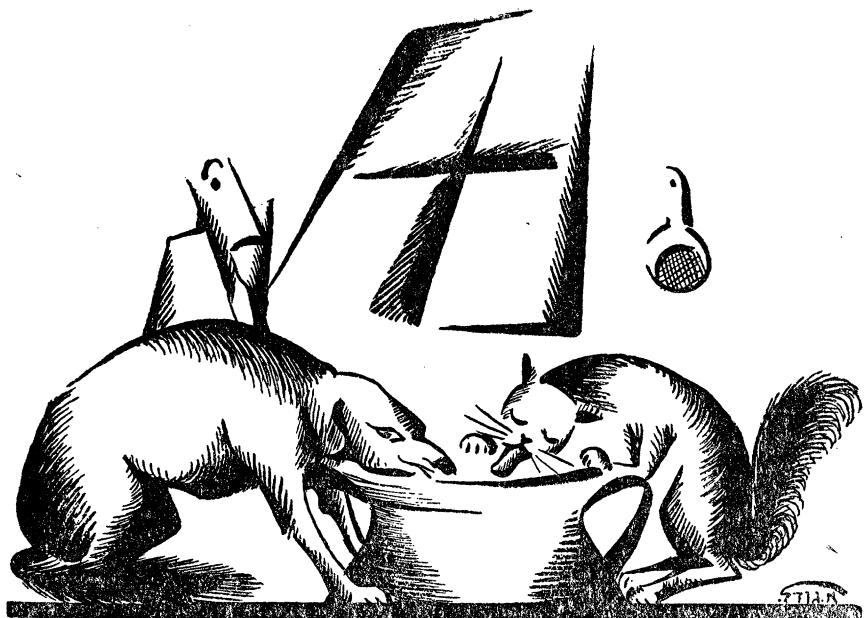
אוֹן פָּאָר שְׁרָהָלָען זַיְךְ נִיט שְׁרָעָקָן.

דַּעַמְּ הַינְטָעָלָע אֲפִילּוֹ נִיט אַ בִּיסְעָלָע

אוֹן מִיד אַ פּוֹלָע שִׁיסְעָלָע.

פְּלוֹצְלִינְג אַזְסְקַעְצָעַלָּע אַין קִיד אַרְיִינְגָּעָנָגָעָן,

ס'האט געוואלט פון דער שאפע א שטיקל ברויט דער-
לאנגען. גיט עם א קוק : ס'קעצל שטײיט באם טעלט,
ליךט די סמעטען אוון שאקלט מיטן קעפֿ.
גיט ס'הינטעלע א גערדי אוויז : „אווי ! אווי !
קעצעלע וואשערן, מעג מען זיין א נאשערן ! אט ני
איך באָלד שרהַלען דערציילן, ווען דיר שוין קייז קלעפֿ
נט פעלן“.
מאכט ס'קעצעלע :

„הינטעלע נאר, שא, שטיל, קיינעם ניט זאג, וועלן
מיר בידע האבן א גוטן טאג. איך וועל אביסעלע
לעגן, דז וועסט אביסעלע לעגן. ס'זעט איז פאר דיר,
אי פאר מיר סמעטען קלעגן.“
באלעקט זיך ס'הינטעלע, ניט מיטן אויג א פינ-
טעלע :

„ס'קעצעעלע איז אודאי גערעכט, סמעטען איז טא-
קע גאנטייט שלעכט.“
האבן זיך בידע געגען, געגעסן און און שרהלהען
איןגעאנצן פארגעסן. ס'הינטעלע זיך אונגעעלעקט, ס'קעצע-
לע זיך אונגעעלעקט און נאר מיט סמעטען יעדער זיין
פנימ פאראבלעקט.

ס'קעצעעלע אבער האט באַלד גענומען מיט איך
פישל ס'פנימ וואשן, מײַאל ניט דערקענען צי זיך
אַפְּלוֹ נאשן. ס'הנטל מיט סמעטען אַפְּרַשְׁמִידְרַטְרַעְ
אייז אַרְוִים אויפֿן הוית, נאכּוֹן האָן לוית, לוית. נאָר די-
הינער זיך גענומען יאנָן, געוואַלְט זיך כָּאָפּוֹ אָן
שלָאנָן. געשטייפט אָן געלאַכְט אָן זיך זיעיר פרילאָך
געמאָכְט.

דרוּוּוֵיל ווּרְטַ שְׂרָהֶלְעַ הַוְּנָגְנָרִיק, ניט זיך איז קיד
אַרְיִין, זעט זיך, שטוייט זיך ס'טַעְפֵּל אַזְוִי גוֹט אָן פִּין.
ניט זיך אַבְּעָר אַזְוִן טַעְפֵּל אַקְהָם אַרְיִין : ווֹי ! לִיְדִיק
בִּזְוּ דַעַך. נִשְׁתַּמְתָּא דָאָרְט אַפְּלוֹ קִין לַעַך. רַופְטַ שְׂרָה-
לְעַ ס'הינטעלע מיטן קעצעעלע אַרְיִין אַזְ קִיד, רַופְטַ זַיְ
צַו זַי :

“קעצעלע, קעצעלע”, זאגט שרדעלע צו דער וואָר
שערן, “דו האָסְט מסתמא אויפגענאנשט די סמעטען,
ווײַיל דו ביסט דאָך אָ גרויסע נאַשעַן.”

זאגט ס'קעצעלע :

“שרהַלְעַ דּו שִׁינְעַ, נִיבַּ נָאָר אָ קוֹחַ, וְיֵאָיד בֵּין
אָ צִיכְטִיקָע אָוּן אָ רִינְעַ, מִירַ דְּאָכְטַ זִיךְ, אָזְ סְהִינְטֶלְעַ
הָאָטַ נָאָר די סְמֻעְטָעַן אָוַיְנְגָלְעַקְטַ, נִיבַּ נָאָר אָ קוֹחַ
וְיֵי זַיְן פְּנִים אִיזְ נָאָר פָּאָרְפְּלָעְקַטַּ.”
חוּבְטַ זִיךְ סְהִינְטֶלְעַן צַו שְׁוּעָרַן, אָבָעַרְ שְׁרָהָדְ-
לָעַ וְיַיְלַ אִים אָפִילַו נִיטַ הָעָרַן. גַּעֲכָאָפְטַ אָ שְׁטָעַקְן אָוּן
שְׁלַאָגַט סְהִינְטֶלְעַ פָּאָר דָּעַר סְמֻעְטָעַן אָוַיְנְגָלְעַקְן.
וַיַּצְטַ סְהִינְטֶלְעַן אָוּן וְיַיְנַטַּ, אָוּן וְיַיְנַטַּ, דָּאָם קוּ-
צָעַלְעַ אָבָעַר וְיֵי נִיטַ אִירַ מִימִינַטַּ. זַי שְׁטִיטַ אָוּן הָאַלְטַ
זִיךְ אִין אִין וְוָאַשְׁן, אָוּן וְוָאַשְׁן. אַרְוָמְגַעְוָאַשְׁן אָוּן אַוְעַקְ-
גַּעֲנָאָגַעְן וְיַיְטַעַר זַוְנַן וְזַאַם צַו נַאַשְׁן.

שְׁרֶהָלָע מִיט דָּעַם צִינְגָּלָע

רְהַלְעַם צִינְגָּלָע הָאָט זִיד אַיִינְמָלְ צָוֵד
גַּעֲטַשְׁעַפְעַט צָו אַיר אָז סְיוֹוֵיל אַיךְ
גַּיְוֵן מִיט אַיר אַיְזֵן קִינְדְּעַרְגָּאָרְטֵן זִיד
לְעַרְגָּעָן. וּוֹפֵל שְׁרֶהָלָע הָאָט צָו דָעַם
נִיט גַּעֲטַעְנָהָת : פָּעַם, צִינְגָּלָע, סְאיַוֵּן
נִיט שִׁיְוֵן, אָז דָו זָאַלְסָט גַּיְוֵן אַיְזֵן קִינְדְּ
דְּעַרְגָּאָרְטֵן. וּוֹאָם וּוֹעַט זָאָנוּ דִּי לְעַרְגָּרְ ? וּוֹאָם וּוֹעַלְןְ
זָאָנוּ דִּי קִינְדְּעַרְלָאָךְ ? זִי וּוֹעַלְןְ מִיד אַוִּיסְלָאָכוּן.

אַבְּעָר סְצִינְגָּלָע הָאָלָט זִיד בָּא זִיְינָם : אַיךְ וּוֹיֵל
אַיךְ גַּיְוֵן אָוֹן שְׂוִין.

וּוֹאָסְ-זְוּשָׁע פְּלָעַנְתָּ שְׁרֶהָלָע טָאָ ? גַּנְגְּנִיזָׁ פָּרִי, וּוֹעַן
סְצִינְגָּלָע אַיְזֵן נָאָר גַּעֲשַׁלְאָפָּן אַיְזֵן זִיְוֵן וּוֹינְגָּלָע, פְּלָעַנְתָּ זִי
זִיד אַוִּיפְשְׁטִין, נָעַמְעָן סְגִּינְגָּע טַאֲרַבְעַלָּע מִיטָּן שְׁעַרְעַלָּע
אוֹן מִיטָּן נָאָזְ-טִיכָּל אוֹן זִיד שְׁטִיל אַרוֹיְסְגְּנְבָּעָנָע פָּוּן דָעַר
שְׁטוּבָּ, אַזְוֵי אָז סְצִינְגָּלָע הָאָט אָפִילְוָן נִיט גַּעְהָרָט. סְאיַוֵּן
זִיד גַּעֲלָעָנוּ אַיְזֵן וּוֹינְגָּלָע אוֹן הָאָט גַּעֲשַׁנְאָרְכָּט מִיטָּן נָעַן
זְעַלְעָן וּוֹיִסְטָ פָּוּן גַּאֲרָנִיתָ. אָז דָעַר וִינְגָּעָר הָאָט
גַּעֲשַׁלְאָגָן אָכָט אוֹן סְצִינְגָּלָע הָאָט זִיד אַוִּיפְגְּנְעַכְאָפָט פָּוּנָם

שלאָת, ניטְס אַ קוק : שרה לֹע איז ניטְאָ. אַז ס'זהָאָט
אנגעעהויבּוּן צוּ ווַיְינְעַן אָוּן ווַיְינְעַן, האָט עַם גַעֲווּינְט בֵּין
שרה לֹע האָט זיך אָומְגַעְקָעֶרט פָּנָם קִינְדָרְגָּאָרטָן.

— ווָאָם ווַיְינְסְטוּן, צִיגּוּלָע ? — פרעַנט שְׁרָהָלָע.
ס'צִיגּוּלָע ווַיְיל אָפְּלָו נִיטְ רַיְדָן מִיט אַידְ. ס'לִיגַט
אוּן ס'זְוַיְינְט.

איינְמָאָל טְראָכְט זיך אָזְוִי ס'צִיגּוּלָע : מַארְנוּ ווּעָל
אַיד אוּיפְּשְׁטִינוּ פְּרִי, פְּרִי, אוּן אַז שְׁרָהָלָע ווּעַט גַּיְן אִין
קִינְדָרְגָּאָרטָן, ווּעָל אַיד זיך אָונְטָעְגָּנְבָּעָןְעָן אָוּן ווּעָל
אוּיך נָאָכְנִין.

געַטְרָאָכְט אוּן גַעְטָאָן : גַעְטִיְזְ פְּרִי, ווּעַן שְׁרָהָלָע אִין
אוּיפְּגַעְשְׁטָאָנְעָן פָּוּן אַיר בעַטְעַלְעָ, אִין שְׂוִין ס'צִיגּוּלָע נִיטְ
געַשְׁלָאָפָן. סָאוּ גַעְלָעָנוּ אִין ווַיְינְלָע אָוּן זיך צְוָנְעָקְוָקְט
צְוּ אַלְצָ, ווָאָם שְׁרָהָלָע האָט גַעְטָאָן. זַעַט עַם, ווִי שְׁרָהָ
לָע עַסְט אָפְ אַיבְרָאַבְיָיסְן אוּן ווִי שְׁרָהָלָע נַעַמְת אַיר גַרְיוּ
טְאָרְבָּעָלָע אוּן נִיטְ אַרוֹיְס אִין דְרוֹיְסָן. האָט גַעְנוּמָעָן
ס'צִיגּוּלָע אוּן נִיךְ אַרוֹיְסְגַעְשְׁפָרְנוּגָעָן פָּוּן וַיְיָן ווַיְינְלָע אָוּן
לְאָוּט זיך גַיְן שְׁטִילְעָדְהִיט נָאָך שְׁרָהָלָען.

הָאָט דְעַרְיוּן ס'הַינְטָעַלְעָ מַארְקָא, ווָאָם האָט זיך
גַעְקָאַטְשָׁעַט אִין חַוִּיפָ אַיבָרְ דָעַרְ ערָד, אַז ס'צִיגּוּלָע נִיטְ
נָאָך אָוּוּחָ מִיט שְׁרָהָלָעָן עַרְגָּעִיזְזָוָאָן. האָט אַים פָאָרְ
דְרָאָסְן דִי מַעְשָׁה. ווָאָם הַיִסְטָמָע לְאָוּט אַים נָאָך אַיבָרְ
אַלְיָין ? האָט גַעְנוּמָעָן ס'הַינְטָעַלְעָ, נִיךְ-גִיךְ צְוָנְעָלָאָפָן צָום
צִיגּוּלָע : — צִיגּוּלָע, צִיגּוּלָע, ווַיְאָהִין גַיְיסְטוּ ? — פרעַנט מַארְקָא.

— וואוהין איד ני ? אין קינדערנארטן ני איד,
— ענטפערט ס'ציגעלע אוון ווערט גרויס בא זיך.
— נעם מיך איד מיט, — בעט זיך ס'הינטעלע
מאראקא.

ואגט ס'ציגעלע : או דו וועסט מיר מײַן ניט נאכּי
לייפּן אוון מיר מײַן ניט רײַסּן בא די אויערַן, וועל איד
דייך איד מיטגעמען.

ואגט ס'הינטעלע : ווי איד בין א איד, או איד
וועל מײַן ניט.
ואגט ס'ציגעלע : ואַלְסַט געדענְקָעַן. נו, קום מיט
מיר, נאָר שטיילערהייט, שרהַלְעַ זאָל ניט וויסּן.
גייעַן זי שוין אלְעַ דריַי.

האט דערזען ס'קעצעַלְעַ, וואָס איז זיך געלעַן אויעַפּן
דאָך אוון האָט זיך געווארמֶט אונטער דער זוּן, או ס'צִיַּד
געלְעַ מיטַן הינטעלְעַ גייעַן ערנְעַ אַוּעַק מיטַן שְׁרַהְלָעַן,
האט אַים פֿאָרְדְּרָאָסּן די מעשַׂת. וואָס הײַט מְזַאָגָט אַים
גָּרְנִיט, וואָהֵין זי נייעַן ? האָט ס'קעצעַלְעַ גענוּמָעַן אוון
ニיך אַרְאָפְגַּעַשְׁפְּרָוְנָגָעַן פּוֹנָם דאָך אוֹיָה דער ערְד, צוֹנָעַ
לאָפּן צוֹם הִינְטְּעַלְעַ אוון פרענְטַס : הִינְטְּעַלְעַ, הִינְטְּעַלְעַ,
וואָהֵין גַּיְסְטוּ ?

— וואָהֵין איד ני ? אין קינדערנארטן ני איד, —
ענטפערט ס'הינטעלְעַ אוון בלְאָוּט זיך אָן. ס'זְוִיל אַפְּלִיכּוּ
ניט קוֹכוֹ אַוְפּוֹ קָעַצְעַלְעַ.

רַופְּטַ זיך אָן ס'קעצעַלְעַ : נעם מיך איד מיט.
רַופְּטַ זיך אָן ס'הינטעלְעַ : מַיְגַּסְטַ אַיד האָבַּשׂ וּוֹין

פארגעטן, או דו האסט מיך נעלטן א דראפע געטאו בא
דער נאָז ? נײַ, נײַ, אַיד בין מיט דיר ברונג.
שׂווערט זיך ס'קעצעלע : זאל אַיד אַזוי לַעֲבֹן, אַיד
וועל דיך מער ניט גראָבלען.
— געדענֿקְזֶישָׁע, — זאגט ס'הינטעלע, — נו, קומ
מיט מיר, נאָר שטילערהייט, ס'צִיגּעַלָּע זאל ניט וויסן.

גַּיְעָן זַיְעָן שַׂוִּין אַלְעָ פִּיר.

האט דערזען דער האָן, וואָס אַיז אָומְגָעָנָגָעָן מיט
זַיְעָן דַּרְיֵי הַינְּעָר אַיבָּעָרָן הוֹיָף אָוֹן האָט גַּעֲזָכָט עַפְּעַסְמַד
וְוָאָס צַו עַסְנוּ, אוֹ ס'צִיגּעַלָּע מִיטָּן הַינְּטַעַלָּע אָוֹן מִיטָּן
קַעַצְעַלָּע גַּיְעָן עַרְגָּעָץ אַזְוּעָם מִיטָּן שְׁרָהְלָעָן. טְרָאָכָט דַעַר
הָאָן באָ זיך : מִידָאָרָפּ צָוְלוּפּוֹן אָוֹן אַ פְּרָעָן טָאָן, וְוָאָז
הַיְן זַיְעָן.

אַיז עַר צְוָנָעָלָפּוֹן גַּיהְ, גַּיךְ אַוִּיחָד זַיְעָן צְוָוִי דִינָעָ
פִּיסְלָאָה, גַּליַּיךְ צָום קַעַצְעַלָּע, אָוֹן גַּעֲפָרָעָגָט :
— קַעַצְעַלָּע, קַעַצְעַלָּע, וְוָאָהָיָן נִיסְטָו ?
הַיְיָבָט זיך אָוֹן ס'קַעַצְעַלָּע רִידָן מִיטָּן הָאָן : אַיד
נַיְיָ טָאָקָע אַיז קִינְדָעָרָטָן אָוֹן דו נִיטָן. אַהָא !
רוֹפָט זיך אָוֹן דַעַר הָאָן : אַיד בָּעַט דִיךְ, נַעַם
מִיד אַיד מִיטָן.
רוֹפָט זיך אָוֹן ס'קַעַצְעַלָּע : מִינְיסָט אַיד וּוֹיָס נִיטָן
או דו טְרָאָכָט אֹוִים אַוִּיחָד מִיר אַלְעָ מָאָל לִיגָּנָס ? פָּאָרָד
וְוָאָס האָסָט נַעֲכָט דָעַצְיַילָט שְׁרָהְלָעָן, אוֹ אַיד הַאָבָב
אוֹיפָגָעָנָאָשָׁט דֵי סְמֻעַטָּעָנָע פּוֹנָם קַרְיְגַעַלָּע ?
רוֹפָט זיך אָוֹן דַעַר הָאָן : וּוּסָטָו זַעַן, אוֹ אַיד וּוּלָע
מַיְן נִיטָן, קִינְמָאָל, אַיְיבִּיקְ נִיטָן.

רופא זיך אָוְסִקְעַצְעַלָּע: אויב אווי, קומ מיט מיר,
נאָר שטילערדהייט ס'הינטעלַע זאָל ניט וויסן.
גיעען זיַּי שווין אלע פֿינַת.
דעַרְוַוְוֵיל הַאָבָּנוּ דִּי הַינְּעָר דַּעֲרוֹזָעַן, אָז דַּעַר הַאָנָּוּ לְאָוֹת
זַיְּיַי נַאָּר אַיְבָּעָר אַלְיַיְן. זַיְּנַע זַיְּיַי גַּעוּוֹאָרָן בְּרוֹנוֹ אָנוּ זַיְּיַי
גַּעַן צוֹגַעַלְאָפָּן מִיט אַגְּנַצְעַר טַעַנָּה צָום הַאָנָּו: וּזְאָם
הַיִּסְטַּמֵּעַ עַר לְאָוֹת זַיְּיַי נַאָּר אַיְבָּעָר אָוּ אַלְיַיְן נִיט עַר זַיְּיַי
ערגעץ אָוּוּם?

רופא זיך אָז דַּעַר הַאָנָּו: אַיְד גַּיְיַי אִין קִינְדֶּעֶרֶת
נאָרטָנוּ. אויב אַיְד ווַיְלַט אַיְד גַּיְיַי מִיט מִיר, זַאָלַט אַיְד
זַיְּד פִּירְוָן וַיְיַי מַעַנְטַשְׁנוּ — נִיט קוֹוָאָקָעָן, נִיט שְׁרִיְעָן, זַיְּד
נִיט צַעַלְוִיפָּן אִין אלע זַיְּטָן, וַיְיַי אַיְיָר שְׁטִינְגָּעָר אִיגָּן.
שׂוּעָרָן זַיְּד דִּי הַינְּעָר בָּא טַאְטַע-מַאְמָע, אָז זַיְּיַי
וּעַלְוָן זַיְּד פִּירְוָן לִיְּטִישָׁ. זַאנְט צַו זַיְּיַי דַּעַר הַאָנָּו:
— נָוּ, קּוּמָט מִיט, נַאָּר שְׁטִילְעַרְדְּהַיִּיט, ס'קְעַצְעַלָּע
זַאָּל נִיט ווִיסָּן.

גַּיְעַן זַיְּיַי שְׁוַיְן אלע אַכְּטָן. פְּרִיעָר ס'מִידְעַלָּע שְׁרָהָה־
לָע, נַאָּר שְׁרָהָלָעָן סְיוּוִיסָּע צִינְגָּלָע, נַאָּכוּ צִינְגָּלָע —
ס'הַינְטַעַלָּע, נַאָּכוּ הַינְטַעַלָּע — ס'קְעַצְעַלָּע, נַאָּכוּ קְעַצְעַלָּע —
— דַּעַר גַּרוֹיסָעָר הַאָנָּו אָנוּ נַאָּכוּ הַאָנָּו — דִּי דְּרִיְיַי הַינְּעָר.
גַּיְעַן זַיְּיַי, גַּיְעַן זַיְּיַי, בִּזְיַי זַיְּיַי קּוּמָעָן צָום קִינְדֶּעֶרֶת
נאָרטָנוּ. שְׁטִיְמַט דִּי לַעֲרָעָרָן בָּא דַעַר טִיר. זַאנְט שְׁרָהָה־
לָע: „אָ גּוֹט-מַאְרְגָּנוּ, לַעֲרָעָרָן“. זַאנְט דִּי לַעֲרָעָרָן: „אָ
גוֹט יַאֲרָ, שְׁרָהָלָע. זַע נַאָּר, שְׁרָהָלָע, וּזְעָר אִיז דָּאָם דִּי
גַּאנְצָע קָאַמְפָאַנְיַע?“.

קוקט זיך אום שרהלה. טראפט נאר וועמען זי האט דערזען ? אודאי די גאנצע קאמפאניע : ס'ציגעלע מיטן קעצעלע, מיטן הינטעלע, מיטן האן און מיט די הינער.

ווערט שרהלה וויער פארישעט און אי שטארק אין בעם אויפן ציגעלע : פע, דו בייזט א ציגעלע קאפיגעלע ! אהים ניין, זאג איך דיר, און ניט ווער איך מיט דיך ברונג און איך וועל שוין מיט דיך ניט רידן.

רופא זיך און ס'ציגעלע אוי : נאר דו דארפט ניין. און קינדרגארטן און איך ניט ? איך וויל איך ניין.

רופא זיך און די לערערן צו שרהלה : ס'ציגעלע אי טאהע גערעכט. קומט אלע אריין און קלאמ.

ניט שרהלה מיט דער גאנצע קאמפאניע אריין און קלאמ. ווי די קינדרלאך האבן זי נאר דערזען, און געווארן איז פרײַד אויף זי. ווי האבן אַנְגַּעַהֲיוֹן פְּלַעַם-קען מיט די הענטלאח, און געמאכט אַרְאַד. ס'ציגעלע מיטן הינטעלע, מיטן קעצעלע, מיטן האן און מיט די הינער האבן אויך געמאכט אַרְאַד און האבן אַנְגַּעַהֲיוֹן צו טאנצן און די קינדרלאך האבן אוי געונגען :

ציגעלע, ציגעלע, אַרְוִיס פֿוֹן וויגעלע,

הייב ס'פֿיסעלע, און טאנץ אַבִּיסעלע.

הינטעלע, הינטעלע, מיטן אויג אַפִּנטעלע.

מייאו ! מייאו ! קעצעלע, קויקלט פֿאַרְדִּים אַקְלַעצעלע !

שרהַלָּע מַט אָד קָעֶצְעַלָּע פּוֹסִי

רַהֲלָע נִיתְשַׁוִּין טַאֲקָע אַיְזָנְדָעֶר-
גַּארְטָן אָוֹן קָעֶצְעַלָּע פּוֹסִי נִימְטַ.
אַיְזָנְדָעֶרְקָעַלָּע פּוֹסִי, סְבִּינְקָט
אוֹזָן נַאֲך שַׁרְהַלָּעַ.

וַיְיַזְעַרְתָּם נַאֲר בָּאַטָּאָג, שְׁפְּרִינְגְּטָן
בָּאַלְד סְקָעֶצְעַלָּע אַרוֹיָת אַיְפָן פָּעַנְצָה-
טַעַר קוֹקָט אַיְזָנְדָעֶרְקָעַלָּע אָרְיִין, וַואֲרָט אָוֹן וַואֲרָט : שַׁרְהַלָּע
זָאָל שַׁוִּין קָוּמָעַן אַהֲיָם.
נִימְטַ דָּעַר זִיגְעָר אַשְׁלָאָג אַיְינָס אָוֹן צְוַויִּי, לְיִפְּנֵן
אַרוֹיָס אַלְעַ קִינְדָּעַרְלָאָד פָּוֹן קִינְדָּעַרְגָּאָרְטָן אָוֹן לְאָזָן יַד
אַהֲיָם.

דָּעַרְזָעַט פּוֹסִי, דָּוְרָכָן פָּעַנְצָטָעַר וַיְיַזְעַרְתָּם נִיתְשַׁוִּין
שְׁפְּרִינְגְּטָן דָּאָם אַרוֹיָס אַיְזָנְדָעֶרְקָעַלָּע אָוֹן לְיִפְּטָהָגָן
אַנְטְּקָעַן שַׁרְהַלָּעַ.

אַיְנְמָאָל אַיְזָנְדָעֶרְקָעַלָּע גַּעֲוָעָן זִיגְעָר פְּרָי, אַבְּעָר פּוֹסִי
וַיְיַסְטַּמֵּט נַאֲך נִימְט אַיְפָן זִיגְעָר, הָאָט זִי גַּעֲמִינְגָּט, אָז סְאִיז
שַׁוִּין זִיגְעָר שְׁפָעַט. הָאָט גַּעֲנוּמָעָן סְקָעֶצְעַלָּע אָוֹן אַרוֹיָפִּי-
גַּעֲשְׁפְּרָוְנְגָּעָן אַיְפָן פָּעַנְצָטָעַר אָוֹן גַּעֲקוֹקָט אַיְזָנְדָעֶרְקָעַלָּע אָרְיִין.

קוקט און קוקט אַלאָנְגָּנוּ צִימֶט, אַבְעָר שְׁרָהָלָע אֵין נָאָד
נִיטָּא. טְרָאַכְט פּוֹסִי אָפְשָׂר אֵין שְׁרָהָלָע נָאָר גַּעַשְׁטָאַרְבּוּ
אֵין וּועַט שְׁוִין מַעֲרָעָר נִיט קְוּמָעָן אָהִים.

אייביך, אייביך וועט פּוֹסִי שְׁוִין נִיט וּעַן שְׁרָהָלָעַן,
וועט שְׁוִין נִיט זַיִן וּוֹעֵר סִיאָל אַיר גַּעַבּוּ זִיסּעַ מִילָּד
מייט בְּרוּיַט, סִזּוּעַט שְׁוִין נִיט זַיִן וּוֹעֵר, סִיאָל זִיד שְׁפִילָן
מייט אַיר. וועט טַאָקָעַ זַיִן זַיִעַר שְׁלָעַכְתּוּ. צְעֻווּיְינָט זִיד
פּוֹסִי אֵין מִיאָקָעַט אָוַיְוַיְרִים : מִיאָו, מִיאָו.

דָּעַרְזְּוִיְּלָגְנָעַט גִּינְטָלָע לִגְנָעָר, וּעַט עַר וּזְיַי
סִקְעַצְעַלָּע וּוַיְינָט. פְּרָעָנְטָדָם הִינְטָעַלָּע פּוֹסִי, פּוֹסִי,
וּאָסָם וּוַיְינָטָו ? מַאֲכָט סִקְעַצְעַלָּע : „אָוִי, אָוִי, שְׁרָהָלָע
אֵין אַוּעַקְגַּעַנְגַּעַנְגַּעַן אֵין קִינְדָּעַרְגָּאַרְטָו אֵין אֵין נָאָד אָהִים
נִיט גַּעַקְוּמָעָן, הַאָבָּא אַיד מָוָאָ, אֵין זַי וּועַט שְׁוִין אייביך,
אייביך נִיט קְוּמָעָן. מִיאָו, מִיאָו — צְעַלְלִיפְעַט זִיד נָאָד
שְׁמָטָאַרְקָעָר פּוֹסִי.

זָאָגַט הִינְטָלָגְנָעָר : וּאָסָם זְשַׁע דָעַרְפָּטָטוּ וּוַיְינָעַן,
בִּזְיַט דָעַן אַפְּצָל קִינְדָּ ? וּוַיְיסָטָו וּאָסָם ? קָוּם מִיר,
וּוְעָלָן מִיר אַפְּזָוּכָן דִּין שְׁרָהָלָעַן.

מַאֲכָט פּוֹסִי : „דָו זְוִיְיסְטָדָעָן, וּוֹאוֹ דָעַר קִינְדָּעָרִי
נָאַרְטָו אֵין ?“ עַנְטָפְעָרְטָסְיַהְינְטָל אֵין אָוַיְוַיְרִי
זִיד : לָאָוּ דִּיךְ, פּוֹסִי, שְׁוִין נָאָר נִיט אַרְזָן, אַיד וּוַיִּים
שְׁוִין יָא וּוֹאָגָן. אַיד לְוִוָּת נָאָר אַלְעָטָאָגָן מִין דָבָרְהָלָעַן,
וּעַן זַי גִּינְטָאֵין קִינְדָּעַרְגָּאַרְטָו, אַבְעָר מִין דָבָרְהָלָעַן
טְרִיבְעַט מִיד אָפָּ, פָּאַרְגְּנָבָע אַיד זִיד אֵין שְׁוִין.
דָעַרְפָּאָר וּוַיִּים אַיד טַאָקָעַ וּוֹאָגָן.

מאכט ס'קעצעעלע און זיפצט : גוט, לאמיר ניין.
גייט אזי ס'קעצעעלע מיטן הינטעלע אזי לאנג,
אזי לאנג בייז זיי קומען און צו א נרויסער שטוב מיט
א גרינעם דאר, מיט א סך פענצעטער און א סך מייד-
דעלאָד און איינגעלאָד לויפֿן דארט אום און שריעין.

מאכט ס'הונטעלע צו פּוֹסִי : „אט דאס איז דער
קינדרער גאנַטן און אלֵין לויפֿט עַם אָוועָה, ווילַ הינטעלע
לייגנער האט זיך דער מאָנט, אָז ער האט היינט נאָך ניט
געה אָווקעט אויפֿן קעלבל וואָם באָ זיי אַין הוּת, דארפֿ
מען לויפֿן און דאָווקען.

דעוויל בְּלִיבְט פּוֹסִי אָזַי שטײַן, קומט און קוּקט
דעַרְזַעַט עַם אָז אָפְעַנְעַם פֻּעַנְצַטְעַר, שְׁפְּרִינְגְּטַ פּוֹסִי אָרוּפַ
אויפֿן פֻּעַנְצַטְעַר ; ניט עַם אַ כּוֹק : ווֹי, אָזַי פִּילַ קִינְ-
דעלאָד און שְׁרָהְלָע אַיְיךְ. דערפרײַט זיך ס'קעצעעלע און
זאנגט אָזַי צו זיך אלֵין : „אט ווּל אַיך זיך באָהָלַטְן אָונְ-
טַעַר דַעַר שַׁאַפְעַ אָזַי ווּל ווּל ווּלְאַרטְן בַּיַּז שְׁרָהְלָע ווּטַ
נִין אַ הַיִם, ווּל אַיך צְוַילְפּֿן צו אַיך.

טוט אָזַי פּוֹסִי, באָהָלַט זיך אָונְטַעַר דַעַר שַׁאַפְעַ
און קומט, און קומט.

דעוויל איז גַּעֲזַעַט אַ מִידְעַלַע : לְעַבְנָן אִיר אַוְיכְּ
דַעַר עַרד אַיז גַּעֲלַעַן אַ קְנִילְכָּל ווּיְסַע באָוָל, האָלַט
ס'מִידְעַלַע אַ סָּךְ גַּרוּסַע נַאֲדַלַען, צִימַט ס'קְנִילְכָּל, מאָכְט
מייט דַי נַאֲדַלַען אָזַי שְׁטְרִיקְט אַ זַּאַהַ, קַאְטְשַׁעַט זיך אָזַי
ס'קְנִילְכָּל, קַאְטְשַׁעַט זיך אָזַי שְׁפְּרִינְגְּט אָונְטַעַר.
מיינט פּוֹסִי, אָז דָסֶם שְׁפְּרִינְגְּט אָזַי אַ מִיּוּלַע,
ווערט פּוֹסִי אַין בעַם, גַּנְבַּעַט זיך אָזַי אָונְטַעַר שְׁטַיַּ-

לינקערהיט, שטרעקט אוים א לאפקע, ניט א כאפ
ס'קנילבל און אנטלויפט ווידער אונטער דער שאפע.

היבט אן ס'מילד צו שדייען : לערערן ! אימיצער
האט צונעכאפט בא מיר מיין קניילבל.

קומט צעלוייפן די לערערן, קומען צעלוייפן אלע
קינדערלאר און מהויבט אן זוכן ס'קנילבל. פלוצ'לינג
דערהערט מען, ווי עמיצער פארקעט זיך אונטער דער
שאפע. ניט מען צו אוזי שטילערהיט, מ'רוקט אפ פא-
וואלינקע די שאפע.

וואס מיינט איר ? אודאי, ס'קעצעלע שלאנט זיך
דארטן מיטן קניילבל.

צעלאבן זיך אלע קינדערלאר. פרענט די לערערן :
קעצעלע, קעצעלע, וועמעם ביסטו ? ענטפערט ס'קעצע-
לע אוון וויל זיך שיין צעווינגען : שרחלען בין איד.
צעלאבן זיך ווידער די קינדערלאר און שרחלע ווערט
שטארק פארשעט.

פרענט די לערערן ווידער : ווי אוזי ווע, קע-
צעלע, בייזטו געקומען אהער ? דערציילט פומי די גאנצע
מעשת.

האָבן די קינדערלאר אויסגעעהרט, אויסגעעהרט און
געהאט גרוים רחמנות. שרחלע האט געגעלט ס'קעצעלע
אין האט איר צונעזאנט מיטגעמען אלע טאג.

פונ דאמאלסט אן ניט שרחלע מיט פומין אלע
טאג אין קינדערנארטן.

ס' חינטעלע מיטו קעצעלע

יצט זיך איז די לערערן באם טיש און דערצילט א מעשהלע און די קינדערלאך הערן צו. זיין זיכן אלע אויפַ די בײַינקעלאך, וויערע קעפַעלאך אָנְגַּעֲשֵׁפָאַרְט אָוִיפַ ווַיַּעֲרֹעַ הַעֲנְטַעַלָּאָך אָוּן הַעֲרָן:

וויאט, וויאט, נאָר וויאָט הַיְינְגַּט אַ גַּרְיוֹסָע שְׁטוּב אַיְזַּע דָּעַר לוֹפְּטָן. די שְׁטוּב אַיְזַּע גַּמְאָכֶט גַּעוֹוָאָרָן פָּז ווַיַּסְּפֵר, ווַיַּסְּפֵר שְׁתִּין. ווַיַּסְּפֵר אַיְזַּע דָּעַר שְׁטוּב הַונְּדַעַת מְלָאַכִּים לְאָך אַיְזַּע ווַיַּעֲרֹעַ הַונְּדַעַת צִימַּעַרְלָאָך.

פלוצְלִינְג הַעֲרָט אָוִיפַ די לְעַרְעָרָן צו דָּרְצִילָן, ווַיַּסְּפֵר הַעֲרָהָרָט זיך עַפְעַם, ווַיַּסְּפֵר עַמִּיצָּעָר שְׁקָרָאָבָעָט די טִיר. דָּרְשָׂרְעָכוֹ זיך אלע קִינְדַּעַלָּאָך, זיכן זיין אַזְּוִי אלע פָּאָרָה האַלְטַנְדִּיק דָּעַם אַטְעַם אָוּן מַהְעָרָט אָוּן סִידָאָכֶט זיך זיין אוִיסָּמָּה, פָּוֹנְקָט ווַיַּסְּפֵר אַמִּיּוֹל ווַיַּאַלְטֵז זיך דָּאָרָט גַּעַשְׁקָרָאָבָעָט. רַוְּפַט זיך אָז די לְעַרְעָרָן צו דָּבָרְהַלְעָנוֹ: אָזְּנוֹ, גַּנְיָה נאָר עַפְנָה די טִיר אָזְּנוֹ זַעַם ווַעֲרָאָזְּנוֹ? רַוְּפַט זיך אָז דָּבָרְהַלְעָה אַ דָּרְשָׂרָאָקָעָנוֹ: אַיך דָּאָבָּה מָוֹרָא, אָז ווַיַּלְזֵיכְרָה שְׁווֹן צְעֻוּיְינָנוֹ.

ויל שוין די לערען אליען גיין עפנען די טיר,
שטייט אוית שרהלע אווי שטאלץ בא זיך און זאנט:
לערען, איך וועל גיין עפנען די טיר. איך האב טא-
קע ניט קיין מורה.

ニוַיְתָ שְׁרַהֲלָע צֹ דָעֵר טִיד אֹוַי שְׁטִילָךְ, אֹוַי
די שְׁפִיזְ-פִּינְגָּעָר. אַלְעָ קִינְדָּעֶרְלָאָךְ קוֹקוֹ אַרְ נָאָר אֹוַן
הָאָבָן אֹוַי מָוָרָא....

שטייט שוין שרהלע בא דער טיד און עפנט יי
אוית אווי פאמעלאך, פאמעלאך. מניט א קוק און
מַזְהָאָט נָאָר דָעְזָעָן... טְרֻעְפְּט וּוּעְמָעָן? אָוְדָאי סְהִינָּה-
טָעַלָּע מַאְפְּסִיק. סְאַיְזָן זִיךְ גַּעַשְׁתָּאָנָעָן אוית די הַינְטָעָרָה-
שְׁטָעָ פִּיטְעָלָאָךְ אֹוַן הָאָט זִיךְ פָּאָרְנִיגְטָ פָּאָרְנוֹ גַּאנְצָן קָלָאָם
אוֹן זָאנְט: אַ גּוֹטְ-מָאָרְגָּנוֹ דִיר, לְעַרְעָוָן, אַ גּוֹטְ-מָאָרְגָּנוֹ
אַיְה, קִינְדָּעֶרְלָאָךְ, אַ גּוֹטְ-מָאָרְגָּנוֹ דָעַם גַּאנְצָן קָלָאָם. צְעַ-
לָאָכְן זִיךְ אַלְעָ קִינְדָּעֶרְלָאָךְ, וּוּעְרָתְ סְהִינְטָעָלָעָ פָּאָרְשָׁעָמָט
אוֹן לָאָוָט אַרְאָפְטָ דָעַם קָאָפְט. די לִיפְוָן בא אִים צִיטָעָרוֹן
אוֹן אָט וּוּעַט זִיךְ עַמְצָוּיְינָעָן.

הָאָט די לְעַרְעָוָן בָּאָקוּמוּן גְּרוּוּם רְחַמְנוֹת אַיְפָוּן
הַיְנְטָעָלָע אֹוַן זָאנְט צֹ אִים: שאָ, מַאְפְּסִיק, נִיט וּוּוִין. קוּם
אַהֲעָר צֹ מִיר. נִיט מַאְפְּסִיק צֹ מִיט אֹן אַרְאָפְגָּעָלָאָוָטוֹן
קָאָפְט. פְּרָעָגְט די לְעַרְעָוָן: וּוֹאָס וּוּלְסָטוֹן, מַאְפְּסִיק?
זָאנְט מַאְפְּסִיק: איך וויל זִיךְ אַיְיךְ לְעַרְנָעָן. צְעַלְאָכְן
זִיךְ וּוּדְעָר אַלְעָ קִינְדָּעֶרְלָאָךְ. וּוּעְרָתְ שְׁוִין מַאְפְּסִיק בְּרוֹנוֹגָן,
וּוֹאָס מַעַ לְאָכְט אֹוַן גִּיט אַהֲוֹקָעָ, הָאוֹ, הָאוֹ. וּוֹאָס
מִינְיָט אַיְדָר זִיךְ עַפְעָם? אֹז נָאָר אַיְרָ דָאָרְפָּט לְעַרְנָעָן
אוֹן וּוּיְתָעָר שְׁוִין קִינְגָּר נִיט?

רופא זיך און די לערען :
קינדערלאה, הערט אויפֿ צו לאכּן, אונ דז, מאפסיק,
קומ אהער צום טישׁ, איך וועל דיך פארשטייבן. נויט
צו מאפסיק צום טישׁ.

פרענט די לערען : זואם איז דיין נאמען ?

ענטפערט ס'הינטעלע : מאפסיק.

ויףֿל יאָר בִּוּטוֹ אלְט ?

ענטפערט עס : אַ יאָר מײַט אַ האַלבּן.

אויפֿ וועלכּער נאָס וואַינסטע ? פרענט ווייטער די
לערען. זאנט עס : אויפֿ פִּיטְקִין עווענִין.

וּווֹ אָנוֹי אָיוֹ דָעֵר נוּמָעֵר פּוֹנֶם הָיוֹ ?

וּוַיְסַט נִיט ס'הינטעלע אַ וּוּאָסְעֵר נוּמָעֵר, לְאֹזֶט עס
אֲרָאָפּ דָעֵם קָאָפּ אָוֹן וּוּלְ שְׂוִין וּוַיְתַעַר אַנְהָחוּבּן צוֹ וּוַיַּיַּעַן.

זאנט די לערען : נוֹ, שאָ, שאָ, ווּעַט שְׂוִין זַיִן
אוֹ אַ נוּמָעֵר. זַיִן זַיִן, מאפסיק, אַטְ דָא אַ. זַעַט
וַיַּד מאפסיק אַנְדַעַר, שְׁפָאַרְט אַיךְ אָוֹ זַיִן קַעְפַּלְעַ אָוִיפֿ
זַיִן פִּיםְעַלְעַ אָוֹן הערט זַיִן אַיִּזְ, זואם די לערען דער-
צִילַט. דערצִילַט די לערען וּוַיְתַעַר ס'מְעַהְלָעַ.

„זַיְנַעַן די מְלָאַכִּימְלָאַךְ בְּלוֹיאַינְקָעַ, בְּלוֹיאַינְקָעַ.
הָאָבוֹן זַיִן פְּלִינְגְּלָאַךְ וּוַיְסִינְקָעַ, וּוַיְסִינְקָעַ. זַיְנַעַן די פְּלִיְּ-
גָּלָאַךְ פּוֹן אַזְאָ דִינְעָם וַיַּד גַּעֲמַאְכָט. זַיְנַעַן זַיִן אַזְוִינְעַ
דִּינְינְקָעַ, דִּינְינְקָעַ... פְּלִוצְלִינְגְּ גִּיטְ אַ קּוֹחַ מאַפְּסִיךְ, וַיַּיַּ-
אוּפְּן פֻּעַנְצְטָעַר גַּבְעַט זַיִד עַמִּיצְעַר. טְרָאַכְט עַס בָּא זַיִד
אַלְיַזְן, וּוֹעֵד קָעָן דָּאָם זַיִן ? מַזְדַּאַרְתָּ אַ קּוֹחַ טָאָן. דָאַט
ס'הינטעלע שְׂוִין פָּאַרְגָּעַסְן אָוֹ דָעֵר מְעַשְּׁהַלְעַ, ס'הָאַט אַוְיסְ-

געצונין די אויערלאָך און גוט זיך אײַינגעקוקט אַין פֿעְנֵץ-
טער. ס'גיט אַ קּוֹק אָן האָט דערזען... טרעט ווע-
מען? אָודאי ס'קֿעְצְּעַלְעַ, מַוְרְטְּשִׁיק.

ס'קֿעְצְּעַלְעַ מַוְרְטְּשִׁיק, האָט ווי עם ווייזט אויס זיך
אויך געוואָלֶט פֿאָרְשְׂרִיבָן אַין קִינְדְּעָרְגָּרְטָן. ווֹאָם זִישְׁעָ
הָאָטִים גַּעֲטָן? אַיז עַם אָרוּפְּגַּעַשְׁפְּרָוְנְגָּעָן אַוְיָת אַ דָּאָר,
פּוֹנְמַן דָּאָר אַיזָּס אָרוּפְּגַּעַשְׁפְּרָוְנְגָּעָן אַוְיָפַן פֿעְנֵצְטָעַר פּוֹן
דָּעַר שְׁוֵיל אָן ווַיְלַזְּקַדְּשִׁין לְאָן אָרוּפְּשְׁפְּרָוְנְגָּעָן אַיז
קְלָאָם אָרְיִין. עַרְשְׁטַט ס'גִּיט אַ קּוֹק: ס'הִינְטְּעַלְעַ מַאְפְּסִיק,
וֹאָם מַוְרְטְּשִׁיק האָט אָזְיִי פִּינְט אָן ווֹאָם אַיז נָאָר מִיט
אַים בְּרוֹנְגַּן, וַצְּטַמֵּת אַיז אַין קְלָאָם. אָן ס'קֿעְצְּעַלְעַ האָט
דָּאָס דָּעַרְזָעַן האָט זִיך עַם אָרוּפְּגַּעַשְׁפְּרָאָטְשָׁעַט, אָרוּפְּסְגַּלְאָזָט
די שאָרְפָּעַ נְעָגֵל אָן זִיך אָנְגָּהָוִיבָן אָפְּרוֹקָן אַוְיָת צְוִיקָּמַן
צּוֹדוֹעַנְמַן. נָאָר מַאְפְּסִיק האָט שְׁוֵין נִיט גַּעַקְעַנְטַמְּ אָיִנְזִיכְּן

אויפ אן ארט. ס'אי געווארן אווי בייז : אָוָא מִין קָעַ-
 צְעַלָּעַ קְלָעַצְעַלָּעַ אָוָן קְרִיכְטַּ אַוִּיךְ אָוָן שָׁוֹלֶ! הָאָט עַם
 גַּעֲגַבְנוּ אַ שְׁפָרוֹנְגַּ צָוֵם פָּעַנְצְּטָעֵר: אָוָן הָאוּ, הָאוּ גַּלְיִיד
 אַוִּיפָּן קְעַצְעַלָּעַ. דִּי קִינְדָּעַלְאָד? אָוָזֶי הָאָבָן דָּעַרְ-
 זָעַן, וּוּעָרְ דָּאָם אַיִּז, וַיְיַגְעַן יְיִי אַלְעַ אַרְאָפְנָעַלְאָפָן
 פָּוֹן דִּי בִּינְקָלְאָד צָוֵם פָּעַנְצְּטָעֵר אַ קָּוּקְ טָאוּ:
 וַיְיַגְעַלְעַ פָּאַטְשָׁטַּ זִיד מִיטָּן קְעַצְעַלָּעַ אָוָן וּוַיְלַעַם
 אַ בִּים טָאוּ, נָאָר סְקָעַצְעַלָּעַ לְאֹוּתְ זִיד נִימַּט, עַם שְׁטְרָעַקְטַּ
 אָוִים אַ פִּיסְעַלָּעַ אָוָן וּוַיְלַעַן נָאָר אַ גְּרָאָבָל טָאוּ דָעַם הַיְנָ-
 טָלָעַן, וּוּרְעַטְמָאָפְסִיק נָאָר מְעַרְעַר אַיִּז כְּעֵם: אַיִּא מִין
 קְעַצְעַלָּעַ אָוָן סְגִּינְטַּ זִיד נָאָר גְּרָאָבָלָעַן. הָאוּ, הָאוּ, מָוָ-
 טְשִׁיקְ-קָאָפְּרַטְשִׁים! שְׁרִיְתְּ עַמְּ. דִּי לְעַרְעַרְן אַיִּז אַבְעַרְ
 צְוָנָעַקְוָמָעַן אָוָן הָאָט אַוּעָקְגָּטְרִיבָן סְהִינְטָלָעַן. מָוָ-
 טְשִׁיקְוּן הָאָט יִי אַנְגָּעַנוּמָעַן בָּא אַ פִּיסְעַלָּעַ אָוָן הָאָט
 עַם אַרְיִינְגְּפִירְט אַיִּן קָלָאָס אַרְיִין. דִּי לְעַרְעַרְן הָאָט אַוִּיךְ
 פָּאַרְשְׁדִּיבָן דָעַם קְעַצְעַלְעַם נָאָמָעַן אָוָן וּוַיְפֵל סְאיַזְ אַלְטַ
 אָוִיפָּת אַ וּוּאָסְעַר נָאָסְסִים סְזַוְאָינְטַ אָוָן גַּעַהְיִיסְן זִיד אַנְיִ-
 דָעַזְעַן. מָאָפְסִיקְוּן הָאָט יִי גַּעַזְגַּט:
 פָּעַ, אַיךְ חָאָב דִּיךְ נִימַּט לִיב. גַּיִּ, שְׁטָעַל זִיד אַיִּן
 אַ וּוַיְנָקְעַלָּעַ דָעַרְפָּאָר. צָעַן מִינּוֹת וְאַלְסְטוּ מִיר שְׁתִיּוֹן.
 הָאָט זִיד מָאָפְסִיק צְעֻוִיְינְט אַיִּן זִיד אַנְיִידְעַנְעַ-
 שְׁטָעַלְט אַיִּן אַ וּוַיְנָקְעַלָּעַ.
 דִּי לְעַרְעַרְן הָאָט וּוּיְטָעַר אַנְגָּעַהְיוּבָן צִי דָעַצְיִילָן
 אַיר מְעַשְּׁהַלְעָן.
 וּוֹאָסְ זִיד הָאָט דָעַצְיִילָט, וּוּלְ אַיךְ אַיךְ, קִינְדָּעַר-
 לְאָה, אָן אַנְדָּעַרְשַׁ מַאֲלַ אַבְעַרְגָּעַבָּן.

צִינְגַּלְעַ מִינְגַּלְעַ

ערט קינדרלאך איז מעשה : געד
וואו אמאָל א צינְגַּלְעַ, אוֵי, א שײַנים.
די קינדרלאך : יענקְלַעַ, משְׁחַלְעַ,
שְׂרַהְלַעַ, דְּבוֹרַהְלַעַ, האָבָן עַם אָזֶוי לִיבַּ
געַהָאַט, שְׁטָאַרְקַּעַ לִיבַּ גַעַהָאַט.
און וְוי אָזֶוי האָט מַעַן דָּסַם נִיטַּ

געַקְעַנְטַמַּע לִיבַּ האָבָן, אוּ דָסַם צִינְגַּלְעַ אַיז גַעַוּעַ אַינְגַעַנְצַע
וְוַיִּם, טַאַקְעַ נָאָר וְויַיַּשְׁנַיַּי. סְהַאָט גַעַהָאַט פִּיר דִינְינְקַע
פִּיסְעַלְאַר, וְויַיַּדְגַע שְׁטְרוֹיְעַלְאַר, אוּנַז גַעַרְופַן האָט מַעַן
דָסַם : צִינְגַּלְעַ-מִינְגַּלְעַ, אַינְגַעַלְעַ-קְלִינְגַּלְעַ. נָאָר דַעֲרַפְאַר
אַיז דָסַם גַעַוּעַ אַשְׁטִיפַעַר, די גַעַנְצַע שְׁטוּב פְּלַעַגְטַמַּס
איַבְעַרְקַעַרְן.

פלעַנְעַן די קינדרלאך זִיד אַנְגַעַמַעַן באָ די הענטַיַּה
לאָר, מאָכוֹן אַ רָאָר אַרְוּם צִינְגַּלְעַ אַוְן זִיד רַיְצַן מִיטַּ
דעַם :

צִינְגַּלְעַ-קָאַפְּגַעַלְעַ,
דָאַמְעַן דִּרְגַעַלְעַ,
אַיְשְׁטָאַנְגַעַלְעַ,
מִשָּׁה פְּסִינְגַעַלְעַ.

מיינְט אַיר, אוּ דָסַם צִינְגַּלְעַ אַיז אַרְאַפְּגַעַפְאַלְן באָ

יזד ? ניין, ס'היבט זיך אפילו ניט אן. ס'האט אויך
אנגעההיבן צו שפרינגען, גלייך די קינדרעלאך אין פנים
אריין און האט זיך אויך געריעיצט מיט זיך :

קינדרעלאך, קאנפינדרעלאך,

דאמען דרינגעלאך,

איישטאניגנדעלאך

משה פטינדרעלאך.

איינמאָל זיינען די קינדרעלאך : יענקלע, משלהָע,
שרהָע, דבורהָע אוועקגענאנגען אין קינדרנאָרטן זיך
לערנען. דאס ציגעלע-מיגעלע האט מען געלאות אייד
نعم אליאָן אין זיינער צימערל.

אין דעם צימערל זיינען געשטאנען פיר ווייסע טיַּד
שעלאָך מיט פיר בלוייע בענקלעלאָך. פיר ווייסע בעַיַּד
טעלאָך און אויף די בעטעלאָך פיר רויתע קאלדרעלאָך.
אוון לֻבָּן די בעטעלאָך איז געשטאנען אַ וויגעלע פאָרֶן
ציגעלע.

וואָס זשע טוט דאס ציגעלע ? שפרינגעטס פון איין
בעטעלע צום אנדעָן, צעווואָרטט די קישעלאָך, קייט
מיט זיינע ציינדרעלאָך די רויתע קאלדרעלאָך, צעשלעפֿט
זיך אלֹעֲ אַראָפְּ אויף דער ערְד, קאנטשעט זיך אין זיך
אוון מעקעט : מע, מע !

איינמייטן דידינען איז דעם ציגעלע נמאָם געווארָן
זיך שפֿילָן, אויזס אַרייפֿגעשפֿרונגען אויף אַ בענקלע
פֿונְם בענקלע אויף אַ טישעלע. זעצעט זיך עס דארט
אנידער, שפֿארט אַן זיינע קעפֿעלע אויף די פֿעדערשטע
פֿיסלָאָך אַן פֿאַרטְרָאַכְט זיך :

— פע, זי זינגעט טאקט קינדרעלאָד-קאפינדעָלָאָד,
פארוּאַס האָבָן זי מֵיד גַּעֲלוֹת אַלְיַין אֵין צִימָעָל אָוָן
הָאָבָן מֵיד נִימְתְּגָעַנוּמוּן אֵין קִינְדָּעָר-גְּאָרָטָן? אַיךְ
הָאָבָן זַיְדָן נִימְתְּגָעַנוּמוּן צַו שְׁפִילָן. זַיְצָט זִיכְּסָם אָזְוִי
סְצִינְגָּלָע, אָוָן זַאֲגָנָט זַיְד.

פלְּוּצְּלִינְגָּן דָּעָרוּטִים דָּוְרְכִּין אָפְּעָנָעָם פָּעָנְצְּטָעָר, זי
סְפָּאָרָט אַ וּוֹאָגָן אָוָן סְצִיצָת דָּאָרָט אַ גַּוִּיט אַ בִּיטָּש
אֵין הָאָנְטָמָת. טְרָאָכָט דָּאָס צִינְגָּלָע צַו זַיְד אַלְיַין. אָגָן,
לְאָמִיד, זַיְד טָאָקָע אַבִּיסְלָ דָּוְרְכָּפָּאָרָן אֵין וּוֹאָגָן.
געַטְּרָאָכָט אָוָן גַּעַטְּמָאָן.

הָאָט סְצִינְגָּלָע גַּעַגְּבָן אַ שְׁפָּרוֹנָגָן פָּוּנָם טִישָׁעָלָע
צָוָם פָּעָנְצְּטָעָר, פָּוּנָם פָּעָנְצְּטָעָר גַּלְיַיךְ אֵין וּוֹאָגָן אַרְיַין אָוָן
שְׂוִין. סְצִינְגָּלָע-מִינְגָּלָע זַיְצָט זַיְד אֵין וּוֹאָגָן אָוָן דָּעָר
גַּוִּיט וּוַיִּסְטָ אִיפָּלוּ נִימְתְּגָעַן פָּוּנָם דָּעָם.

זַיְצָט זַיְד אָזְוִי סְצִינְגָּלָע אֵין וּוֹאָגָן אָוָן קוּקָט זַיְד
אָרוּם אָוָן אָרוּם אַיְזָן זַיְעָר פְּרִיאַלָּאָד.
פלְּוּצְּלִינְגָּן דָּעָרוּטִים אֹוִיפָּה דָּעָר גָּאָס אַ גְּרִוִּיסָן
שְׁוֹאָרָצָן הוֹנְטָמָת. הַיְּיבָט אָוָן סְצִינְגָּלָע זַיְד צַו רִיעִצָּן מִיטָּן
הָוָנְטָמָת: הָוָנְטָמָת-קָאָפָּוָנָט, שְׁוֹאָרָצָע טִינָמָת. דָוּ בִּיזָּט טָאָקָע
אַ בִּיזָּעָר, דָוּ בִּיזָּט טָאָקָע אַ שְׁלָעַכְּטָר.

וּוְעָרֶת דָּעָר הָוָנְטָמָת שְׁטָאָרָק אֵין כֻּם אַוִּיפָּוּ צִינְגָּלָע.
כִּיהָאָב נִימְתְּגָעַ מַוְּרָא פָּאָר קִיּוֹן זַאֲךָ.

איְזָן אַ שְׁלָעַכְּטָר אָוָן אַ בִּיזָּעָר! הַיְּיבָט דָּעָר הָוָנְטָמָת אָוָן
נַאֲכַצְּלָוִיָּפָן נַאֲכָן וּוֹאָגָן, הַאוּקָעָט אָזְוִי שְׁטָאָרָק אָוָן וּוֹיָל
סְצִינְגָּלָע נַאֲרָצָע צְעִירִיסָן.
הַעָרֶת דָּעָר גַּוִּיט, זיְאָה אַ הָוָנְטָמָת הַאוּקָעָט. וּוֹאָס-זַשְׁעָ

טוט ער ? קערט ער זיך אום צום הונט, נעמט דיא
בייטש און ניט אים א פאה, איינס, און צוויי, און דריין,
או דער הונט האט א קויטשע געטיאן און גענומען אנט-
לייפן. אווי, אויז ער אנטלאפן ! און ס'ציגעלע לאכט,
ס'האלט זיך אוש בא די וויטן.
פארט ס'ציגעלע וויטער.

פארן זי און פארן. דערזעט ס'ציגעלע-מיגעלע א
גרויסן וואלד מיט א סך אווינע גרינע ביימער, טראכט
זיך ס'ציגעלע : מע דארף זיך א ביסל דורךשפאצידן איז
וואלד. ניט לאנג געטראכט ניט ס'ציגעלע א שפרונג
אראפע פונם וואנג נליך איז וואלד ארין.

גיט זיך ס'ציגעלע איז וואלד ניט איז שטאלץ
בא זיך, זינט זיך א ליעלע :
אייז גרינעם וואלד
אייז א מהיה קאלט,
ביימער פיל, גראן א סך —
כחאב ניט מורה פאר קיין שום זאך.

דערזוייל איז זיך א האז געשטאנען בא א בוים
און האט געטראכט : וואו נעמט מען איצט א גוטן
איבערביסן ? פלווצלינג הערט דער האז, זי עמייצער
זינט פון דערזוייטנס, זי עמייצער א וויסער גיט. א
האו האט דאך שטענדיך נאך מורה, האט ער געמיינט
או א וויסער וואלהט גיט אים אויפעטען. האט ער אויפ-
געהייבן זינע פים און גענומען אנטלייפן.

דאם ציגעלע צעלאכט זיך און זינט :

דו נארישער האג, נארישער האג,
לאנגע אויערן און קודצע נאג.
און גויט זיך איזו ווייטער און ווייטער.
פלוצ'לינג ווערט דאס ציגעלע הונגעריך. טראכטס
צו זיך : אט וועל איד טאקע ניין אַהיימ, וועלן מיר
טאקע די קינדערלאָר געבן מלך מיט ברויט, וועל איד
עסן.

ויל ס'ציגעלע ניין אַהיימ. גיטס אַקוק — ס'אייז
נאר פֿאָרְבְּלָאָנְדְזְוּשֶׁט גַּעוֹוָאָרָן אָוּן וּוּוִים נִיט וּוּוּהָיַן צו
גַּיְין. האט זיך ס'ציגעלע אַזְוֵי דָּעַרְשְׂרָאָקוּן. זעט זיכים
אנידער לְעָבָן אַ בְּוּם אָוּן וּוּיִינְט : אַוי, יַעֲנְקָעַלְעַ, אַוי
משהָלָע, אַוי שְׁרָהָלָע, אַוי דְּבוֹרָהָלָע — וּוּאוּ זִינְט אִיד ?
אִיד בֵּין אַזְוֵי הַונגָּרִיך !

און דאס ציגעלע וּוּיִינְט אָוּן וּוּיִינְט . . .
דעַרְוּוַיְל וּוּיִנְעַן מְשַׁחַלְעַ, יַעֲנְקָעַלְעַ, שְׁרָהָלָע אָוּן
דְּבוֹרָהָלָע גַּעֲקוּמָעַן אַהיימ. גַּיבָּן זַי אַקוק : וּוּי !
ס'צִיגָּעַלְעַ-מִיגָּעַלְעַ אַיז נִיטָא. וּוּאָס זְשַׁע הַאָבָן זַי גַּעַטָּא ?
זַי הַאָבָן זַיך גַּעֲזַעַצְתָּ אַזְוֵי זַיְעַרְעַ בְּעַטְעַלְאָד אָוּן הַאָבָן
אַנְגָּעַהָזְבָּן צו וּוּיִנְעַן : אַוי טִיעַר צִיגָּעַלְעַ, אַוי וּוּאַיְל
מִיגָּעַלְעַ, וּוּאוּ בִּיסְטָו ? וּוּאוּ בִּיסְטָו ?

פלוצ'לינג שטײַיט אַזְוֵית יַעֲנְקָעַלְעַ אָוּן רַופְט זַיך אָוּן
צו אלע קִינְדְּעַרְלָאָר : מַעְ דָּאָרָף נִיט וּוּיִנְעַן, שא, וּוּיִסְט
אִיד נָאָר וּוּאָס ? לאָמְרַיד נִין אַיז וּוּאָלְד אַריַין עַם זַוְּבָן.
— אַוי, גּוֹט, — רַופְט זַיך אָוּן אלע קִינְדְּעַרְלָאָר.
שְׁטִיעַן זַי אַזְוֵי פּוֹן זַיְעַרְעַ בְּעַטְעַלְאָד, טּוֹעַן אָוּן

ויערע רעקלאך, נעמען אין די הענט לאנגע שטעה-
לאך און גיינן אין וואלד ארין.
גיינן אוי די קינדרלאך, גיינן און גיינן. פלווץ-
ליינט העון זי ווי עמיצער ווינט. רופט זיך און יאנ-
קעלע צו זי אלע : ש-ש-ש, קינדרלאך, לאAMD גיין
שטיל, שטיל, אויפט די שפייז פינגער, וועלן מיר זען ווער
עם איז.

גיינן זי אוי צו שטיל, שטיל. האבן זי דערזען
— טראפט וועמען ? אודאי סצינעלע-מינעלע.
האבן די קינדרלאך אהיכם גענומען סצינעלע, דאס
גוט אנגעפלעצלט :
„א לייטיש קינד טאר ניט אנטלייפן אליז איז
וואלד, מע טאר ניט, מע טאר ניט.“
דערנאך האט מען דעם ציגעלע געגעבו עסן מילד
מייט ברויט, אויסגעבעט א געלענער אין זיגעלע, גע-
ליגט סצינעלע שלאָפּן, צונעוויגט סזיגעלע און געונ-
גען :

הא, הא, הא, ליוו-ליו-ליו.
שלאָפּ ווע שטיפער איינער.
רויזשע אוים די ביינער.
מע טאר ניט גיין אין וואלד,
דעך וואלה וועט זיך אויפעסן באָלד.

שרדָּהָעַ, מְשַׁחַלָּעַ, יַאֲנְקָעַלָּעַ אֹוַן בָּאָרוֹזִים

רְהַלָּעַ אֹוַן מְשַׁחַלָּעַ שְׂוּעוּסְטָעָרֶלְ. אֹוַן
מְשַׁחַלָּעַ אַ שְׁטָאַרְקָעַרְ אֹוַן שְׁרַהַלָּעַ נִיטְ.
נִיטְ מְשַׁחַלָּעַ אַיְן שְׁוֵלְ אַרְיִין אֹוַן
שְׁרַהַלָּעַ אַיְן קִינְדֻּרְגָּאָרְטָןְ. אֹוַן מְשַׁחַלָּעַ
נִיטְ אַיְן שְׁוֵלְ אַרְיִיןְ, הָאָטְ עַרְ נִיטְ
מוֹרָאַ, וּוַיְלָ עַרְ אֹוַן אַ גַּעַזְגָּטָעָרֶלְ אֹוַן
שְׁטָאַרְקָעַרְ, טְשֻׁעְפָּעַטְ אַיְם קִינְגָּעַרְ נִיטְ.
נִיטְ אַבְעָרְ שְׁרַדָּ
לָעַ אֹוַן קִינְדֻּרְגָּאָרְטָןְ, הָאָטְ זַיְ שְׁוֵיןְ יַאֲ מְוֹרָאַ,
וּוַיְלָ אַיְפָןְ
וּוֹעַגְ טְשֻׁעְפָּעַטְ מַעַןְ זַיְ צַוְ אַיְרַ.
אֹוַן וּוֹעַרְ, מִינְגָּטָןְ אַיְרַ,
טְשֻׁעְפָּעַטְ זַיְ צַוְ אַיְרַ?
— יַאֲנְקָעַלָּעַ אֹוַן זַיְןְ הִגְנְטָעַלָּעַ
בָּאָרוֹזִיךְ.

יַאֲנְקָעַלָּעַ אֹוַן אַ וּוַיְלָדָעַרְ, אֹוַן זַיְןְ הִגְנְטָלְ בָּאָרוֹזִיךְ
נַאֲךְ אַ וּוַיְלָדָעַרְ. גַּאנְצַיְשְׁ פְּרִיְ שְׁטִיעַןְ זַיְ בִּידְעַ בָּאַם
פָּעַנְצְטָעַרְ אֹוַן קָוְכוּ אַרְוִיםְ, אֹוַן שְׁרַהַלָּעַ זַאֲלְ דּוֹרְכְנִיןְ,
שְׁטִיעַןְ זַיְ אֹוַן קָוְכוּ לְאַנְגָּגָ, בַּיְ זַוְאַנְגָּןְ מִדְעַרְזָעַטְ זַיְ. אֹזְוִי
בָּאַלְדְּ לְוִיְפָןְ זַיְ אַרְוִיםְ אֹוַן גַּלְיִיךְ צַוְ שְׁרַהַלָּעַןְ.
יַאֲנְקָעַלָּעַ
וּוַיְלָ, אֹוַן שְׁרַהַלָּעַ זַאֲלְ אַיְם אַוּוּקְגָּעַבְןְ אַירְ שְׁעַרְעַלָּעַ, וּוֹאַם
שְׁעַרְטָ אַיְם אַלְעַרְלִיְ מַעַנְטַשְׁעַלְאָרְ, פָּעַרְדַּעְלָאָרְ, הִגְנְטָעַ-
לָאָרְ, פָּזְ רְוִיתָ אֹוַן גַּעַלְ פָּאַפִּירְ, אֹוַן קִינְדֻּרְגָּאָרְטָןְ. בָּאָרְ-

זיך כאפט און איר וויס פארטוכל און וויל דאס בשום אופן ניט אריסלאון פון זינע ציין. מענהט צו אים שרהַלְעָ : „באָרוּיךְ, לאָן אָרוּיכְ מײַן פֿאָרטּוּכְ, די לְעָדָען ווועט נאָךְ זִין בְּרוֹנוֹג, אָן אַיךְ ווועל קומען אַין קִינְדְּעַנְגָּאָרטָן מִיט אָ צְעָרִיכְן פֿאָרטּוּכְ“. באָרוּיךְ אָבעָר הערט זיך ניט, לאָכְטָן נאָר אָונְ טוּט זיך זיינְם.

„באָרוּיךְ, אַיךְ ווועל דּעָרְצִיְּלָן מײַן בְּרוֹדוּרְלָ משָׁהָלָן, ווועט ער דֵּיךְ כָּאָפָּן אָונְ דֵּיךְ אַנדְרִיכְעָן די אוּיעָדרָן“, — שְׁרַעְקָט אִם שְׁרַהַלְעָ .

רוּפְטָן זיך אָן באָרוּיךְ : „אָזֶוּ ! וווער האָט דָעַן מָרוֹאָ פֿאָר דִּין בְּרוֹדוּרְלָ משָׁהָלָן ? אַיךְ בֵּין טָמְהָע גַּעֲזִינְטָעָר פָּוּן אִם אָונְ אַיךְ קָעָן אִם צְוִילִינְגָּן“. .

זָאנְטָן שְׁרַהַלְעָ :

— מײַן בְּרוֹדוּרְלָ משָׁהָלָן האָט טָאָקָע אָ פִּיְּפָעָלָן, אָונְ דָוַן האָסְטָן ניט קִיְּן פִּיְּפָעָלָן. אָז ער טוּט אָ פִּיְּפָעָלָן, קָעָן מעַן טְוִיב ווּערָן.

זָאנְטָן באָרוּיךְ :

— אָ זֹאָ, אַיךְ קָעָן טָאָקָע אַרְאָפְשָׁפְרִינְגָּעָן פָּוּן גְּרוּיכְן טִישָׁן, אָונְ משָׁהָלָן קָעָן דָאָס נִיט.

זָאנְטָן שְׁרַהַלְעָ :

— מײַן בְּרוֹדוּרְלָ משָׁהָלָן האָט טָאָקָע אָ בִּיקְסָן, ווועט ער דֵּיךְ שִׁיפָּן.

מָאָכְטָן אָזֶוּ באָרוּיךְ :

— אָונְ אַיךְ האָב טָאָקָע הַונְדָּעָרטָן בִּיקְסָן. (דָאָס האָט ער שְׂוִין גַּעֲזִינְטָן אָ לִיגָּן, ער האָט אַפְּילָן ניט גַּעַד האָט קִיְּן האַלְבָּעָן בִּיקְסָן).

יאנקֵל דער שאַלטעך שטייט זיך די גאנצע צויט
בָּא דער זויט אָוֹן לאַכְטַן. פֿאַרְדְּרִיסְטַּדָּסֶם שְׂרָה לָעַן, אָוֹן
זַיְהַופְּט זיך אָוֹן צוֹ אַים, זַיְיעַנְדִּיק שְׂטַאַרְקָן אַין כָּעַס :
— פֿעַ, דָו בִּזְוּט אַ פֿאַסְקוֹדְנָעַר אַינְגָּל. אַיך וּוּלְ
שְׁטַעַנְדִּים מִיט דִיר זַיְן בְּרוֹנוֹן, אָוֹן אַיך וּוּלְ אַיך חַיְסָן
אַלְעַ קִינְדָּעַר, זַיְהַזְּלִין מִיט דִיר זַיְן בְּרוֹנוֹן; דָו בִּזְוּט
אַ יַאֲנָקֵל-קַאֲפָנָקֵל.

מאכְטַן יַאֲנָקָעַלְעַן :

— אָוֹן דָו בִּזְוּט אַ שְׂרָה-קַאֲפָרְעַן.
פֿאַרְדְּרִיסְטַּדָּסֶם נָאָר מְעַר שְׂרָה לָעַן, אָוֹן זַי הַיְבָט
אָוֹן צוֹ וּוּינְגָן.

דעַזְוּט בָּאָרוֹזִיךְ, אָוֹ שְׂרָה לָעַן וּוּינְמַט, אַנְטְּלוּיפְּט עַר
אַהֲיָם. דָעַרְהָעַרט יַאֲנָקָעַלְעַן, אָוֹ בָּאָרוֹזִיךְ אַנְטְּלוּיפְּט,
אַנְטְּלוּיפְּט עַר אַיךְ. וּוּינְמַט זיך גָוַת אָוֹים שְׂרָה לָעַן אָוֹן
קוּמָט אַין קִינְדָּעַרְגָּאָרטָן מִיט פֿאַרְוּיְינְטָע אַוְיָגְן.
טוּרְעַפְּט זיך אַיְינְמָאָל, אָוֹ שְׂרָה לָעַן אַיְזָנָגְגָן
אַ הַיְם פָוּן קִינְדָּעַרְגָּאָרטָן מִיט אַ גְּרוּסָע פְּרַיְיד. וּוּאָס
איְזָדִי מְעַשָּׂה ? זַי אַלְיָיִן, מִיט אַרְדָע אַיְגָעָנָע הַעַנְטָמָה
צָעַנוּיְפָגְעַקְלָעַפְּט פָוּן פֿאַפְּרַט אַ קְלִיּוֹן שְׁטִיבָעַלְעַן, אֹזָא מִין
פִּינְמָה, אֹזָא מִין שִׁיְינְמָה, טַאַקָּע וּזְיַי אַיְזָדִיק שְׁטִיְּ-
בָּעַלְעַמִּיט פִּיר קְלִיּוֹנָע פָעַנְצָטָעַר פָוּן גְּרִין פֿאַפְּרַט, מִיט אַ
טְּרִילָ פָוּן רְוִיתָ פֿאַפְּרַט, מִיט אַ קוּמָעָן פָוּן וּוּוִיסָ פֿאַפְּרַט, אָוֹן
פָוּנָמָה קוּמָעָן גְּיַיט אַ רְוִידָה. זַי וּוּעַט וּוּיְזָן דָסֶם שְׁטִיבָל אַיךְ
ברַוְּדָעָרָל אָוֹן וּוּעַט דָסֶם אַים אַוּוּקְשִׁיְנָקָעָן אוּפָה אַיְזָנָה
איְזָאוֹי וּזְיַי גְּיַיטָה, אַיְזָ פְּלַזְצְלִינְג : „הָאוֹן, הָאוֹן,

שראהלע-קאפאָרעלע". ווער אויז דאס ? אודאי יאנקעלע
מייט זיין הינטעלע באָרוּזַק. פֿאָרְגּוּסְט שְׁרָהֶלֶע, אָז יִאָנֵּן-
קעלע אויז אַשְׁלַׂעַטְמַעַר אַינְגַּל אָזָן באָרוּזַק אויז אַקָּאַ-
פֿאָרוּזַק. באָרְיַמְּט זַי זַיְד פֿאָר זַי, ווי שְׁיַיְן זַי הַאֲטַ-
אוּיסְנַעַשְׁנִינְטַן דאס שְׁטִיבָעֶלֶע, טַאָקָע אַיְנָע אַלְיַיְן, מייט
אוּרָע הַעַנְתָּן, אָזָן דַּי לַעֲרָעָרָן הַאֲט אַיר אָפְּלַי אַיְתָּה קַיְיָן
ברַעַקְעַלֶע נִימְט גַּעַהְאַלְפָן.

וְאַנְטַ בָּאָרוּזַק :

— אַ טִּיעַרְעַז מְצִיאַתְךָ יִאנְקָעֶלֶע קָעוֹ טַאָקָע אַוְיָס-
שְׁנִידְן אַ מִילְיָאַן טְוִוְוַנְט הַוְנְדָעָרְטַמְּ מִאָל אַזְוִינָע שְׁטִיבָעֶלֶעָה,
אוֹזָן נָאָר בָּעַסְעָרָע, אַטְפָּן דַּעַם. — אָזָן דָּעַרְוּוִיל גַּיְטַ-
עַר אַ שְׁפְּרוֹנָג אַונְטָעַר אָזָן — צָאָפָן ! אַרְיַסְנַעַכְאָפְטַבָּא
שְׁרָהֶלֶעָן אַיד שְׁטִיבָעֶלֶע אָזָן אַנְטָלָאָפָן מִיט יִאנְקָעֶלֶע צַו
זַיְיָ אַהֲיָם.

וְאַסְ-זִישָׁע הַאֲט שְׁרָהֶלֶע גַּעַטָּאָן ? זַי הַאֲט זַיְד אַנְיָ-
דַּעַרְגְּנוּעַצְט אַיְתָּה דַּעַר עַרְד אָזָן אַנְגְּנַעַחְיָבָן צַו וּוַיְיַגְעַן.
דָּעַרְוּוִיל אוֹזָן מְשַׁהֶלֶע אַהֲיַמְגַעְקָוְמָעַן פַּוּן דַּעַר שְׁוֹלָ-
זַעַט עָה, אָז שְׁרָהֶלֶע אוֹזָן נָאָר נִימְטָא. וּוְאָרְטַע עַר אַיְתָּה אַיד
אַיְזָן שָׁעָה, וּוְאָרְטַע צְוַוְיָה שָׁעָה, שְׁרָהֶלֶע אוֹזָן נָאָר אַלְיָזָן נִיְ-
טָא. טְרָאָכְטַע עַר בָּא זַיְד : „לְאָמֵיד נָאָר גַּיְיָן אַיְן נָאָס
אַדְיָין, אַ קְוָק טָאָן, וּוֹאוֹ שְׁרָהֶלֶע אוֹזָן.“

גַּיְיטַע עַר אַיְן נָאָס, טְוָט אַ קְוָק : שְׁרָהֶלֶע זִיצְטַ-
גַּאָר אָזָן וּוַיְיַגְעַן. פְּרַעַגְטַע עַר זַי : „שְׁרָהֶלֶע, וְאַס וּוַיְיַ-
נְ-סְטוּ ?“, דָּעַרְצִיְּלַט זַי אַים דַּי גַּאֲנַצְעַ מְעַשָּׂה וּוְעַרְטַ-
מְשַׁהֶלֶע אַיְן כְּעַם אַיְתָּה יִאנְקָעֶלֶע אָזָן באָרוּזַקְוּ, נַעַמְתָּ זַיְיָן

ביכם, ליינט אַריין זיין פִּיפֶּל אֵין מְוִיל אָונָ גִּיט אָוועַך
מייט שְׁרָהְלָעַן צָו יַאֲנְקָעַלְעַן אֲהִים.
דָּעָרוֹוילַן זַיְנָעַן יַאֲנְקָלַן מייט באָרוֹיזַן גַּעֲזָעַן אוּוַת
דָּעַר עַרְד אָונָ גַּעֲרִיגַט זִיד אַיבָּעָדוֹן שְׁטִיבָּעַלָּע. יַאֲנְקָעַלְעַ
הָאָט גַּעֲזָגַט, אוֹ עַר וּזְעַט הַיְּינְטִיקָעַ נַאֲכַט שְׁלָאָפַן אֵין
שְׁטִיבָּעַלָּע : באָרוֹזַיךְ הָאָט גַּעֲטָעַנְהָט, אוֹ עַר הָאָט דָּאָךְ
אַרוֹיסָגַעַכָּאָפַט באָ שְׁרָהְלָעַן דָּאָס שְׁטִיבָּעַלָּע, קַומְט אַים צָו
שְׁלָאָפַן דִּי עַרְשָׁטָעַ נַאֲכַט. פְּלוֹצְלִינְגַּ, אַזְוִי וּזְיִי קְרִינְגַּן
זִיד, הָעָרוֹן זְיִי אַ שְׁרָעְמָלָאָכוֹן פִּיאַת. קְוִיכַן זְיִי זִיד אַרוֹזַם :
שְׁטִיַּט מְשַׁהְלָעַ מִיט אַ בִּיכְס אֵין דִּי הָעַנְט אָונָ פִּיפֶּט
מִיט זַיְן פִּיפֶּלְעַע אָוֹי בִּינְג. הָאָבוֹן זִיד יַאֲנְקָעַלְעַ מִיט
בָּרוֹיזַן שְׁטָאָךְ דָּעָרְשָׁרָאָכוֹן אָונָ זַיְנָעַן אַנְטָלָאָפַן אָוֹנְטָעַרְן
בָּעַט זִיד באַהְאַלְטָן. דָּאָס שְׁטִיבָּעַלָּע הָאָבוֹן זְיִי פָּאָרְגָּעַסְן
אוּוַת דָּעַר עַרְד.

לְוִיפֶּט צָו שְׁרָהְלָעַ אָונָ כָּאָפַט אַיר שְׁטִיבָּעַלָּע אֵין
וּוְיל שְׂוִין גִּינְזִיר מִיט אַיר בְּרוֹדְעָרְלַ אֲהִים. וּוְיל נִיט מְשַׁהְ-
לָעַ אֲהִים גִּינְזִיר, עַר וּוְיל נָאָר אָפָוָכוֹן אַט דֻּעַם יַאֲנְקָלַ-
קָאָפָאָנְקָל אָונָ בָּרוֹזַיךְ-קָאָפָאָרוֹזַיךְ. עַר וּוְיל זְיִי אָפָוָכוֹן אָונָ
זְיִי דָּעָרְשִׁיסְן, אוֹ זְיִי זָאָלָן דָּאָס צְוַיְּוִיטָעַ מַאֲלַ שְׂוִין מְוֹרָא
הָאָבוֹן אַ טְשַׁעְפָּעַ-טָּאָן שְׁרָהְלָעַן. אַבְּעָר עַר הָאָט זְיִי גַּעַ-
זָוְכָט, גַּעֲזָכָט אָונָ נִיט גַּעֲקָעַנְט גַּעֲפִינְעַן. זַיְנָעַן מְשַׁהְלָעַ
מִיט שְׁרָהְלָעַן גַּעֲגָנְגָעַן אֲהִים, גַּעֲגָעַן אַנְבִּיסְן אֵין זִיד
זְיִיעַר גַּעֲפְּרִיטַן.

צְוַויִּי אַרְמִישׁ

ערעלע האט ועפיפט אין א פליימען קע-
רעלע און יאנקעלע האט געללאפט
אין א פיקעלע.

די ביידע זייןען גענאגען צו
אלעם ערשות, נאך זיי זייןען גענאן-
גען אווי פיל קינדערלאד, א פשר
טויזנט-AMILIAN הונדרט קינדערלאד : משלהע, שרהלהע,
היימל, דבורהלהע, לייבעלע, חנהלהע, אהרעלע, פרומעלע,
פייגעלע, שמואליק, בענעלע, מרימל און נאך, און נאך
אווי פיל קינדערלאד. איז די גאנצע חברה גענאגען
פארוויז, טאכע ווי אמתע סאלדאטו : איינט, צוויי, דריי ;
איינט, צוויי דריי ; זיי האבן געזונגען אוז שין לידל.

הערט אומיסטן וואם זיי האבן געזונגען :
איינגעלאד אין די רעקעלאדר
האבן רויטע בעקעלאדר,
און די מיריעלאדר,
ווײַיסְנְקָעַ קְלִיְּדָעָלָאָר.
די גָּלְעָלָאָד קְלִינְגָּעָן,
אלע קִינְדָּעָר זְוַנְגָּעָן
איינט, צוויי, דריי.

אוויי זייןען אלע קינדערלאך גענאנגען גלייך אוין
הויף אידין.

ווער זשע אוין געווען אוין הויף?
אודאי דער האן מיט די הינער, מיט די גענדז,
מיט די ענדיקעם, מיטן קעצעעלע, מיטן ציגעלע, מיטן
הונטעלע.

דער האן אוין זיך אַרְמוֹגָנָגָנָעָן אַבְּעָרֶן הוּא
אַנְצָעֵר בָּלְבָּית אָוֹן הָאָט אַכְּטוֹנָג גַּעֲנָבָן אוּפָּה
די הינער זי זאלן זיך פֿרָן לִיְתְּשָׁ.

די גענדז האבן געפֿאַטְשָׁטָם מִיט זַיְעָרָע פְּלִיגְלָעָן אוֹן
האבן גענאנעט: נָא, נָא, נָא, נָא.

סְזִהְנְטְעָלָע, קָאָפְּנְטְּעָלָע, הָאָט נִיט גַּעֲרוֹת. אָט, אַיִּזֶם
נָאָכְנָעַלְאָפָּן דָּעַם האן, אָט הָאָטִים אַבְּעָרָגָנָשָׁרָאָקָן די הִירְ
געַר אָוֹן אוֹן אַנְגָּעַפָּאָלָן אוּפָּן עַנְדִּיק אָוֹן הָאָט אִים
צְעַלְיִינְט אוּפָּה דָּעַר עַרְ.

סְצִינְגְּעָלָע הָאָט זַיך גַּעֲשְׁפִּילָט מִיטָּן קָעְצָעָלָע. זי
האבן זיך גַּעֲשְׁפִּילָט אוֹן כָּאָפְּעָרְלָאָך: סְצִינְגְּעָלָע אוֹן גַּעַ-
לָאָפָּן אוֹן גַּעַלָּאָפָּן, אוֹן סְקָעְצָעָלָע אוֹן נָאָכְנָעַלְאָפָּן אוֹן
נָאָכְנָעַלְאָפָּן.

אוֹן אוֹן אַיִּינְמִיטָן, פְּלוֹצְלִינְג דָּעַרְזָעָן זי וַיְיַסְדִּיקְיָעָן
אוֹן פִּילְ קִינְדָּעָרְלָאָך אוֹן וַיְיַסְדִּיקְיָעָן מִיטָּן די גַּלְעָד
קָאָלָאָך אוֹן זַיְנָעָן לִידְאָלָאָך. האבן זי אלע אוֹן זיך
דָּעַרְשָׁרָאָקָן: די הינער האבן גַּעֲהַשְׁטָמָ, דָּעַר האן אוֹן
אַרְיוֹת אַיִּפָּן פְּלוֹיִט, די גענדז האבן גַּעֲנָבָן אַפְּלִי אַיִּפָּן
דָּאָר, די עַנְדִּיקָם זַיְנָעָן אַרְיִינְגָּעַלְאָפָּן אוֹן קִיד. סְצִינְגָּעָ-

לע או אנטלאפּו איז שטוב אריין אוֹן האט זיך באַ
האלטן אונטערן בעט, אוֹן ס'קעצעעלע מיטן הינטעלע
זינגען אroiיפּ אוייפּן בוידעם.

אוֹ די קינדרעלאָד האָבוֹן דעריזען ווי מע האט זיך
פֿאָר ייִ דערשראָקוֹן, האָבוֹן ווי אָזַי אַנְגַּעַדוֹבּוֹן צוֹ לְאָבוֹן,
זוי האָבוֹן זיך אַושׁ געהאלטן באָ די זִיטָן. נִיעָן אָזַי
אלע קינדרעלאָד אַיבּוֹרְן הוּאָת, פֿוֹנֵם הַוִּיפּ אַיִן גָּמֶס אָרִין,
איינְסָן, צוֹויִי, דָּרִין.

שפְּרִינְגְּטָן אַרְאָפּ דָּעָר הָאָן פֿוֹנֵם פֿלוּוּיטָן, נִיטָּאָ
פָּאָטְשָׁ מִיטָּ די פֿלִיגְּלָן אוֹן שְׂרִיְּטָ אָוִים : קוּקְּוִידְּ-יְּקוֹן :
נאָרִישׁעַ עַנְדִּיקּוּם, נָאָרִישׁעַ גַּעֲנָהָז, הַיְּנָעָרְ-קָאָפְּנָעָר, הַיְּנָטָלְ-
קָאָפְּנָטָל ; קָעְצָעַלְעַ-קָּלְעַצָּעַלְעַ ; צִיגְּעַלְעַ-מַעַ, וּוּאָסָם האָט אַיר
זיך אָזַי דָּרְשָׁרָאָקוֹן ? פֿעַ, שֻׁעְמָעוֹ מַעְנָטָ אַיר זיך. אַיר
זַעַנְטָ פֿיְצָאָלָאָד קִינְדְּרָלָאָד, צוֹ וּוּאָסָם ? אַיר וּוּיְסָטָ דָעָן
נִיטָּ וּוּעָר סְהָאָט גַּעֲזָנָגָעָן אוֹן גַּעֲלָגָנָגָעָן ? סְאַיִן דָאָר
זוי, אַונְדוּרְעָ קִינְדְּרָלָאָד. נָאָר וּוּיְסָטָ אַיר נָאָר וּוּאָסָם ?
דָּרְפָּאָר וּוּלָן מִיר זוי אַוְיִךְ אַיבּוֹרְשָׁרְעָקוֹן. אָנוֹ, גַּעֲנָהָז
קָאָפְּנָהָז, שְׁטָעַלְטָ אַירְאָסָם אַיִּיךְ צְוַיְּיָעָן, אוֹן אַיר הַיְּ-
נָעָה, וּוּאָסָם שְׂטִוִיטָ אַיר ? אוֹן אַיר עַנְדִּיקּוּם, וּוּאָסָם בְּלָאָזָט
אַיר זיך ? אוֹן דָו צִיגְּעַלְעַ, וּוּאָסָם מַעְקָעָסָטוֹ ? אוֹן דָו
קָעְצָעַלְעַ-קָּלְעַצָּעַלְעַ, אוֹן דָו הַיְּנָטָלָעַ גַּנְבָּ, אלע, אלע,
שְׁטָעַלְטָ אַיִּיךְ אַיִּין צְוַיְּיָעָן, אַיר וּוּלָן נִיאָן צוֹ אַלְעָם
עַרְשָׁטָן.

— נָוּ, רִירְטָ זיך, — נִיטָּאָ גַּעַשְׁרִיְּ דָעָר הָאָן. —
נִיעָן מִר : איינְסָן, צוֹויִי, דָרִין ; איינְסָן, צוֹויִי, דָרִין.
זַיְנָעָן זוי אלע אַרְוִיסְגַּעַנְגַּעַנְגָּעָן פֿוֹנֵם הַוִּיפּ אוֹן זיך

געלאות נײַן אוֹן גָּאַס אַרְיַין.

גַּיְעַן זַיִ אָזַי אָנוֹן גַּיְעַן. בֵּין זַיִ האַבָּן דָּעֲרוֹעַן וַיִּ
די קִינְדָּעֶרְלָאָד גַּיְעַן זַיִ אָזַי אָזַי וַיְגַּנְגַּעַן לִידְלָאָד. רַופָּט
זַיִ אָזַי דָּעַר הָאָזַן צַו זַיִן קַאְמְפָאַנְיַע: אָנוֹ, לְאַמְּרַ אָנְ-
הָוִיבָּן צַו שְׁרִיְעַן אַלְעַ אַינְאַיְינָם, וּוּעַלְן זַיִדְיַיְעַן קִינְדָּעֶרְלָאָד
דָּעֲרַשְׁרַעַקְן.

אוֹן די קַאְמְפָאַנְיַע האַט זַיִדְיַעַן, וַיִּיְ, האַבָּן זַיִ
זַיִדְיַעַן: די הִינְעָרְהָאַבָּן זַיִדְיַעַן צַעְקוֹאַקָּעַט, די
גַּעַנְדוֹהָאַבָּן זַיִדְיַעַן צַעְגָּאַנְ-אַט, די עַנְדִּיקָעָם צַעְהָאַלְדָּעָט: הָאַלְדָּעָר,
הָאַלְדָּעָר; סְקַעְצַעְלָע האַט זַיִדְיַעַן צַעְמַיְאַקָּעַט, סְצִיְּ-
גַּעַלְעַ צַעְמַעְקָעַט, אוֹן הַעֲכָרְהָ פָּוֹן אַלְעַ האַט דָּעַר הָאָזַן
זַיִדְיַעַן צַעְקָרִיט: קוּ-קוּ-קוּ-דִּיְ-קוּ!

אוֹן אוֹן די קִינְדָּעֶרְלָאָד האַבָּן דָּעֲרַהָעָט אָזַא גַּעַ-
וָאַלְטַי, האַבָּן זַיִ זַיִדְיַעַן שְׁטַאַרְקָעַט דָּעֲרַשְׁרַאַקְן אָנוֹ זַיִ
הָאַבָּן אַגְּנַעַהָוִיבָּן צַו שְׁרִיְעַן אַיְינָם צֻוּם אַנְדָּעָרְן: אַויִּ
לְאַמְּרַ אַנְטְּלִיְּפָן, לְאַמְּרַ זַיִדְיַעַן בָּאַהָאַלְטַן!

צַעְלָאַכְט זַיִדְיַעַן, צַעְלָאַכְט זַיִדְיַעַן, צַעְלָאַכְט
לְאַכְט זַיִדְיַעַן, צַעְלָאַכְט זַיִדְיַעַן זַיִדְיַעַן זַיִדְיַעַן.
נִיבָּן די קִינְדָּעֶרְלָאָד אַ קוֹק סַאיַּוְן נַאֲרַ דָּעַר הָאָזַן
מִיטְ דָּעַר גַּאנְצָעָר קַאְמְפָאַנְיַע. האַבָּן זַיִדְיַעַן די קִינְדָּעֶרְלָאָד
אָזַיְ צַעְלָאַכְט אָנוֹהָאַבָּן גַּעַזְגַּט זַיִ: דָּעֲרַפָּאָר וּוָאָסְ-
דָּעַר הָאָזַן אָזַא קְלוֹנָעָר, וּוּעַטְ עָרְזָוִינָעָר עַלְצָ-
טָעָר אָנוֹ וּוּעַטְ גַּיְינָעָן צֻוּם אַלְעַם עַרְשָׁתָן אָנוֹ מִיר וּוּעַלְן
גַּיְינָעָן נַאֲרַ אִים.

גַּיְיטְ דָּעַר הָאָזַן צַו אַלְעַם עַרְשָׁתָן, אָזַיְ גַּרְזִים בָּאַ
זַיִדְיַעַן, נַאֲרַ אִים בָּעַרְעַלְעַ מִיטְן פְּלוּיְמָעָן קָעַרְעַלְעַן, יַאַנְקָעַ-

לע מיטן פֿיַקְעָלָע ; נַאֲך וַיַּאֲלַע קִינְדֻרְלָאָר אָוֹ נַאֲך
 דֵי קִינְדֻרְלָאָר דֵי הִינְעָר, דֵי גַעְנָגָז, דֵי עַנְדִיקָעָם, הִינְטָל,
 צִינְגָלָע, קַעַצְעָלָע אָוֹן זַיִן גַעַגָע אַלְעָ אָזָא לִידְעָלָע :
 אַיִינָם, צַוְויִי, דְרִיִי,
 שָׁאָקָל, שָׁאָמָל בַּיִי.
 צַוְויִי, דְרִיִי, פִיר,
 פַּיל סָפָלְדָאָטָן זַיִינָגָען מִיר.
 דָעַר הָאוֹ אַיְזָא חַכְמָה,
 הַיִיסָן וּוּעַט עַר נַחְום.
 רַב נַחְום דָעַר הָאוֹ
 וּוֹלְעַפְנוּ מַאֲן.
 הַאֲטָמָע עַר נִישְׁכָנָן קִיּוֹן מַאֲן,
 בְּרוֹנוֹן וּוּרְטָמָע דָעַר הָאוֹ.
 גַיִיטָמָע עַר צָוָם עַרְשָׁתָן
 מַלְחָמָה הַאֲלָטָן מִיטָן גַעַרְשָׁתָן.
 וּוּעַט עַר הַאֲבָנוֹן גַעַרְשָׁתָן אַסְרָה,
 וּוּעַט עַר וּוּרְנוֹן זַיִעַר רִיְיךָ.
 וּוּעַט עַר זַיְדָמִיט יַעֲדוֹן טִילְגָן,
 קִינְגָעָם וּוּעַט עַר נִיט פָאָרְפָעָלָן.

דָּעַר הָאָוּז וְוִילְּ נִיטְּ לִיזְּן

אָנָּצְּ פָּרִי פָּאָרְטָּאָג, וְוּעַן שְׁרַהְלָעַ אֵין
 נָאָד גַּעֲשַׁלְאָפָּן אֵין אַיר בְּעַטְעַלְעַ, אֵין
 סְצִינְגַּלְעַ אֵין וּוַיְגַּעַלְעַ, אֵין גַּעַלְעַנְעַ
 אֵין גַּעַטְרָאָכְטַ, אֵין סְקַעַצְעַלְעַ אַוִּיתַ
 שְׁרַהְלָעַם בְּעַטְעַלְעַ אֵין גַּעַלְעַנְעַ אֵין
 גַּעַמְוַרְמַלְטַ, אֵין סְחַיְנַטְעַלְעַ לְעַבְנַ

 בְּעַטְעַלְעַ אַוִּיתַ דָּעַר עַרְד אֵין גַּעַלְעַנְעַ אֵין הָאָטַ גַּעַשְׂנָאָרְכַּטַּ
 מִיטַּן גַּעַזְעַלְעַ, אֵין שְׁוִין דָּעַר הָאָוּז נִיטְּ גַּעַשְׁלָאָפָּן. עַר אֵין
 אָוְמְגַעְנָאָגְגַּעַן אַיְבָּרוּן הוַיַּת הָיַן אֵין צְרוּיכַּת הָיַן אֵין צְוַ-
 רִיק אֵין הָאָט גַּעַהְאַלְטַן אֵין אַיְיַן טְרָאָכְטַן. פְּלוֹצְלִינְג הָאָט
 דָּעַר הָאָוּז דְּעַרְזָעַן, וְוִי דַּי זָוַן אֵין שְׁוִין אָפְגַּעְנָאָגְגַּעַן אֵין
 שְׁטִיק הַיְמָל אֵין עַר הָאָט נָאָר פָּאָרְגָּעַטַּן צַו קְרִיְעַן :
 סְקוּכוּרִיקַן, אֵין דָעַר הָאָוּז גַּיד גַּעַלְאָפָּן, אָרוּפְגַּעְשְׁפָרְנוּגְגַּעַן
 אַיְפַּן גַּאנִיקַן, זִיךְרַן גַּעַשְׁטַעַלְטַ אַוִּיתַ דָּעַר אַיְבָּעַרְשְׁטַעְרַ
 טְרַעַפַּן אֵין אַקְרִי גַּעַטְאַן : סְקוּכוּרִיקַן ! אֵין נָאָר אַמְּאָל :
 סְקוּכוּרִיקַן ! דְּעַרְגָּאָכְדָּעַם גַּיט עַר אַקְוַק אַלְעַ שְׁלָאָפָּן נָאָר
 נָאָר, אֵין אַפְּילַו זִינְעַר פִּיר הַגְּנָעַר לִגְנָעַר אַוִּיתַ דַּי בְּיוּמְעַרְךָ
 אֵין כְּרָאָפְעַן גַּעַשְׁמַאְקַן. שְׁטִוִּית אֹזְוִי דָעַר הָאָוּז אֵין מִידַּ
 נּוּטַן, צְוַויִּי מִינּוּטַן, אֵין קְרָאָצְטַן זִיךְרַן מִיטַּן זִין פּוּס בְּאַמְּ
 קָאָפַן. דְּעַרְגָּאָכְדָּעַם אֵין עַר גַּעַוּוֹאָרַן שְׁטָאָרַק אֵין כּוּם,

און האט נאך אמאָל א געשרי געטאו : קוּקְוַדְרִיקְוּדוֹ!

כאמפט זיך אויפֿת די וויסע הוו, עפֿנט פָּאוֹאַלִינְקָעַ די
אונגָן, גוּט א גענִיעַ און טוֹט אַ פרעָג בָּם האָן : סְאיַי
שווֹן שפֿעַט ? ווּערְט דָּעַר האָן מָעָרָעָר אַיז בָּעֵם, אָן
קְרוּמָט זיך נאָך דָּעַר ווּיסְעָר הוּן : "סְאיַי טָאַקָּעַ שְׂיוֹן
שפֿעַט." נִיב אַ קּוֹק וַיְיִד זֹו אַיז פָּאַרְלָאָפּוֹן, אָן אַיר
פְּאַפְּט נאָך. אוּפְּגַעַשְׁטָאַנְגָּעַן זָאָל ווּערְן, וּזְאָם נִיכְבָּר, אָן
ニִיט, וּוּל אַיך אַיך אַזְוִי צֻעַפְּאַטְשָׁן, אָן אַיר ווּעַט מִיד
הָאָבָן צֹ גַעֲדַעַנְקָעַן. האָט זיך די ווּיסְעָר הוּן דָעַרְשָׁאָפּוֹן
אונ אַיז אַרְאַפְּגַעַשְׁפְּרָוְנְגָּעַן פָּוּנָם בְּוּיַּת דָעַר עֶרד,
הָאָט זִיך אַוִּיסְגַּעַצְיָוִן, אַוִּיסְגַּנְגַּלְיִיכְטַּדְיִינְגָּר, זִיך גוּט
אַוִּיסְגַּעַנְגַּעַנְצִימַּט, האָט דָעַרְהָעָרְטַּדְיִשְׁוֹאַרְצָעַ הוּן, אַיז זִיך
אַוִּיך בָּאַלְדְּ אַרְאַפְּגַעַשְׁפְּרָוְנְגָּעַן פָּוּנָם בְּוּיַּם, זִיך האָט אַוִּיפְּ
גַעֲוַעַקְטַּדְיִאַבְּעַרְיקָעַ הָיָנָעָר אָן האָט זִיך גַעַזְגַט : נִיד
כָּעָר, שְׁטִיטַת אַוִּיתַת, וּוּילַ דָעַר האָן אַיז עַפְעַם הַיִנְטָא אַין
כָּעָם, מִיר קָאנָעַן נאָך כָּאָפּוֹן אַשְׁוֹאַרְצָוּן סּוֹתַ פָּוּן אַיִּם.
זַיְינָעַן די גַעַלְעַה הוּן מִיטַּדְעַר גַרְאָעַר הוּן אַיך אַרְאַפְּגַעַשְׁפְּרָוְנְגָּעַן פָּוּן די בַּיְמָעָר אָן זִיך אַוִּיסְגַּעַנְגַּעַנְצִימַּט. ווּערְט
דָעַר האָן ווּיטְמָעָר אַין בָּעֵם אָן וְאַגְּטַ צֹו זִיך אַזְוִי : וּזְאָם
הָאָט אַיר זִיך צְעַנְגַּעַנְצִימַּט, וּזְאָם ? אַיר האָט זִיך קָאָרְגַּן
אַוִּיסְגַּעַשְׁלָאָפּוֹן ? אַ נָּנוֹ, צֹו דָעַר אַרְבָּעָטַם. צְעַנְגִּיט זִיך
אַלְעַ אָן זָוְכְטַע עַפְעַם צֹו פְּרָעָסָן, דָעַרְנָאָך ווּעַט אַיר פָּאַרְדִּ
וּוַיְינָעַן מִיּוֹן קָאָפּ : "מִיר זַיְינָעַן הַוְּנָגְעָרִים, מִיר הָאָבָן
נָאָך הַיִנְטָא גַּאֲרָנִיט גַּעֲגָסָן". זַיְינָעַן זִיך אַלְעַ הָיָנָעָר צְעַ-
לָאָפּוֹן. די אַהֲן, די אַהֲרָר. זִיך הָאָבָן אַנְגַּעַהוּבוֹן צֹו
שָׁאָרְן מִיטַּדְיִי פִּים אַבְּעָר דָעַר עֶרד. זִיך הָאָבָן גַעַשְׁאָרְט

און געקוואקעט. האטס פארדראסטן די גענדז, וואס זי זיינען געלען איז א ווינקעלע און זי זיינען נאָד גע-שלאָפֿן. באָפט זיך אויפֿת איז נאנדו און גיט א געשרי צו די הינער : וואָס האָט אִיד זיך אווי צעקוואקעט, הינער-קאָפֿינער, אִיד זעט ניט, אָז מיר שלאָפֿן ? אִיד וואָלט באָטש געמענט האָבָן אַבְּיסָל דֶּרֶךְ-אָרֶץ פָּאָר עַל-טערע מענטשן. וווער בעט אִיד אויפֿשטיין אווי פרֵי ? דער טאג אויז אִיד צו קלֵין ? אִיד ווועט נאָד האָבָן ציימַט זיך אַנְקְוָאָקָעַן. נוּיט צו צו זי דער האָן, אווי שטָאָלִיך אָז נרוּם, אָז הוּבְּטָן אָז צו שְׂרִיעַן אויפֿת די גענדז : פּוֹילָע, וואָס אִיד זענט ! זיך צעַלְיִיגְמַט אָז פָּאָפֿן. אווי שפְּעַט שלאָפֿט מעָן ? אִיד מִינְיָמַט, סְאַיז אִיד סְקָעַ-צעַלָּע. דָּאָס קַעַצְעַלָּע קָעַן זיך שלאָפֿן שפְּעַט, נִישְׁקָשָׁה, שְׁרַחְלָע ווועט פָּאָר דָּעַם שְׁוִין צוֹנְרִיְּטָן אַ גָּטוּן אַיבָּעָרְ-בִּיסְוָן, מִילְּךָ מִיטָּרְוִיטָן. וווער ווועט אִיד גָּעָבָן עָסָן ? קִינְעָר נוּיט. אָז אִיך ווֹילְטָאָקָעַן, אָז אִיד זָאָלַט הַיָּינְט אויפֿשטיין פְּרִיעָר אַבְּיסָל, אִיד דָּאָרָף אִיד זָאָלַט זיך אלָע צוֹנוֹיְפָּנְעָמָעַן. אִיך דָּאָרָף אִיך עָפָעַם זָאָגַן. נוּיט ווועט אויפֿת די עַנְדִּיקָעָם, נִיכְּבָּר.

הָאָבָן אלָע דָּעַרְהָעָרטָן, אָז דָּעַר האָן דָּאָרָף זי עָפָעַם זָאָגַן, זִיְּנָעַן זיך אלָע צוֹנוֹיְפָּגָעַלָּאָפֿן צָום גָּאנִיק. די הַינְּעָר מִיט די גענדז מִיט די עַנְדִּיקָעָם. אלָע הָאָבָן זיך גַּעַשְׁטוּפְּט אָז הָאָבָן שְׁוִין גַּעַוּוֹאָרָטָן, וואָס דָּעַר האָן ווועט עָפָעַם זָאָגַן.

דָּעַר האָן אויז זיך גַּעַשְׁטָאָנָעָן אויפֿת דָּעַר אַיבָּעָר-שְׁטָעָר טְרָעָפֿ, אווי שְׁטָאָלִיך בֵּין זיך אָז גַּעַוּוֹאָרָט בֵּין

אלע זייןעו זיך שווין צויניגעkomען, האט ער א פאטש געטאו מיט די פֿלִינְגָּל, א קריי געטאו קוקוּ-רִיךְ-קָו און בעזאנט אוזו : „הערט, מיינע פרײַינט, הײַנט פֿאַרטָּאג, ווען איר אלע זײַנט נאָך גַּעֲשַׁלְאָפָּן, בֵּין אֵיךְ אַרוֹמְגַּנְגָּאָן-געַן דָּא אַין הוּא. אֵיךְ בֵּין אַרוֹמְגַּנְגָּאָן אָוֹן גַּעַטְרָאַכְט : פֿאַרוֹאָס דָּאָפָּן מִיר זיך אַלע סְצִינְגַּלְעָד מִיטָּן קַעַצְעַלְעָד מִיטָּן הַינְטַעַלְעָד זָאָרְגָּנוּן, אָוֹן סְצִינְגַּלְעָד מִיטָּן שְׂרָהַלְעָד גַּיט זַיִּיכְךְ אַלע גַּעַטְרָאַכְט פֿרִי, גַּיט זַיִּיכְךְ בְּרוּיטִי, גַּיט זַיִּיכְךְ צּוּקָּעַרְקָּעַס מִיטָּן לַעֲכַלְאָד. קַיְיָפְט זַיִּיכְךְ שְׂפִילְעַכְלָאָד אַט אַיז עַרְשָׁתְן גַּעַכְטָן האט שְׂרָהַלְעָד גַּעַקְיָפְט אַז וּוֹיִסְפֶּרֶת דָּעַרְדָּל דָּעַר צִינְגַּלְעָד, דָּעַרְפָּאָר וּוֹאָס סְצִינְגַּלְעָד האט אוֹיסְגַּלְעַרְנָט די מַודָּה אַנְיָוָה אַוִיסְפָּוּזְיָינִיק. אַגְּרוֹיסְמָעַץ מַצְיאָה : מַודָּה אַנְיָ. אֵיךְ קָעַן טַוִּיזְנָט מַפְּאָל בְּעַסְעָר וְאַגְּנָן די מַודָּה אַנְיָוָת אַוִיסְזָוִיְינִיק. אַיז מִיר גַּיט זַיִּיכְךְ גַּעַטְרָאַכְט אָוֹן דָּעַם צִינְגַּלְעָד גַּיט זַיִּיכְךְ אַלְעָם. אַט וּוּעַט בָּאַלְד זַיִּיכְךְ וּוּינְטָעָר. מִיר וּוּעַלְוָן דָּאָפָּן נַיְיָן אַין שָׁוֵל זַיִּיכְךְ לַעֲרָנָעָן אָוֹן מִיר האָבָן אָפָּילְוָן גַּיט קַיִּין שִׁיךְ . וּוּעַלְוָן מִיר מַזְוֵּן נַיְיָן בְּאַרוּוּם, וּוּעַט אַנְדוֹן זַיִּיכְךְ קַאַלְטָן, וּוּעַלְוָן מִיר וּוּינָעָן.

הָאָבָן דָּעַרְהָעָרָט די הַינְעָר, אָז דָּעַר הָאָן רַעַדְטָן פֿוֹן וּוּיְיָנָעָן, הָאָבָן זַיִּיכְךְ זַיִּיכְךְ שְׂוִין טַאָקָע צֻעוּזָוִינָט. אַיז גַּעַטְרָאַכְט דָּעַר הָאָן אַין כְּעָם. ער האט אַ פְּאַטְשָׁנָט גַּעַטְרָאַכְט מִיטָּן די פֿלִינְגָּל, אַ קְרִיְיָ גַּעַטְרָאַכְט : קְוִיקְוִיךְ. אָוֹן זַגְּטָן : הַעָרָט, הַיְנָעָר-קָאָפְּינָעָר, וּוֹאָס האט אַיר זַיִּיכְךְ צֻעוּזָוִינָט ? אַיר קַעַנְטָן גַּיט שְׁמִינִין שְׁטִילָן. הָאָבָן זַיִּיכְךְ די הַינְעָר דָּעַר-שְׁרָאָקוּן אָוֹן זַיִּיכְךְ זַיִּיכְךְ שְׁטִיל גַּעַבְלִיבָּן. האט דָּעַר הָאָן

ווײַיטער גערעדט : הערט-זשע, מינע פרײַנט. אוּן טאָ-
 קע פארדוּאָס שלאָפּוֹן מיר אלע אוּן דְּרוּיְסִן אוּן ס'צִיגַּעַלָּע
 מיטן קעצעעלָע מיטן הינטעלָע שלאָפּוֹן אוּן שטוב ? ס'קָּעַ-
 צעלָע מײַנט, אוּן סְאיַזְנָה אַ גְּרוּסֶעֶר מְיוֹחָם. ס'הָאָט
 זיך מיט מיר נעכטן געריזטן אוּן האָט מיר געזאגט :
 האָז-קָאָפָּאָן. אוּן ס'הָאָט-הָעַלָּע אוּן גָּאָר אַ גְּנָבָן. אַיך האָבָּ-
 אלְּיָזָן נעכטן געזען, וויי ס'הָאָט אַרוֹסֶגֶן-געַנְבָּעַט אוּן עַפְעַלָּע
 פֿוֹן שְׁרַהַלָּעַס קָאָשָׁעַקָּל. וַיִּתְ-זִישָׁע וַיִּסְּוֹן אַיד אלע, הַיֵּ-
 אָגָן שְׁרַהַלָּעַס וַוְעַט אַוְיְשָׁטְיִין פֿוֹן שלאָת, זָאָלָן מִיר אַיד
 זָאָגָן, אוּן מִיר וַיַּלְּוַן אַוְיְד שלאָפּוֹן אוּן שטוב. מִיר וַיַּלְּוַן
 זַי זָאָל אָונְדוֹ אַוְיְד גַּעַבָּן אלע אַינְדָּעַרְפָּרִי מִילְּךָ מִיטָּ-
 בְּרוּיטָן, צּוּקָּעַרְקָעַס מִיט לְעַקָּאָר. מִיר וַיַּלְּוַן, אוּן זַי זָאָל
 אָונְדוֹ אלע קוֹפָּן שִׁיךְ, וַוְעַט אָונְדוֹ נִיט זִין קָאָלָטָן.
 האָבָּן דָּאָס דערהערט דִּי הַינְּעָרָט מִיט דִּי גַּעַנְדָּ-
 מִיט דִּי עַנְדִּיקָעַט, וַיַּנְּגַעַן זַי גַּעַוּאָרָן אַווִיִּיִּ-פְּרִילְּאָרָן אוּן
 האָבָּן אַנְגַּעַהְיוֹבָן צַו שְׁרִיעָן : גַּעַרְכָּט אַיז דָּעַרְתָּן,
 בְּלַעַבָּן, מִיר וַיַּלְּוַן טַאָקָע זָאָגָן שְׁרַהַלָּעַס, אוּן ס'קָּעַצְעַלָּע
 זָאָל נִיט זִין אַזָּא מְיוֹחָם.

דערהערט שְׁרַהַלָּע עַפְעַט אַ גַּעַרְוִישָׁ אַיז דְּרוּיְסִן,
 נִיט זַי אַרוֹים, גַּיט זַי אַ כּוֹם : אלע גַּעַנְדָּן מִיט דִּי הַיִּ-
 נָעָרָט דִּי עַנְדִּיקָעַט שְׁמִיעָן לַעַבָּן גַּאנִיק אַיז דָּעַרְתָּן
 הַאָוֹן אַוְיָת דָּעַר אַוְיְבָעַרְשָׁטָעָר טְרַעְפָּ. פְּרַעַנְטָן זַי דָּעַט
 הַאָוֹן : זָאָגָן גָּאָר מִיר, הַאָוֹן, וּוָסָם אַיז דִּי מְעַשָּׁה וּוָסָם אַיד
 הַאָט זַיך צְנוּיָּפָגָן-נוּמוֹעָן אוּן זְשֻׁומָעָט אַיז לְאֹזֶט נִיט
 שלאָפּוֹן ס'קָּעַצְעַלָּע מיטן הַינְּטָעַלָּע מיטן צִיגַּעַלָּע ? זָאָגָט
 דָּעַר הַאָוֹן : אַווִי, מִיר מַעַן אַוְיְשָׁטְיִין גַּאנְץ פְּרִי אַיז זַי

דאָרָפּוֹן אָזֶוי שְׁפַעַט שְׁלָאָפּוֹן. מִיר ווֹילָן, אָז פּוֹן הַיִנְטָא
אָז אָוֹן ווַיִּמְתֵּר, זָאַלְסְטוֹ אָונְדוֹ לְאָז בְּאַנְאָכְטָא שְׁלָאָפּוֹן אִין
שְׁטוּבָא, אָז זָאַלְסְטוֹ אָונְדוֹ גַּעֲבָן מִילְךָ מִיטָּה בְּרוּיטָא
גַּאנְצָה פְּרִי אָז זָאַלְסְטוֹ אָונְדוֹ קַוְיְפָן שִׁיכְעַלְאָךְ, וּוּעַט אָונְדוֹ
נִיטָּה זַיְן קָאַלְטָא אִין דִּי פִּיסְעַלְאָךְ. אָז אָוּבָּה דָו זָאַלְסְטוֹ
נִיטָּה, גַּיְעַן מִיר אַלְעָ אָוּעָקָ פּוֹן דָּאָנָעָן אָז שְׂוִין.

הַאָט זִיךְ שְׁרָהָלָע זַיְעַד דָּעַרְשָׁרָאָקוֹן. זִי הַאָט מַוְרָא
גַּעַהָאָט, אָז טַאַקָּעָ אִין אַמְתָהָן וּוּלְהָן זִי אָוּעָקְגִּינְזָן פּוֹן
אַיְרָן, הַאָט זִי זַיְגְּזָעָגָט: גַּוְטָה, קוּמָט אַלְעָ אַרְיָן אִין
שְׁטוּבָא, וּוּלְהָן אַיְדָה גַּעֲבָן מִילְךָ מִיטָּה בְּרוּיטָה. אַיְפָה
בְּאַנְאָכְטָא, וּוּלְהָן אַיְדָה אַיְסְבָּעָטָן אִין שְׁטוּבָא וּוַיְכַעַנְהָרָה
לְעַגְעָרָם, וּוּעַט אַיְדָה טַאַקָּעָ שְׁלָאָפּוֹן אָזֶוי גַּוְטָה, אָז דָּעַרְיָה
נַאֲכָדָם וּוּלְהָן אַיְדָה גַּיְינָן אִין מַאֲרָקָ אַרְיָן אָז וּוּלְהָן אַיְדָה
אַלְעָ קַוְיְפָן שִׁיךְ.

הַאָבָן זִיךְ אַלְעָ זַיְעַד דָּעַרְפְּרִיאַט, זַיְגְּנָעָן זִי אַלְעָ
אַרְיָינְגָּעָנְגָּעָן אִין שְׁטוּבָא. שְׁרָהָלָע הַאָט יַעֲדָן גַּעַגְעָבָן
אַנְלָאָזָן מִילְךָ מִיטָּה בְּרוּיטָה. זִיְהָן אַפְּגָּעָנְגָּעָסָן אָז זִיךְ
גַּעַלְאָפּוֹן שְׁפִילְן אִין דָּרוֹיסָן. שְׁרָהָלָע אִיז גַּעַלְאָפּוֹן אִין
מַאֲרָקָ אַרְיָן, זִיְגְּזָעָגָט אַלְעָמָעָן שִׁיךְ אָז הַאָט זִי
אַלְעָמָעָן אַגְּנָעָטָאָן. אָז אַוְיָף דָּעַרְנָאָכְטָה הַאָט זִי זִי אַלְעָ
מָעָן אַוְיָסְגָּעָבָעָט גַּעַלְעָגָרָם.

זַיְגְּנָעָן אַלְעָ גַּעַשְׁלָאָפּוֹן שְׁטִילָן אָזָן פִּין, זִי לִיְמִישָׁעָ
קִינְדָּעָר. גַּאנְצָה פְּרִי זַיְגְּנָעָן זִי אַלְעָ אַוְיָגְנָעָשְׁטָאָגָעָן אָז גַּעַד
זַיְגְּנָעָן שִׁינְעָן לִידְלָאָךְ.

ס'זונטעלע שווארץ פינטעלע

יר וויסט דאָד קינדערלאָד, אָז שְׁרָה-
לְעַ הָאָט גַּעֲהָאָט אַ הִינְטְּלְעַ נֵיאָרָעַ-
לְעַ אָזֶן אַ טְּעַקְּלְעַ, וּזְאָם הָאָט גַּעַ-
הִימָּן בְּרַעְמְלָעַ, אָזֶן אָזֶן וּוַיְסָן
קְעַפְּלָעַ הָאָט ס'זְׁוַנְׁטְּלָעַ גַּעֲהָאָט אַ
שְׂוֹאָרֶץ פִּינְטְּלָעַ, אָזֶן אָזֶן ס'טְּעַקְּלָעַ
הָאָט גַּעֲהָאָט אַ רְוִית בְּעַקְּלָעַ, אַ בְּלָאַ קְּלִיְּדְּלָעַ, אַ
וּוַיְסָן דְּרַעְמְלָעַ אָזֶן אַ רְוִית הִיטְעָלָעַ אַוְיָפָן קְעַפְּלָעַ מִיטָּ-
אַ לְּאָגָן שְׂוֹאָרֶץ צְעַפְּלָעַ.

אוֹיךְ וּוַיְסָט אִיד מִתְּמָאָ, אָז ס'זְׁוַנְׁטְּלָעַ אָזֶן גַּעַ-
גַּאנְגָּעַן בָּאָרוּעָם אָזֶן דִּי הַוְּלָעַ פִּיםְלָאָד אָזֶן ס'טְּעַקְּלָעַ
מִיטָּ שִׁיְּנָעַ שְׂוֹאָרֶץ שִׁיבְּעָלָד. ס'טְּעַקְּלָעַ רְוִית בְּעַ-
קְלָעַ אָזֶן גַּעֲוָעַן אָזֶן לִיטְּשָׁ אָזֶן פְּרוּם, נָאָר נַעֲבָאָר,
ס'אָזֶן גַּעֲוָעַן שְׁטָאָרָק שְׁטוּם, ס'זְׁוַנְׁטְּלָעַ אָזֶן אַבְּעָר גַּעֲוָעַן
אַ נַּאֲשָׁעָר-קָאָפָאַשָּׁעַר אָזֶן אַ לִיגְנָעָר-קָאָפָיְגָנָעַר. ס'הָאָט
נִיטָּ לִיב גַּעֲהָאָט, וּזְאָם שְׁרָהָלָעַ גַּלְעָט שְׁטָעַנְדִּיגְ ס'טְּעַקְּלָעַ
לְעַ בָּאָמַ בְּעַקְּלָעַ; ס'הָאָט גַּעֲהָאָוְקָעַט אוּתָּ דִּי הִינְנָעַ
מִיטָּן הָאָזֶן אָזֶן הָאָט מִיטָּ דָּעַר קָאָז אַפְּילָו גַּעֲהָאָט צָוָּ-
טָאָן.

הערט-זשע וואם סאייז געשען : שרהלע איז זיך
גענאנגען צו אַ פרײַנד און אָזוי ווי ניאראַלע האט מע-
קעלען פײַנט, איז עס צו צום טעקעלאַ, אַיד צעריסן
סּוּוֹיִסּעַ רֻקְעַלְעַ אָנוּ אַיד אַפְגַּעֲבִיסּ אַ שְׁטִיקֵל נָאָן ;
וּוַיְינְטַ ברֻקְעַלְעַ, וּוַיְינְטַ אָנוּ וּוַיְינְטַ, קָוָמֶת שְׁרַהַלְעַ
צּוּגִין, גִּיט זַי אָוָש אַ פְּלִיעַסְכָּע מִיטַּדְיַה הענט : וְאָם
אָיז דָּאָם ? סְשִׁינְעַ טֻקְעַלְעַ דָּאָט זַיְךְ גַּעַהַת אָ�זָן שְׂיִין,
וּוַיְים רֻקְעַלְעַ, אַבְעַר סְדֻקְעַלְעַ אָיז צְעִירִיסּ אָנוּ דַּי נָאָן.
אַפְגַּעֲבִיסּ.

ישצט זיך שרהלהע ווינט און ווינט און הינטעלע-
קאפינטעלע, ווי ניט אים מע מיינט. סיזצט זיך באם
טיש געזונט און פריעש, האלט אין דער האנט א הענטל-
פער און שריבט : אינט, צוווי, דריי בי צען. פרענט
שרהלהע דעם הינטעלע ניאראלאע :

— זאנג מיר נאָר, דו הינטעלע, שוווארץ-פינטעלע.
אפשר וויסטו, ווּאַס איז דאס ? וווער האט געהאט צו
ברעכעלען נאֹו אונ וווער האט געטשעפעט ס'זוייסע רע-
קעלע בא שיינער טעכעלע רויט-ברעכעלע ? זאנט ניאָ-
דען צו שרהלען :

איך זיז מיר און שריבּ, אונז ווי קעו איך וויסן,
ווער האט אויר די נאָו אַפְּגָעַבִּיסָן אונז סַעֲקָעַלְעַ צעריסָן.
מסתמא פונטּ הויף דער געלער האָן, האט אַר אַנְאָ
מעשה אַפְּגָעַטָּן. וויסט אַר וואָם, שַׁרְחַלְעַ האָט געטָן?
וי האָט גומּ אַנְגָּעֵלְעַצְלַט דעם שׂוֹאַרְצָן האָן. אונז דער
שׂוֹאַרְצָעַר האָן האָט געווינְגַט בֵּין נאָכָט, וואָם סַחְיַנְטָעַ
לָע האָט אויף אַים אַ לִינְן אוַסְגָּעַטְרָאַכְט.

מַאֲטָעֵלָעּ מִיטּ דָּעֵר קָאָפְּאָטָעֵלָעּ

יְזַ אַמְּאַל גַּעֲוֹעַן אַ אַינְגָּעֵלָעּ מַאֲטָעֵלָעּ,
הָאָט עֶר גַּעֲהָאָט אַ מַאֲטָעֵלָעּ. זַיִן טָאַ-
טָעֵלָעּ הָאָט גַּעֲהִיכְוּן בְּעָרְלָה, וּוֹאָס אַיּוֹ
כְּסֶדֶר גַּעֲוֹעַסְוּן מִיטּ אַ שְׁעָרְלָה, מִיטּ אַ
פָּאָרִים אַוּן מִיטּ אַ נָּאָרְלָה אַוּן הָאָט
זַיְד גַּעֲשְׁמוּסְטּ מִיטּ זַיִן וּוֹיִיבּ הָאָרְלָה.

מַאֲטָעֵלָעּ הָאָט אַוִּיד גַּעֲהָאָט אַ קְעַצְעַלָּעּ, וּוֹאָס הָאָט
גַּעֲהִיכְוּן טְעַצְעַלָּעּ אַוּן אַ דָּאוֹן וּוֹאָס הָאָט לִיבּ גַּעֲהָאָט עַסְנָאָרְלָה.

סַאַיְנְגָּעֵלָעּ מַאֲטָעֵלָעּ אַיּוֹ גַּעֲנָאָגְגָּעּ אַוּן חַדְרָה, וּוֹאָס
דָּעֵר רְבִי פְּלָעַנְתּ אִים קְנִיְּפָן בְּאַמְּ בְּעַקְלָה כְּסֶדֶר. סְקָעַ-
צָעַלָּעּ מִיטְנוֹן הָאָוּזְוּן זַיִנְגָּעּ אַיּוֹ שְׁטוּבּ גַּעֲוֹעַסְוּן אַוּן הָאָבוֹן
גַּעֲוֹאָלָט שְׁטָאָרָק עַסְנָאָרְלָה. אַזְוִי זַיִנְגָּעּ זַיְד גַּעֲוֹעַסְנָאָכְטָה,
אַוּן הָאָבוֹן גַּעֲוֹאָרָט בְּיוֹן דִּי טְרִירָה הָאָט זַיְד אַוִּיפְגָּעָמָאָכְטָה,
פְּלָעַנְתּ מַאֲטָלָה אַרְיִינְגְּנִין, פְּלָעַנְתּ דָּאוֹן דִּי מִיטּ קְעַצְעַלָּעּ זַיְד
שְׁטָאָרָק דָּעַרְפְּרִיְּעָן. פְּלָעַנְתּ מַאֲטָעֵלָעּ דָּעַם הָאָוּזְוּן גַּעֲבָנוֹן
מָאוֹן אַוּן דָּעַם קְעַצְעַלָּעּ מִילְךָ אַ בִּיסְעַלָּעּ אַיּוֹ אַ שִׁיסְעַלָּעּ.
דָּעַרְנָאָרְדּ הָאָט מַאֲטָעֵלָעּ אַ קוֹשָׁגְגָעָן זַיִן טָאָפְעַלָּעּ
אַוּן אַוִּיד זַיִן מַאֲמָנוֹן הָאָרְדּ. הָאָט זַיִן דָּעַרְפְּאָרְדּ גַּעֲ-
גַּעֲבָנוֹן אַ שְׁטִיקָה שְׁטָרָאָרְדּ.

אײַינמאָל באָנאָכט, זִיכְתָּ מְאַטְעַלָּע אָוֹן טְרָאָכְט. פְּרָעָנֶט אִים זַיְן טְמַאַטְעַלָּע: — וּוֹאָס טְרָאָכְסְטוּ מְאַטְעַלָּע? — וּוֹאָס אִיךְ טְרָאָכְט? — עַנְטְּפָעָרֶט מְאַטְעַלָּע, אִיךְ וּוֹאַלְטַ וּוֹעַלְזַ וְאַלְסְמַט מִיד אַיְפְּנִיְעַן אַקְאַפְּאַטְעַלָּע. נַעֲמַט זַיְן טְמַאַטְעַ בְּעָרֵל, אַ שְׁעָרֵל, אַ פְּאָרְדִּים מִיטַּ אַ נַּאֲדָל אָוֹן וְאַנְטַ צַו זַיְן וּוּיְבָהָדָל: צָום סְוָהָר וְאַלְסְמַטּוּ קוֹיְפָן, אַ שְׂוֹאָרִץ שְׁטִיקַה זַיְד וְאַלְסְמַטּוּ קוֹיְפָן, וּוּלְאִיךְ אַ קְאַפְּאַטְקָעַלָּע אַיְפְּנִיְעַן, וְאַל זַיְד אַונְדוֹעָר וּוֹן פְּרִיעָרָן. אַיְזַ דַּי מְאַטְעַ הַאֲדָל תִּכְפָּה גַּעֲלָאָפָן צָום סְוָהָר, אַ אִיךְ אַ דָּאָרָעָר אָוֹן אַ חְוִיכָּר, אַ שְׂוֹאָרִץ שְׁטִיקַה זַיְד גַּעֲקִיפְתָּ אָוֹן בְּאַלְדַּטְאָעַשְׁנָעַל אַחֲיִים — זַי לְוִיְּפָט. גַּעֲבָרָאָכְטָ צַוְּ-טְרָאָגָנוּ דָּאָס זַיְד, תִּכְפָּה בְּעָרֵל מִיטַּן שְׁעָרֵל — שְׁנִיְּד, שְׁנִיְּד. גַּעֲשָׁנִיתָן אַהֲרֹן, גַּעֲשָׁנִיתָן אַהֲרֹן, דַּעֲרָנָאָכְדָּעָם גַּעַ-נִיְּתָן אוֹפְתָה דָעַר מַאֲשִׁין. שְׁרִיְּתָן דַי מַאֲשִׁין: טְרָאָמְטָאָטָא, טְרָאָמְטָאָטָא, זַיְגָנֶט סְמַטְאַטְעַלָּע: טְרָאָלְאָלָא, טְרָאָלְאָלָא. גַּעַ-נִיְּתָן אַיְזַן שָׁעה, גַּעֲנִיְּתָן צְוּוִיְּ שָׁעה, — פְּאָרְטִיקָה. אַ קְאַפְּאָטָ-קְעַלָּע פָּאָר מְאַטְקָעַלָּע אַיְזַ שְׁוִין דָא אִין אַ גַּטְעָר שָׁעה. פְּרִיְּתָן זַיְד מְאַטְעַלָּע, טְאַנְצָט אָוֹן לְאָכְטָ, אַ גַּאנְצָן טְאָגָמִיט אַ גַּאנְצָע נַאֲכָט, אַבְעָר סְקַעְצָעַלָּע מִיטַּן הָאָוֹן הָאָבוֹן זַיְד נִימְתָּ גַּעֲפָרִיְּת, וּוֹאָס מַעַדְתָּ מְאַטְעַלָּע אַ קְאַפְּאַטְעַלָּע אַיְפְּגָנְעָנִיְּת. וּוֹיְלָ פָּזָן זַיְנָט מְאַטְקָעַלָּע הָאָט אַ נִיְּ קְאַפְּאַטְעַלָּע, הָאָט עַר שְׁוִין אַינְגָאנְצָן פְּאָרְגָּעָסָן דָעַם הָאָוֹן גַּעַבְן עָסָן מָאָן, אָוֹן דָעַם קְעַצְעַלָּע מִילְךָ אַ בִּיסְעַלָּע אַיְזַ אַ שְׁיְסָעַלָּע. אַיְזַ מְאַטְעַלָּע — טְאַנְצָט אָוֹן לְאָכְטָ, אָוֹן קְעַצְעַלָּע מִיטַּן הָאָוֹן זַיְנָעָן הַוְּנָגָרִים אַ גַּאנְצָע נַאֲכָט.

דער האן און אונגען שטראָל

טײַיַּת זיך אײַנְמָאָל אָזֶוּ אַ הָאָן אִין
וּאָלָד לְעָבֹן אַ בּוּיְם אָוֹן קָוְקָט זִיך
אָוּמָן אַיְן אַלְעַז וַיְוִיטֵן. דְּרִיכְתִּי מִיטִּי
אַוְיעָרָן אָזֶן הַעֲרָתִי זִיך אַיְין אַרְוֹם אָוֹן
אַרְוֹם. שְׁטוּנְדִּיךְ, נָאָר עַר הַאֲטַמְּסָה,
אוֹ עַמְּצָעָר וּוּעַט אַוִּיפָּה אִים אַנְפָאָלָן

אוֹן צְוֹפָאַטְשָׁן.

דָּעַר טָאג אִיז גַּעֲוָעַן זַיְעַר אַ לִיכְטִיקָּעַר. דִּי זָוּ
חָאָט אָזֶוּ שִׁיּוֹן גַּעֲשִׁינְמָט אָוּמְעָטוּם. הָאָט דִּי זָוּ דָעַרְזָוּן
דָּעַם הָאָג, וּוּ עַר שְׁטִיְּטַמְּ אָזֶוּ פָּאַרְוָאַרגְּטַמְּ. טְרָאַכְּטַמְּ זִיך
זִיך : אָט וּוּל אִיך אִים אַוִּיך שִׁיקְוָן אַ גַּלְדְּעָנְעָם
שְׁטָרָאָל, וּוּעַט עַר זִיך פְּרִיעָעָן אָוֹן נִימְטַזְּ אָזֶוּ פָּאַרְ-
זְאַרגְּטַמְּ. הָאָט דִּי זָוּ אַרְאָפְגַּעַשְׁקַטְמָן אַ שְׁטָרָאָל. אִיז עַר
גַּעֲפָאָלָן אַוִּיפָּה אַ בּוּיְם פּוֹנְקָט אַנְטְּקָעָן דָּעַם אַרְטַמְּ, וּוּאוֹ
דָּעַר הָאָג אִיז גַּעֲשְׁטָאָנָעָן. אַ שְׁטָרָאָל אִיז דָּאָךְ אַ גְּרוּיִ-
סְעַר שְׁטִיפְעַר, הָאָט עַר אַנְגַּעַהְוִיבָּן אַרְוָמְטָאָנָצְּן אַוִּיפָּן בּוּיְם
אוֹן זִיך שְׁפִּילְן. הָאָט דָּאָם דָּעַר הָאָג דָעַרְזָוּן. זַיְנָעָן
אִים אַלְעַז בְּלוֹטָן פָּאַרְקִילַט גַּעֲוָאָרָן פָּוּ שְׁרָעָךְ. עַר הָאָט
גַּעֲמִינְמָט, אוֹ דָעַר שְׁטָרָאָל אִיז אִים גַּעֲקָוּמָעָן שְׁלַעַכְתָּמָס
טָאגְן. נַעֲמַת דָעַר הָאָג אִיז אַנְטְּלַיְּפַט גִּיךְ, גִּיךְ צַוְּ זִיךְ
אִיז דָעַר נַאֲרָעָן.

ליגט דער האז אין זיין נארע און קויים וואס ער
 אטטעמת אפ פון שרעק.

שפערטער אביסל קוקט דער האז פאוואלינקע ארים
 פון דער נארע, זעם ער : דער שטראל מאנצט נאר
 אלץ ארים אויפן בוים. איז דער האז ווידער אנטלאפּן,
 זיך פארשטופט אין א ווינקל און געצייטערט א גאנצַן
 מאג מיט א גאנצע נאכט.

אוית מארגן איז שוין דער האז געוווען רעכט הונֶ
 געריך. נייט ער אוית פאוואלינקע ארים פון דער נארע
 און וויל שוין אנהייבן עפּעם עסן. פֿלוֹצְלִינְג מיט אמאָל,
 ווידער געקומען דער שטראל. מאנצט און שפרינגעט, ווּי
 געכטן. האט דער האז זיך צעווינט, ארײַז איז דער
 נארע און מורה געהאט אריםצונגין.

אוית איז געוווען אויפּן דרייטן און אויפּן פערטן
 מאג. ער האט מורה געהאט אריםצונגין פון זיין נאר
 רע, איז ער דארט אוית לְאַנְג געלעגן ביז ער איז גע-
 שטאָרבּן פון הונגער.

דער האז זוכט זיין נאזו

יז דער ווינטער געקומען, האט א ווינט
אנגעההיבן צו ברומען. דערנאכדען
אייז געפאלן א שניי א געדיכטער אוין
סאיין געווארן א פראסט א רעכטער.
אייז געווארן שטארק קאלט אין גראיסן
וואלד.

איינטמאָל אין א טאג האט דער פראסט אין וואַלד
דערזען א האָג, האט ער גענומען אוין אים אַפְּגַּעֲפַּרְּדוֹן
זיין נאָג, האט גענומען דער האָג אוין זיך שטארק צעַ
ווינט, אויף אייביך אַנטְלַאַפְּן די נאָג, האט ער
געמיינט. זוכט ער זי אָומְעָטוּם, קוּקְט אָרוּם אוין אָרוּם,
ניטָאָ די נאָג, אַ סּוֹפְּ אָג עַק. אייז טאָקָע אַיְפָּן האָג
אַ גְּרוּם דערשְׁרָעָק.

פלוצ'לינג זעט ער לְוִיפְּט אָן אַיְזָל. פְּרַעַנְט ער
אָים : ווַיֵּסְטוּ נִימְטָו וּוְאוֹ אַיְזָעַרְגְּעַז מִין נְעוֹל. מַאֲכָת
סְּאַיְזָל : וּוְ אַזְּיָי קָעְוָא אַיְדָו וּוְיָמָן, אוֹ בֵּי מִיר האט אַיְדָ
דער פראסט מִין נָאָז אַפְּגַּעֲפַּרְּדוֹן. אַיְדָו זְוֵד זַי פָּוּן צְוַיְיָ
שְׁעָה אוֹן מִין נָאָז אַיְזָל צְוַיְיָ נִיטָאָ.

גְּיַעַן זַי בִּידָע אָוּעָק צָוּמָ צָאָפָ, וּוְיָלָעָמָעָטָשָׁן

זאנן או ער האט זיעיר א קלונגן קאָפַ. אַבעַר או ער אלְיאַן ווַיִּסְטֵ נִיט ווֹאו אַיז זַיִן אַיְגַּעַנְעַ נָאָגַן, קָעוּ ער זַיִן דָּעַן זַאֲנָן וּזְאָם אַיז דָּאָם? אַוְן אַוְן וּזְיַי ער האט שְׁוִין קִיְּזַן נָאָגַן נִיט מַעַרְ, זַאֲגַט דָּעַר צָאָפַ, אוּ ער שֻׁעַמֶּט זַיְד זַיְעַר, דִּי צִינְגַּן וּוּעַט פָּוּן אִים לְאָכְבַּן אַוְן דִּי אַינְגַּלְאָךְ וּוּלְלָן פָּוּן אִים חַוְקֵק מַאֲכַן. סַאיְזַן פָּאָר דָּעַר גַּאנְצָעָר וּוּלְלָט נִיט שִׁיְּזַן, וּזְיַי ער אַוּעַקְגַּיְין, זַיִן עַרְגַּעַץ אַלְיאַן, זַיִד בָּאַהְאַלְטָן אַיז אַ וּוַיִּסְטֵ אַרטֵּן, קִינְגַּר זַאֲלָ אִים נִיט זַעַן דָּאָרטֵן. בעט זַיִד דָּעַר הָאָזֶן: נָעַם מִיד אַיְזָל אַיְזָל מִיט, וּוּלְלָן מִיר זַיִן זַאֲלַבְּעַדְרִיטִים.

מַאֲכַט דָּעַר צָאָפַ: פָּאַרוֹאָס נִיט? קָומְטַ מִיט מִיד אַיְזָל מִיט. נִיְיעַן זַיִי אַלְעַ דְּרַיְיַי אַוְן וּוַיִּנְעַן מִיט בִּיטַעַרְעַ טַרְעַן, פָּאַרוֹאָס קָומְטַ זַיִי אַזְוֵי גַּעַשְׁטוֹרָאָפַט צַו וּוּרְן.

נִיְיעַן זַיִי אַוְן נִיְיעַן, בִּיְזַיִן זַיִי הַאָבָן אַ פּוֹקֵם דָּעַרְעַן. הָאָט דָּעַר פּוֹקֵם צַו זַיִד גַּעַטְמָאָן אַ נּוֹיג אַוְן גַּעַנְבָּן זַיִי אַ פַּרְעָן: וּזְאָם וּוַיִּנְטֵן אַיר מִיט אַזְוַיְנָעַן גַּרְוִיסָעַ

טַרְעַן? דָּעַרְצִילְטַ מִיר, לְאַמְּרֵ אַיְזָל הַעֲרָן. רַופֵּט זַיִד אַזֶּן דָּעַר צָאָפַ אַוְן שַׁאֲקַלְטַ טַרְיוּעַדְיקַ מִיט זַיִן קָלוֹגַן קָאָפַ: וּזְאָם קַעַנְעַן מִיר דִּיר דָּעַרְצִילְן, וּזְאָם, אַזֶּן דָּעַר פְּרַאֲסַטַּ הָאָט אַוּעַקְגַּעַנְבָּעַט בָּא אַונְדוֹ דִּי נָאָגַן; וּוּלְלָן מִיר אַוּעַקְגַּיְין וּוַיִּטְ, וּוַיִּט אַונְדוֹ כָּאַטְשַׁ נִיט זַיִן קִיְּזַן בּוּשָׁה פָּאָר לִיְיַט.

בַּאֲקוּמַט דָּעַר פּוֹקֵם אַוְיתַ זַיִן רַחֲמָנוֹת אַזֶּן זַאֲנָטַ, אַזֶּן וּוּעַט מִיר גַּעַבְן מַתְנוֹתַ, וּוּלְלָאַיִד אַוִּיסְוּכַן דִּי נָאָגַן בָּאַ יְהָזֵן אַיְנָעַם אַוְן זַיִן וּוּעַט נִיט פָּעַלְן בָּאַ פִּיְּדַיְתַן נָעַם.

דערוויל ניט ווית פון וואָלד, אַזוי ווי מען גיט
נאָר אַרווים תיכַּה באָלד, שטײַיט אַ שטוב אָוֹן פונֶם קִיְּדַּעַן
מען גיט אַ רויַּךְ אַרווֹת צוֹם הַימָּל אַיְּזַן דער היַּיד. אַיְּזַן
דעַר שטוב ווֹאוַינַּט אָזְּלַטְּעַר אַיְּד, ווֹאָסְּ שְׁמַעַקְּטַּטְּ מְאָזְּ
בָּאָק אָזְּ זִינְגַּט אַ לִיד.

איַּזְּ דער פּוֹקָם גַּעֲקוּמָעַן צוֹם אַיְּדַּן אָזְּן הַאָט אַיְּ
געַזְאַנְטַּ: ווֹעַן דָּו ווֹעַסְטַּ מִיד שְׁטַּעַלְן צְוֹפְּרִידְן אָזְּן מִיד
געַבְּן טַּבָּאָק אַ שְׁמַעַה, ווֹאָלַט אַיְּד צֹו דִּינְעַן הַינְּגַּר
אַפְּלִילְן נִיט גַּעַטְּאָן קִיְּזַן לְעַקְּ. אַיְּד ווֹאָלַט דֵּי שְׁמַיְּגַּן נִיט
געַבְּרָאָכְּן, אָזְּן צֹו דֵּי הַינְּגַּר בְּאַנְאָכְּטַּ נִיט גַּעֲקוּרָאָכְּן.

הַאָט דער אַיְּד אַיְּם גַּעֲנַבְּן טַּבָּאָק אַ שְׁמַעַה, אַיְּזַן
דעַר פּוֹקָם באָלד אַיְּן ווֹאָלַד אַוּעַךְ צֹו דָעַם אַיְּזַל, צָאָפְּ
אוֹן האָזְּ אָזְּן גַּעַזְאַנְטַּ: טוֹטַּא שְׁמַעַה ווֹעַט אַיר באָלַד
הַאָבָּן דֵּי גַּעַזְעַר. הַאָט יַּעֲדַר גַּעֲנַבְּן אַ שְׁמַעַה אָזְּן גַּעַזְעַר
געַבְּן אַזְּאָן נִים, אַוְשַׁ יַּעֲדַר הַאָט אַנְגַּעַהְיוֹבַן צֹו דַּרְיְיַעַן
מִיטְּזַן עַק אָזְּן טַּפְּפַעַן מִיטַּדְּ פִּים. הַאָבָּן זַיְּ גַּעַנְאָסְן,
גַּעַנְאָסְן אָזְּן גַּרְוִיסְעַ טַּרְעַרְן גַּעַנְאָסְן. זַיְּ אַפְּגַּעַנִּיסְטַּ אַיְּזַל,
צָאָפְּ אָזְּן האָג, הַאָבָּן זַיְּ שְׂוִין דַּעֲרַפְּלַטְּ אָזְּ יַּעֲדַר הַאָט
צָוְרִיךְ זַיְּן נָאָג.

הַאָבָּן זַיְּ גַּעַזְעַן, אָזְּ דער פּוֹקָם אַיְּזַן טַּאָקָעַ נִיט קִיְּזַן
נָאָר, הַאָבָּן זַיְּ אַיְּם אַ סְּקַד מַתְּנֹות גַּעַשְׁעַנְקַט דַּעֲרַפְּאָר.

בלומע בלוי איגע

'אי ז אמאָל געווען א מיידעלע, האט
זי געהיסן בלומעלע און געהאט בלוי-
אינקע אייגעלאָר. האט ס'מיידעלע
בלומעלע זיער ליב געהאט בלומען.
אבל, און ס'אייז געווען ווינטער אייז א
שנוי געפאלן, וואָר-זישע זאָל מען איד געמען בלומען?
פרענט ס'מיידל בלומעלע בא איד מאמען: מאמע, וווען
וועלן שווין אייז גארטן וואַקטן בלומען? ענטפערט איד
די מאמע: וואַרט אוּם, בלומעלע, אט ווועט קומען
דעָר פרילינג, עס ווועט וווערן וואָרים, ווועסטע האָבוֹן א
סֶר, אַ סֶר בלומען.
וואַרט ס'מיידעלע בלומעלע. וואַרט און וואַרט א
גאנצִן ווינטער. לְוִיפְט אלְעָ מְאָל אֲרוּם אֵין דְּרוּיסִן א
קָוָק טָאָן, צִי דָעָרְ פְּרִילְינְג אֵין נָאָך נִימְ גַּעֲקוּמָעָן. אַבָּעָר
אֵין דְּרוּיסִן אייז געפאלן אַשְׁנִי אָזְן אַשְׁטָאָרְקָעָר פְּרָאָסְטָ
הָאָט בלומעלען אַרְיִינְגְּגָעְטְּרִיבָן צְוֹרִיק אֵין שְׁטוּב אַרְיִין.
אָזְיִ אַגְּנָצִן ווינטער האָט ס'מיידעלע בלומעלע
גַּעַוְוָאַרט אוּפְּן פְּרִילְינְג. פְּלַוְצְלִינְג, אֵין טָאָג, אֵין אַגְּנָעָ-

קומו א זון, איז ליביטקע און וווארימע. טראכט בלוי מעלה, מסתמא שווין דער פרילינג געקומען. לוייפט זי אין גארטן זוכן די בלומען. ערשות זי ניט א קום: ניטה נאך קיון בלומען, נישטה אפלו קיון גרעעלע. לוייפט זי באָלֶד צו דער מאמען און קלאנט זיך פאר איר. ענטפערט אוּר די מאמע: וווארט אוּס מײַן בלוי מעלה, נאך עטלאכע טעג, וועלן וואקסן א סד בלומען. וווארט בלומעלע נאך עטלייבע טעג. לוייפט אין גארטן, ניט א קום: א גרעול בליט שווין יא, אבער קיון בלוי מען איז ניטה. ווערט זי זיער טרייערים און לוייפט אריין צו זיך איז צימערל, זעצעט זיך אוועק און ווינט. איזו זוי זי ווינט, ווערט פַּלוֹצְלִינְגַּם מְאָרְנוּ און דרייסן און א רעננדל הייבט און צו פאלן, ניד, ניד. פַּאלְט אָזְוֵי אַשְׁטִיקָל צִיְּמָת. פַּלוֹצְלִינְגַּם ווערט מיט אמאָל ליבטיק. אין גארטן ווערט איזו שטארק פְּרִילְאָך שווין דער דען ניטה... טאנצן און זינגען די פְּינְגָּעָלָאָר אוּפְּתִּיךְ די ביימער. עפנט בלומעלע אוּפְּתִּיךְ אַיר פְּעַנְצְּטָעָר און ניט א פרעג: פְּינְגָּעָלָאָר, פְּינְגָּעָלָאָר, וואָס איז אַיךְ איזו פרילאָך ? ענטפערן זי אַיר: וויל עס שמעקט. וואָס שמעקט, פרענט בלומעלע ? בלומען — ענטפערן אַיר די פְּינְגָּעָלָאָר. וואָז זינגען די בלומען ? פרענט נאָר אמאָל בלומעלע. וואָס הײַסְט וואָז ? ווערט שווין ברונג די פְּינְגָּעָלָאָר, וואָס בלומעלע פרענט צופְּלָה. קום אַרוּס אין גארטן וועסטו אלְיוֹן זון.

לוייפט אַרוּס בלומעלע אין גארטן, זי ניט א קום: ווּי ! אָזְוֵי פִּיל בלימעלאָך. קלַיְינִינְקָע, קלַיְינִינְקָע, ווּיְסִינְ-

קע בלעטעלאר מיט בלויינקע איינעלאָך.
האט בלומעלע אַנגעריסן אַ סְרָ בְּלִימְעַלְאָךְ אָזֶן
געלאָפּוֹ אֵין שְׁטוּב אַרְיִין דָּעֵצְיִילָן דָּעָרָ מָאָמָעָן. פָּרָעָנְטָ
אַידָּ דִּי מָאָמָעָן : בְּלוּמְעַלְעָן, וַיְיַזְרֵעֶלְעָן וַיְשַׁעַרְעָן הַיִּסְׁן
דִּי בְּלִימְעַלְאָךְ ? עַנְטְּפָעָרְטָ בְּלוּמְעַלְעָן : אָזֶן דִּי בְּלִימְעַלְאָךְ
הַאֲבָן וַיִּסְּנְקַע בְּלוּטְעַלְאָךְ, אַוְיתָ יַעֲדָר בְּלוּטְעַלְעָן אֵיזֶן
דָּא אַ בלוי איינעלע, וַיְעַל אַיךְ זַיְיָ אַ נָּאָמָעָן גַּעַבְנָה בְּלִיְּ-
מְעַלְעָן בלוי איינעלע.
פָּזָן דָּעַמְּאַלְטָ אָזֶן רַופְּנוֹ דִּי קִינְדָּעָר אָזֶן אַזְוִינָה בְּלִיְּ-
מְעַלְאָךְ : „בלוי איינעלע“.

פארגעם מיך ניט

מאָל איז געוווע אַ אַינְגָּל דוד מיט
אַ מיידֶל חנט. האָבוֹן זִי זִיךְ בִּידָע
שְׁטָארָק לִיב גַּעֲהָאת. גַּעֲוָאוּינְטַה האָבוֹן
זִי מִיט זַיְעַרְעַ עַלְטָעַרְוַן אַין דָּאָרָת.
אַבְּעָר אַיְנְמָאָל, דָּאָרָת דוד אַוּוּקְפָּאָרְדָּן
צַו זִיּוֹן זִידָן אַין שְׁטָאָט אַרְיִין, וּוַיְיַלְּ
דָּעַר זִידָע אַיז זַיְעַרְעַ קְרָאנְק גַּעֲוָועָן. גַּעֲוָעָנְעָנְעָן זִי זִיךְ
בִּידָע אָוֹן מִעְעָכָרְשָׂט זִיךְ אָוֹן חָנָה נִיט דָּהָן אַ בִּינְטָל
בְּלוּמְעָן וּוְאָם הֵיסָן: „פארגעם מיך ניט“.

אַיז דוד גַּעֲכָוּמָעָן אַין דָּעַר גַּרְוִיסָּעָר שְׁטָאָט אַרְיִין
צַו זִיּוֹן זִידָן. אַ גַּאנְצַיְיךְ אַיז זִיּוֹן זַיְדָע גַּעֲלָעָן קְרָאנְק.
בִּזְעָר אַיז גַּעֲשְׁטָאָרְבָּן. וּוַיְינְטַה דוד זַיְעַר אָוֹן אַיז טְרוּזִיְּ
עַרְיקִיְּ. דָּעַרְנָאָכְדָּעָם, אֹז עַרְהָטָה זִיךְ שְׁוִין גַּוְטָה אַוְיסְגָּעָדָ
וּוַיְינְטַה, אַיז עַרְהָטָה אַרְוִיסְגָּעָנְגָּעָן שְׁפָאַצְיָרְן אַבְּעָר דָּעַר
שְׁטָאָט. הָטָה עַרְהָטוּן אַ מיידֶל שְׁרָה, וּוְאָם אַיז גַּעַל
וּוְעָן זַיְעַר שְׁיַין אָוֹן קְלָגוֹן. נַעֲמַת עַרְהָט אָוֹן פָּאַרְלִיבָּט זִיךְ
אַיז אוֹרְ. נַעֲמַת שְׁרָה אָוֹן פָּאַרְלִיבָּט זִיךְ אַיז אִים. אַיז
חָנָהּ הָטָה דוד אַינְגָּאַנְצָוּן פָּאַרְגָּעָסָן.
אַיְנְמָאָל שְׁפָאַצְיָרְן דוד אָוֹן שְׁרָה אַיז אַ גַּאֲרָטָן.

רופא ייך און דוד : לאמיר חתונה האבן. מאכט שרה :
פאל וואם ניט.

אווי ווי זי האט דאס געזאנט האט פלאיזלינג אי-
בערו גאנצן נארטן אַנגעההיבו אָרויסשפראַצּוֹן אַ סְרָ בְּלוֹ-
מען : „פֿאָרְגּוּעַם מִיד נִיטּ.“

פֿאָרְגּוּאַנְדֶּעֶרטּ מִיד שְׁרָה. אַבְּעָרְ דָּוד האט יָאַ שְׂוִין
פֿאָרְשְׁטָאַנְעַז אָוֹן האט זִיד דָעַרְמָאַנְטּ אֵין זִין חַנְהָז אָוֹן
הָאַט אַנגעההיבו נָאָר אִיד צֹ בִּינְקָעָן.
דָעַרְצְּיַילְטּ דָוד שְׁרָה זִי גַּאנְצָעַ מעַשָּׂת. רַופָּאַט זִיד
אָוֹן שְׁרָה : נָגּו, מִילָּא, דָאַרְפְּסָטוֹ פֿאָרְזּוֹ צֹ חַנְהָז צְרוּיקַ אָוֹן
דָאַרְפַּ אַרְיַין.

געַמְטּ דָוד אָוֹן פֿאָרְטּ אַוְעָךְ. שְׁרָה אַבְּעָר אַיּוֹ
געַבְּלִיבּוֹ אֵין נָאָרְטּוֹן, זִיד אַנְדְּרַעְגְּזָעַצּטּ צְווּישָׁן דִי בְּלָוְמָעָן
אָוֹן האט גַּעוּיִינְטּ. אוֹוי לְאַגְּגָג גַּעוּיִינְטּ בֵּין פָּוּ אִיד אַיּוֹ
גַּעוּאָרְזּ אַ בְּלָוּם : „פֿאָרְגּוּעַם מִיד נִיטּ“, אוֹוי זִי גַּעוּאָקְסָן
סָאמָע אֵין מִיטָּן נָאָרְטּוֹן. פְּלָעָנָן מַעֲנְטָשָׁן נִין שְׁפָאַצְּרָן,
זִיד אַפְּשָׁטָעָלְן קָוּכוֹ אֹוְיפּ דָעַרְ בְּלָוּם אָוֹן זָאנָן : פֿאָרְגּוּעַם
מִיד נִיטּ, פֿאָרְגּוּעַם מִיד נִיטּ.

לִילְיעַ מִיטַּ דִּי לִילְיעַ

ט דִּי מַעֲשָׂה הַאֲטַּ גַּעֲטָרָפָן וּמַעֲדָצִיַּת.
אַינְדַּעַרְפֵּרִי אַיז אַרְוִים דִּי זֹוּ, אַיז גַּעַד
וּאַרְזַּן לִיכְטִיק אָוֹן פְּרִילְאָרֶד אַיז גַּאֲרָטָן.
אַלְעַ בִּימָעוֹ, גַּרְאָזַן אָוֹן בְּלִומָעוֹ, אַלְעַ
פִּיגְלַן אָוֹן פְּלִינְגָּלְאָרֶד וַיַּנְעַזְזֵז יָד צָעַד
נוֹפְּגָּנְקָוְמָעַן אָוֹן גַּעֲמָאָכָט אַ יּוֹם-טוֹב.

וּאַס אַיז דִּי מַעֲשָׂה ?

יעַנְעַם טָאנַג אַיז גַּעֲבָוִידָן גַּעֲוָאָרָן אַיז גַּאֲרָטָן אַ
קְלִין בְּלִימָעַלְעַ, וּאַס הַאֲטַּ גַּעֲהָטַן וּוַיִּסְנְקָעַ, וּוַיִּסְנְקָעַ
בְּלִעְטָעַלְאָרֶד, וַיַּנְعַזְזֵז אַזְוִי פְּרִילְאָרֶד. אָוֹן וּוּ
אַזְוִי קָעַזְזֵז מַעַן נִיטַּ זַיְן פְּרִילְאָרֶד, אָז דִּי זֹוּ הַאֲטַּ אַזְוִי
נוֹטַן גַּעֲוָאָרִיםָטָן. סָאַזְזָעַן אַזְוִי לִיכְטִיק אָוֹן דָא אַיז
גַּאֲרָטָן גַּעֲבָוִידָן גַּעֲוָאָרָן אַזְוִי שִׁין בְּלִימָעַלְעַ. דָעַרוֹיְלַן אַין
שְׁטוֹב אַינוֹוִינִיךְ, אַיז אַיְיךְ גַּעַוְעַן אַ גַּרְוִיסַע שְׁמָחָת. וּאַס
הַאֲטַּ דָעַן דָאָרָטָן גַּעֲטָרָפָן ?

דָאָרָט אַיְיךְ הַאֲבָן וִידַּ צַעֲנוֹפְּגָּנְקָוְמָעַן אַ סְּךָ
מַעֲנְטְשָׁן, גַּרְוִיסַע אָוֹן קְלִיןְגַּעַן קִינְדָּעַר, אָוֹן מַעַן אַיז גַּעַוְעַן
פְּרִילְאָרֶד, וּאַס אַין דָעַר שְׁטוֹב אַיז גַּעֲבָוִידָן גַּעֲוָאָרָן אַ
קְלִין מַיְידָעַלְעַ אַזְוִי שִׁיןָמָן. מִיטַּ וּוַיִּסְנְקָעַ, וּוַיִּסְנְקָעַ הַעַדְעַלְאָרֶד אַיְפָן קַעְפָּעַלְעַ. הַאֲבָן דִּי הַעַרְעַלְאָרֶד אַוְיְסָגְּנָקָוְקָט

אווי ווים, פונקט ווי די בלעטלאָר פונם נײַגעבוירענען
בלימעלע.

טאָנטצט מעו און מעו שפֿרינגעט אי אין נאָרטן, אי
איין שטוב. האָט מעו געטראָכט אי אין נאָרטן, אי אין
שטוב, וואָס פֿאָר אָ נאָמעו געבען די נײַגעבוירענע.

זיצַן זַי אָזַי אַלְעַ אָזַן טְרָאָכְטָן אָ נָאָמעוּן.

פלֹוצְלִינְג אַיִן נָאָרטָן רְוֶפֶט זַיְד אָזַן אָ רְזִוּן :
— וואָס דָאָרְפָּן מִיד טְרָאָכְטָן וּוּנְגָן אָ נָאָמעוּן, אָזַ דָאָס
בלִומְעַלְעַ האָט שְׁוֵין פֿוֹן לְאָגָן אָ נָאָמעוּן, וּוּילְ אַלְעַ בְּלוֹ-
מעו, וואָס האָבָן וּוִיסְעַ בלִומְעַלְעַ וּזְיִי שְׁנִי, הַיִּסְטָן לִיְ-
לִיעַם. דָעַרְפָּאָר דָאָרְפָּן מִיד דָאָס בלִומְעַלְעַ אוּיד רְוֶפֶט
לִילְיעַ.

ווערזן זַי אַלְעַ פְּרִיאַלָּאָךְ אַיִן נָאָרטָן אָזַן מַעַד הַיִּבְטָה
אָזַ צַו זַיְגְּנָעַן : לִילְיעַ, לִילְיעַ. דָעַרְהָעָרָת מַעַד אַיִן שְׁטָבָּ
איְנוּווִינִיךְ, וּזְיִי מַעַד זַיְגְּנָעַן לִילְיעַ, לִילְיעַ. רְוֶפֶט זַיְד אָזַן
איְינְגָּעָר : אָזַ דָאָס מִיְּדָעַלְעַ האָט אֲזַוְּנָעַ וּוִיסְינְקָעַ הַעֲרָעַ-
לָאָךְ, וּזְיִי די בלִומְעַלְעַ באָמַם בלִומְעַלְעַ אָזַן בלִימְעַ-
לָעַ הַיִּסְטָן לִילְיעַ, וּוּלְזָן מִיד אוּיד אָונְדוּזָרַ מִיְּדָעַלְעַ רְוֶפֶט
לִילְיעַ. וּוְעָרָת מַעַד אַלְעַ פְּרִיאַלָּאָךְ אַיִן שְׁטָבָן אָזַן מַעַד
זַיְגְּנָעַן : לִילְיעַ, לִילְיעַ :

פֿוֹן דָעַמְאָלָט אָזַן, האָט סְמִיְּדָעַלְעַ גַּעַהַיִּסְטָן לִילְיעַ.
אָזַן זַי אָזַ גַּעַוְאָדוֹן גַּרְזִים, האָט זַי זַיְעַר לִיב באָקוּמָעַן
בלִומְעַן, וואָס הַיִּסְטָן לִילְיעַם. פְּלָעָגָט לִילְיעַ שְׁטָעַנְדִּיק
רַיִּיסְטָן לִילְיעַם אָזַן זַי אָרְיִינְפְּלָעַכְטָן אַיִן אִידָּעַ צַעַפְּ. פְּלָעָגָן
אַלְעַ זַי רְוֶפֶט לִילְיעַ מִיטָּן די לִילְיעַם.

א מעשה מיט פיגעלאך

עטראפּן האט זיך די מעשה אין א גרויסער, גרויסער שטאמט, וואו די מענטישן האבן אויפֿגעבעיט איזונע הייבּע הייזער, או זיעדר קוימענים דער-גרייבּן אושׂש בייז צו די וואלקנַם.

אין דער שטאמט האט געוואינט א פיגעלע מיט רויטע פֿיגעלאך און מיט וויסע פֿיסעלאך. א גאנצָן מאָג איז ס'פֿיגעלע אַרומגעפלְוִין אַין פֿאָרָק און געווכט עסּוֹן. באָנאָכְטַמּ, אַז די זוּן אַין פֿאָרָגָאנְגָעָן פֿלְעָנְטַס'פֿיגעלע זיך באָהָאלְטַן צוּוִישׁן די צוּוִינְגַן פֿוֹן א געדיכְטַן בּוּם אַז דָּארְטַן אַיבּערְנְעַכְטִיקְן. אַווּ אַלאָגְגָע צוּיַּת.

איינְמָאָל אַבּעַד האט דָּאָם פֿיגעלע דֻּרְפִּילְטַ, אַז זַי דָּארְפַּת לִיְגַּן אַיְיָלְאָךְ. אַז זַי האט אַזְוֵי דֻּרְפִּילְטַ, האט זַי באָלְד אַנְגָּהָבוּן זַוְּכוּן אַגְּוֹטַטְמַן פֿאָרְבָּאָהָאלְטַן אַרטַּ. גַּעוּכְטַמּ, גַּעוּכְטַמּ אַז נִימַּט גַּעֲפּוֹנוּן, אַיז ס'פֿיגעלע גַּעוּאוֹרְנוּן זַיְעַר טְרוּיעָרִיךְ.

אנְטְקָעַנוּ פֿאָרָק אַיז גַּעַשְׁטָאָנְעָן אַגְּרוּם הַיוֹן פֿוֹן 6 שְׂטָאָקְ. דָּארְפַּת זַיְכְּ טְרוּפְוּן, אַז פֿוֹן אַפְּעַנְצְּטָעַר

פֿוֹן זַעֲקְסָטָן שַׁטָּאָק זָאֵל זִיד אַפְּרִיאִיסָן אַ צִינָל אָוֹן אַרְאָפֶן
פְּאָלָן אַוִיפֶת דָעֵר עַרְד. אַיְזָ נַעֲוָאָרוֹן אַיְזָ פֻּעַנְצָטָעָר אַ גְּרוּוּידָ
סְעָר לְאָד. אֹזָ סְפִּינְגָעָלָעָה הָאָט דָאָס בַּאֲמַעְרָקָט, אַיְזָ עַם
צַוְּגַעַפְּלוּגָן צָוָם פֻּעַנְצָטָעָר, בַּאֲטְרָאָכָט דָעֵם לְאָד אָוֹן זַעַט,
אֹזָ סְזְעוּט זַיְינָן אַ גָּאנְצָיָן נִישְׁקָשְׁחָדִיקָעָ נַעַסְט. אַיְזָ עַם גַּעַד
וּוָאָרוֹן זַיְיעַר פְּרִילְאָד. הָאָט בַּאֲלָד סְפִּינְגָעָלָעָה נַעַבְרָאָכָט
צַוְּטָרָאָנוֹן פֿוֹן פָּאָרָק שְׁטְרוּוּיְלָאָד אָוֹן גְּרַעַזְעָלָאָד, אַוִיסְגָּעָד
בָּעַט אַיְרָ נִיעַ נַעַסְט אָוֹן זִיד דָאָרָט אַרְיִינְגְּנוּעָעָצָט. זִיצְטָמָן
סְפִּינְגָעָלָעָה אַיְזָנָ שָׁעָה, זִיצְטָמָן סְפִּינְגָעָלָעָה צְוּוִיָּה שָׁעָה, עַם גַּיט
אַ קּוֹק: 4 קְלִינָעָ זַוִּיסְעָ אַיְיָעָלָאָד גַּעַלְיִינְטָמָן. אַיְצָטָעָר,
אָוֹן זִי הָאָט שְׁוִין גַּעַלְיִינְטָדָי אַיְיָעָלָאָד, דָאָפָעָ מְעַן זִיד
אַנְיִידָעָרָזָעָצָן אַוִיפֶת זַיְיָ, זִיצְן לְאָנָגָן, לְאָנָגָן אָוֹן וּוְאָרִימָנוֹן דָי
אַיְיָעָלָאָד, וּוּלְאָן אָרוּם 4 לְעַבְעַדְיִיקָעָ פִּינְגָעָלָאָד. הָאָט
סְפִּינְגָעָלָעָה אַזְוִי גַּעַטָּאָן. נִיט גַּעַנְעָסָן, נִיט גַּעַטְרָוְנְקָעָן, נָאָר
גַּעַזְעָסָן אַוִיפֶת דָי אַיְיָעָלָאָד אָוֹן זַיְיָ גַּעַוּוֹאָרִימָט.

אַיְינְמָאָלָ, פָּאָרָטָאָג, שְׁלָאָפָט אַזְוִי סְפִּינְגָעָלָעָה זַיְיעַר
גַּעַשְׁמָאָה, הָעֶרֶט זִי פֿוֹן שְׁלָאָפָט, זַיְיָ עַמִּיצָעָר פִּישְׁטָשָׁעָט.
בָּאָפָט זִי זִיד אַוִיפֶת אָוֹן גַּיט אַ קּוֹק: אַודָאִי, 4 קְלִינְינְקָעָ
פִּיצְיָנְקָעָ פִּינְגָעָלָאָד זַיְנָעָן אַרְוִיסְגָּעָקְרָאָכוֹן פֿוֹן דָי אַיְיָעָ
לָאָה, זִיצְן אָוֹן פִּישְׁטָשָׁעָן. הָאָט דָי מַאְמָעָ-פִּינְגָעָלָעָה זִיד
זַיְיעַר דָעַרְפְּרִיְיט, צַעֲקוֹשָׁט זִיד מִיטָּ אַירָעָ קִינְדָעָרָלָאָד אָוֹן
תִּיכְפָּת אַרְוִיסְגָּעָפְּלוּגָן אַיְזָ פָּאָרָק אַרְיָין, זַוְּכָן עַפְעָם וּוּסָם צָוָם
עַסְן פָּאָר זַיְיָ.

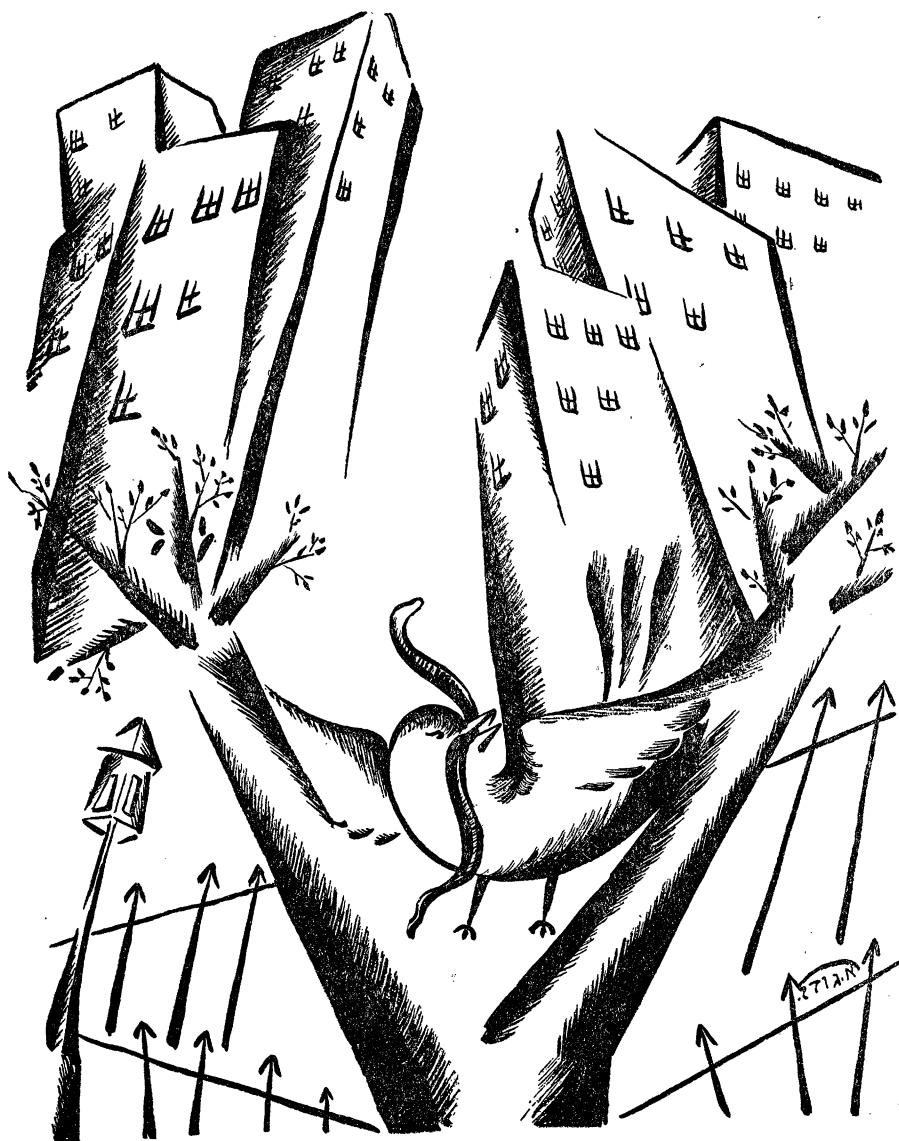
פֿוֹן דָעַסְמָאָלָט אָוֹן אַיְזָ דָי מַאְמָעָ פִּינְגָעָלָעָ גַּעַוּוֹעָן
שְׁטָאָרָק פָּאָרָנוּמָעָן דָי גַּעַנְצָעָ צִיְיט: דָי 4 פִּינְגָעָלָאָד זַיְיָ
גַּעַן גַּעַוּוֹעָן גַּרְוִיסָעָ פְּרַעְסָעָרָם. אַ גַּעַנְצָעָ טָאָגָן, נָאָר זַיְיָ

האָבָן געפִישטשעט צו דער מאַמען : „עֲסֹן, עֲסֹן“. גאנ-
צע טענ איז די מאַמע אַרְזֶמְגָעַפְלוּיָנוּ אֵין פָאָרָךְ, צַעֲנוֹיָפְ-
גַעַנוֹמָעַן בְּרַעְקָלָאָךְ בְּרוּיטַן, וּוְאָם די מעַנְטַשְׁן פְּלָעַנְן אַיְ-
בְּעַרְלָאָזָן דָּאָרטָן, וּוְעַרְיָמָלָאָךְ, אַיְיב סְאַיז נָאָר גַעַנְגָעַן
אַ רְעַגְן. וּוְיְפֵל די מאַמע-פִּינְגָעַלְעַה האָט זַיִן נִימְט גַעַרְאָכְטַן,
איַן אַלְזִי גַעַוּעַן קָאָרְגַן פָאָרְגַן זַיִן. נָאָר פְּלָעַנְן די
פִּינְגָעַלְאָךְ-פְּרָעָסְעָרָם הַאַלְטָן אֵין אַיְינְ פִּישְׁטְשָׁעַן.

איינמאָל, מיטוֹאָה, איז די מאָמע-פִּינְגָּלָע אַרוֹויָּס-
געפלוֹיגָן זוכָן עסָן. האָט זי פָּאַרְזָאנְט אַרְיעָ קִינְדָּעֶרְלָאָה,
או זי וְאַלְוָן זִיכְן שְׁטֵילָן, זִיךְ נִיט בִּיסְן אַיְנָעָ די אַנְ-
דָּעֶרְעָ זִיךְ נִיט קְרִינְגָן אָוּן נִיט אַרְיוֹסְקוֹכוֹ פָּוּן גַּעַסְטָן.
זִיכְנָעָן די פִּינְגָּלָאָךְ גַּעֲלִיבָן אַלְיָין, נִיט גַּעַפְּאַלְגָּט דָּעֶרְ-
מָאַמְּעָן אָוּן דּוֹקָא זִיךְ יָא גַּעַרְגִּיטָן, יָא גַּעַבְּיָטָן
אַיְנָעָ די אַנְדָּעָרָע אָוּן יָא אַרְוִיסָּגְּעַקְּוָקָט פָּוּן
גַּעַסְטָן. דָּעַרְוּיְּלָן, וְיִי קוֹמוֹ אַזְוִי אַרוֹויָּס פָּוּן דָּעֶרְעָ גַּעַסְטָן,
פָּאַרְגְּלוֹסָט זִיךְ אַיְזָן פִּינְגָּלָע אַפְּרָאוֹו טָאָן צִי סְקָעָן
שְׂוִין פְּלִיעָן. האָט עַם גַּעַנוּמָעָן, אַוְיְסָגְּעַשְׁתְּרָעָקָט אַרְיעָ קְלִיָּ-
נִינְקָעָ פְּלִיגְגָּלָאָךְ, אַמְּאָד גַּעַטָּאָן אָוּן... נִיט גַּעַפְּלָוִינְגָן,
נָאָר גַּעַפְּאָלָן. צָוָם גְּלִיק אַבְּעָר, אַיְזָן עַם נִיט גַּעַפְּאָלָן אַוִּיתָ
דָּעֶרְעָ ערְד אָוּן זִיךְ צְעהָרָגָעָט, נָאָר גַּעַפְּאָלָן אַוִּיתָ אָוּן אַפְּנָ-
פָּעַנְצָטָעָר, פָּוּן זַעַקְסָטָן שְׁטָאָקָה. פָּרִיעָרָה האָט סְפִּינְגָּ-
לָעָ גַּעַמְיָינְט אָוּן סְאַיְזָן שְׂוִין אַודְאִי טְוִימָט, האָט עַם גַּעַ-
גַּוְאַלְדָּעָוּעָט אָוּן גַּעַפְּיִשְׁטָשָׁעָט : “אוֹי, אַיךְ בֵּין שְׂוִין
טוֹיָטָה”. דָּעַרְנָאַכְּדָעָם, זַעַט סְפִּינְגָּלָע, אָוּן סְאַיְזָן גָּאָרָ לָעָ-
בָּעָדָיק אָוּן גַּעַפְּינְט זִיךְ נָאָר אָוּן אַפְּרָעָמָד אַרְטָמָת, האָט
זִיךְ עַם צְעַנוּיְּפָגְּעַקְּאַרְטְּשָׁעָט, אַוְיְסָגְּעַסְּטָאַרְטָשָׁעָט די אַיְנְגָּלָאָךְ,

געצימערט און באטראכט די פרעמדע וועלט. נו, זיצט
עם און באטראכט . . .

דערוויל קומט די מאמע-פיגעלע צופליין מיט א
סיד עסן פאר אירע קינדערלאך. זי גיט א קומ: וויי!
וואו איז אייער שוועסטערל? וויסן ניט די פיגעלאך
וואם צו ענטפערן, לאון אראפ די קעלאך און שוויינן.
זי האבו אויך געמיינט, איז וייער שוועסטערל איז שווין
אודאי טויט. דערשראקט זיך די מאמע, פלית באלאד
ארוים פון געסט זוכן איר קינד. זוכט זי דאס אומע-
טום: אוית דער ער, אויפן אָרֶך, איז פארק: ניטא. לוייפט
זי צוריק צום הויז, פלית צו צום פינפטען שטאה, קוקט
אריין איז אלע פענצעטער: ניטא איר קינד. פלית זי
צום פערטן שטאה, קוקט אריין איז אלע פענצעטער, אויך
ניטא ס'קינד. איז צום דרייטן און צוויינן, דארט אויך
ניטא. בי זי איז געקומען צום ערשותן שטאה, זי גיט א קומ:
איר קינד זיצט זיך, ציטערט און באטראכט ס'פרעמדע
ארט. האט זיך די מאמע-פיגעלע זיער דערפרידט, גע-
גלוועט און געקושט איר געפונגען קינד. דערנאכדרען, וויל
זי אונגעמען איר פיגעלע מיטן פיסקל און עס צוריק טדאנו
איין דער געסט, קעו זי ניט, וויל ס'פיגעלע איז געוווען
צו שוער פאר אויך. איז די מאמע פיגעלע געווארט
זיער טרויעריך. איז זי געפלויגן איז דעם הויז, גע-
זוכט עמייצער זאל איר העלפֿן, אבער קיינער איז ניטא.
דערוויל, אי דאס אראפנעפאלענע פיגעלע געוווארט זיער
הונגעריך, האט עס אונגעהייבן צו ווינגען. איז די מאמע
געפלויגן איז פארק ארײַן, אפגעזוכט א ווארים און גע-

בראכט צומראנו דעם קינד. אליען איז זי זoidער אוועך געלוויגן אין פארק אריין, געכומען צוריך און זoidער אוועך, געפישטשעט טרויעריך און געוווכט עמייצער זאל איר העלפֿן.

אויפֿן ערשותן שטאמַק האבן געוואינט אָינגעַלְעַ מיט אָמִידעַלְעַ. האבן די קינדער שטארק רחמנות געלראָן אֹוּתֶה די פִּינְגְּעַלְאָד. האבן זי גענומען דאס אָראָפֶּד געפֿאַלְעַנְעַ פִּינְגְּעַלְעַ אָוּן עַס צוֹגְעַטְרָאָנוּ צוֹ דָעֵר נַעֲסֵת. וּזְיַיְנָאָר די מַאְמָעַ הָאָט עַס דָּרְזְוֹעַן, הָאָט זי גַּעֲמִינְטַן, אָוּן מַיְלָה שְׁלַעַכְתָּס מְאָוּן אַיר קִינְדַּן. אַיז זי גַּעַוְאָרְן זַיְעַר דָּרְשְׁרָאָקָן, אָנְגַּעַמְאָכְטַן אָנוֹאָלָד, גַּעַלְוִינְגַּן צוֹ אַלְעַ פָּעַנְדַּצְטָעַר אָוּן גַּעַוְאָלְטַן אַיסְבָּרָעָכְן אַלְעַ שְׁוִיבָן פָּאָר צְרוֹתָן. דָּרְזְוֹיְלָה האָבָן די קינדער שְׁוִין אַרְיִינְגְּעַלְיִיגְט סְפִּינְגְּעַלְעַ אַיז נַעֲסֵת אָוּן זַיְנָעַן אָוּעַגְעַנְגַּעַנְגַּעַן. האָבָן גַּעַנוּמְעַן אַלְעַ פִּיר פִּינְגְּעַלְאָד אָוּן אָנְגַּעַהְיוֹבָן פִּישְׁטְשָׁעַן פְּרִיְּדָלָךְ : מַאְמָעַ, מַאְמָעַ, קָוָם אַהֲרָן וּוּעַסְטָוּ עַפְעָם זַעַן. קוּמָט די מַאְמָעַ צְוֹפְּלִיעַן : אַהֲרָן, אַיר קִינְדַּן, גַּעַוְונְט אָוּן פְּרִישָׁ זַיְצָט שְׁוִין אַיז דָעֵר נַעֲסֵת. אַיז זי גַּעַוְאָרְן זַיְעַר פְּרִיְּלָאָד. גַּעַקְשָׁטָאָלְעַד קִינְדְּעַרְלָאָד, זַיְיַעַן גַּעַנְגָּבָן אָוּן שְׁלָאָפָּן גַּעַלְיִיגְט.

פָּוּן דָּעַסְמָאָלְט אָוּן, האָבָן די קלִינְגַּעַלְאָד זַיְד שְׁוִין גַּעַהְיַת אָוּן אָפִילְוַן נִימַּט אַרְוִיסְגַּעֲקוּמְטַן פָּוּן דָעֵר נַעֲסֵת. אָוּן וּזְיַיְנָעַן אַבְעָר אָוּוּקְנַעַנְגַּעַנְגַּעַן עַטְלָאָכָע וּוּאָכָע אָוּן די פִּיר גַּעַלְאָד זַיְנָעַן אַיסְגַּעַוְאָקָסָן, זַיְעַר פְּלִינְגְּעַלְאָד זַיְנָעַן שְׁוִין שְׁטָאָרָק גַּעַוְאָרָן. הָאָט די מַאְמָעַ פִּינְגְּעַלְעַ זַיְיַעַן גַּעַוְאָגָט : אַיצְטָעַר מַעְגַּט אַיר פְּלִיעַן. האָבָן די קִינְדְּעַרְלָאָד נַאָד

אלץ מורה געהאט, זי האבן נאר ניט פארגעסן די פריד
ערדייקע געשיכטע. אבער או זיער מאמע האט זי געד
זאגט פלייעו, האבן זי געפרואוט, געפרואוט, בייז זי
האבן געווען, או זי קענען טאקע פלייעו. זינען זי שיין
מער ניט געזען אין דער געסט, נאר איזונגעלויין א
נאנצן טאג מיט זיער מאמען או געוווכט פאר זיך אליאן
עסן.

מייזעלע גנג

ער זידע אבא אוֹן די באָבע דאָבע,
 אוֹ זַיְיִןְנָעַן גַּעֲוָאָרָן אַלְטָן, זַיְיִנְנָעַן זַיְיִ
 אַזְוּעַקְגַּעַנְגַּעַנְגַּעַן אַיְן וּזְאַלְדָּן. אַזְוִי וּזַיְיִ
 זַיְיִ נַיְיָעַן, הַאָבָן זַיְיִ פְּלוּצְלִינְגָּן אַחְיוֹזָלֶן,
 דַּעֲרוֹזָעַן. קַומְמָעַן זַיְיִ אַרְיָין אַיְן הַיּוֹלֶן,
 לְיוֹפְטָן זַיְיִ אַנְטְּקָעַן אַקְלִיָּן מַיּוֹלֶן אוֹן
 זַאֲגָט אַזְוִי : אַזְוִי, אַזְוִי, וּזְאָסָם דַּאֲרָפְטָן אַיר הַאָבָן דָּא ?
 נַיְיַת אַיְיךְ, קַיְינְעַר אַיְזָנְטָא אַחְיוֹזָא אַיד מַיּוֹל אַיְזָנְטָא
 נַעַם הַיּוֹלֶן.

זַאֲגָט דַּעַר זַיְדָע : גַּוט, אוֹ קַיְינְעַר נַיְטָא, וּזְעַלְוָן
 מִיד טַאַקָּע בְּלִיבָּן דָּא, אוֹן דָו קְלִיָּן מַיּוֹל, דַּאֲרָפְטָן
 הַאָבָן אַיאָ גְּרוּוּס הַיּוֹל ? סְקַעַן זַיְדָע דִּיר נַיְטָן לְוִינְגָעַן,
 אוֹ דָו זְאַלְסָטָן אַיְן אַלְעַבְלָן וּזְאַיְנָעַן ? לְאֹזֶט אַרְאָפָט דָּאָס
 מַיּוֹל זַיְן עַה, וּוּעֶרטָּן בְּרוֹנוֹן אוֹן גִּימָט זַיְדָעָן. אַיְזָנְטָא
 דִי באָבע מַיְטָן זַיְדָן אַיְזָנְטָן הַיּוֹל גַּעֲזָעַטָּן אוֹן אַזְוִיָּן
 אַיְנָאַנְצָן פַּאֲרָגְנָעָסָן. אַבְעָר סְמִיּוֹל הַאָטָן נַיְטָן גַּעֲשָׂוֹיָן,
 סְאַיְזָן אַיְזָנְטָן לְעַבְלָן גַּעֲלָעָן אוֹן גַּעֲטָרָאָכָט : וּזְעַן סְזַוְעַט
 וּוּרְעַן נַאֲכָט, וּוּעַטְים אַסְדָּשָׁן אַנְמָאָכָן, וּוּעַט מַעַן
 שְׁוֵין וּוִיסָּן זַיְיִל צַוְּלָאָכָן.

אַיְזָנְטָן דִי נַאֲכָט גַּעֲקוּמָעָן, אַזְוִינְטָן אַיְזָנְטָן הַאָטָן

אנגעהויבן צו ברומען. דער וידע מיט דער באבען האבן געכראפעט און אין דרויסן האט א רענדל גע-האפעט. איז סמייזל שטיל ארים פונם לעבל, זיך אריינ-געגעבעט אין קיכל. איז די טעללאך געשמעקט, אלצע-דינג אַרְוָמֶגֶלְעָקָט, בייז ס'האט אין שאפע אַשְׁטִיקָל צו-קער אַנְגָּעָטְרָאָפָּן, האטס צונגגעגעבעט און אַנְטְּלָאָפָּן.

גאנץ פרי גויט די באבע אריין איז קיד און רעדט אליין אווי ווי צו זיך : אט וועל איך דעם ויזון אַפְּקָאָכָן קאפע, וועל נעמען ס'שטייקל צוקער פון דער שאפע, וועט דער וידע טרינקען און זיין פרילאך, און וועט שיינען ווי א מלך. שוין אויפגעזאָדו די קאפע, גויט די בא-בע צו דער שאפע, זוכט איז שעה, זוכט צוויי שעה, דער צוקער איז נאר ניטה. דערויל קומט אריין דער וידע אבא און זאגט : באבע דאבע, א גוט מאָרגָן, וואָס האַלְסְטָן זיך איז איזן זאגטן ? אוי, וויי, וידע אבא ! — זאגט די באבע דאבע. — עמייצער איז באָנאָכָט געקומען און דעם צוקער צונגע-נומען.

זאגט דער וידע : גויט ווין, איך וועל שוין דעם גנוב באָפָן און אים נאר גוט אַנְקְלָאָפָן, וועט ער שוויי וויסן ווי א גנוב צו זיין און קריין צו יונעם איז שאפע אריין.

דערויל עפנט זיך די טיר, קומט ס'קעצל און זאגט : וידע, א גוט מאָרגָן דיד ! פֿרְעָנְטָן דער וידע : קעצל דו קליענים, קעצל דו שיינט, וואָס ביזטו עפעם געקומען צו אונדו צויגין. זאגט ס'קעצל : וויל איך וויל

בָּא אִיךְ שְׂמֵין. וְאַנְתָּם דָּעַר זִידָע: וְוַעֲסַט דָּאָךְ אָוְמָעַטָּוּם
נָאָשָׁן? מְאַכְּבָת סְקֻעַּל: פָּאָרְקָעַרְתָּ, אִיךְ וּוְעַל אַלְעַ

טעלפלאך וויאשן. נומַ — זאנט דער זיידע. איז ס'קעצל
געבליבו אין הייזל שטײַן און האט אָנגעההייבן זיך אַרומַ-
דריעַן.

דערדויל איז געווואר נאכט, האט זיך ס'קעצל
עפעם פארטראקט. וואס זשע האט זיך ס'קעצל פאר-
טראקט? וויל אין ליעל האט זיך עמיצער צעלאלקט.
דאם האט זיך ס'מייזל אַנגעההיון צו פרײַען, וויל יעדער
שלאָפט, קעיס שווין איז קוּד וויטער נײַן. נײַט ס'מייזל
איַבעָן היַזְוָן, ס'קוקט זיך אָומַן, אַרְוָם אָונַן אַרְוָם, טראקט
ס'מייזל: קיינער ניטא, ווועט טאָקע זײַן אַ גוטע
שעה. וועל אִיך וויטער עפעם אין דער שאָפָע דער-
טאָפָן, ס'גִּיד אַוועְקָבָאָפָן. אִיך וועל אין ליעל אַרְיִין,
וועט אָזֶוי ווֹאַיל צו מִיר זײַן. פְּלוֹצָלְנָגָן, ווֹיִ! נִיט
ס'מייזל אַ געַשְׁרִי. עמיצער האטָס געגעבען אַ כָּאָפָ אָונַן
דעַרְנָאָר אַ קְלָאָפָ. אַיִּינָס אָונַן צְוַויִּי, דְּרִיִּי אָונַן פִּיר, מִיזְוָל,
מִיזְוָל, אָז ווֹיִ אָיז צו דִּיר. ס'קעצל פָּאַטְשָׁט אָונַן שְׁלָאנְט
אוֹן ס'מייזל ווַיַּינְט אָונַן קְלָאָגָט. האט דערהערט דער
וַיַּידְע אַבָּא האט ער אוּפְגַעְוּקָט די באָבָע דָאָבָע. ער
האָט ס'מייזל אַרְיִינְגַעְוָעַצְט אַין אַ שְׂטִיגְלַץ, אוּפְגַעְהָאַנְגָּעַן
אוֹתָה אַ בוּם אוּפָה אַ צְוַויִּינָל.

האט דעם צוקער ניט גענגבעת פון דער שאפע...
בע אבער האט אלע מאג געקאכט קאפע אונ קינער
אין דער נעסט און האט נגעבען גוטע קעסט.
ס'האט גענומען ס'מייזל צו זיך
טאג מיט א נאכט בי א פיגל האט דערהערט און האט
איו געזען דארט ס'מייזל און האט געווינט א
טשריל אויפגעמאכט.

נו, און דערנַאַכְדָּעַם

יֵין מֵאַל רֹופֶט זִיד אֲפָגָן מַאֲמָע
צָו לִיבְלָעָן :

— דָו וּוַיִּסְטָן, מַאֲרָגָן פָּאָרָן מַיר
אַרְיוֹסִים צָו דָעַר מוֹמָע חַיָּה אַוִּיפָּה דָעַר
פָּאָרָם.

— וּוְאַסְ-זִישָׁע וּוְעַט זִין ? פְּרַעַנְתָּ
לִיבָּל.

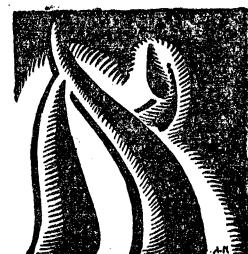
— וּוְאַסְ זַּאל זִין ? עַנְטַפְּרַעַט אַיְם זִין מַאֲמָע. מַיר
וּוְעַלְוָן קָוָמָעָן אַוִּיפָּה דָעַר פָּאָרָם. מַיר וּוְעַלְוָן אַלְעָז טָאָן
גַּיְינָן שְׁפָאַצְּרָן אַיְן וּוְאַלְדָּה, זִיד בָּאָרָן אַיְן טִיכְלָן אַיְן זִיד
אַרוֹמְשִׁיפָּן אַיְן דִּי שִׁיפְּלָאָר.

— אַיְן דָּעַרנַּאַכְדָּעַם ? וּוְיל לִיבָּל וּוַיִּסְטָן.

— אַיְן דָּעַרנַּאַכְדָּעַם, מַאֲכַט זִין מַאֲמָע, וּוְעַט אַוּוּקָם
דָעַר זָוְמָעָר אַיְן דָעַר וּוַיִּנְטָעָר וּוְעַט קָוָמָעָן וּוְעַלְוָן מַיר
זִיד אַוְמְקָעָרָן צְוִירִקָּן אַיְן שְׁטָאָט אַרְיָין אַיְן שְׁוִין.

— נֹו, אַיְן דָּעַרנַּאַכְדָּעַם ? וּוְיל נָאָר לִיבָּל אַלְעָז וּוַיִּסְטָן
טָעָר וּוַיִּסְטָן.

— אַיְן דָּעַרנַּאַכְדָּעַם, מַאֲכַט זִין מַאֲמָע אַיְן אַיְן
שְׁוִין שְׁטָאָרָק אַיְן כֻּם. אַיְן דָּעַרנַּאַכְדָּעַם וּוַעֲסָטוֹ זִין אַיְן

גולם און מיך פארמווטשען מיט דיינע פראנן.
אווי האט זיין מאמע געזאגט און איז אוועקגעגען-
גען זיך צונגייטן איז וועג אריין.

אייפ מארגן גאנץ פרי איז צונגפארן חיים דער
בעל-הגלַה מיט זיין וואגן. ליילס מאמע האט אַריינָע-
ליינט אלע פעללאָך איז וואגן אריין און אליען זיך אַנְ-
גערוףן צו לייבלען:

— לייל, מיר זיינען שווין פארטיכָה, קיד אריין
איז וואגן אריין.

— וואס זשע וועט זיין? פרענט לייל.

— וואס זאל זיין? מאכט די מאמע, מיר וועלן
געמען און פָּאָרָן.

— און דערנאָכְדֻּם? באָגָנָנָט זיך ניט לייל מיט
דער ערשותער פראנע.

— און דערנאָכְדֻּם, ענטפערט די מאמע, וועלן
מיר אווי לאָנג פָּאָרָן, בי מיר וועלן אַנקומען צו דער
מוּמָע היזָן.

— גו, וואס זשע וועט זיין, איז מיר וועלן אַנקו-
מען? לאֹזֶט לייל נאָך אלֵץ ניט צוֹרוֹ זיין מאמען.

— איז מיר וועלן אַנקומען, וועלן מיר אַנקומען. ענט-
פערט זיין מאמע און איז שווין שטארק איז כעט.

— גו, און נאָכְדֻּם?

דא איז שווין דער בעל-עגלַה שטארק איז כעט
געוואָרָן, וואס מען פָּאָרָהָלָט אִים איז די פָּעָרָד אַיבָּעָד
אוינע נאָרִישׁע פראנן, האט ער אַנגָּעָבָּאָפָּט לייבלען מיט

בעם, אים אַ וְאֶרֶף גַּעֲטָאָן אֵין וְאֶן אַרְיִין אֹן אַ גַּעַץ
שְׁרִי גַּעֲטָאָן :

— נָנוֹ, זַיִן שְׂיָוֹן, דָּנוֹ, צָוּ אַלְדִּי רַוחַות !

— וְוָאַסְ-זְשַׁע וְוָעַט זַיִן ? פְּרֻעַנְתּוֹ לִיְבָל דָּעַם בְּעַל-

עַנְלָה.

— וְוָאַסְ סְיוּעַט זַיִן ? מַאֲכַת דָּעַר בְּעַל-עַנְלָה, אֹן
חוּבְּטָן צָוּ אַים אַוְיָפְּ דִּי בִּיטְשָׁן. אַט וּוּלְ אַיְדָּר דָּעַר-
לְאַנְגָּנוּ אַיְבָּר דָּעַר פְּלִיצָּעָן, אַיְינְמָאָל אֹן צְוַויִּי מַאַל,
וּוּסְטוּ שְׂיָוֹן וּוּסְטוּ זַיִן צָוּ פְּרֻעַנְתּוֹ נַאֲרִישָׁע פְּרָאנְן.

— נָנוֹ, אֹן נַאֲכְדָּעָם ?

אַיְזָן גַּעֲוָאָרָן דָּעַר בְּעַל-הַגְּלָה מַסְכוֹן אֵין כַּעַם. הַאֲטָּ
עָרָטָה עָרָטָה אַיְפְּנָעָהָיְבָן דִּי בִּיטְשָׁן אֹן דָּעַרְלָאַנְגָּטָן לִיְבָל-
לְעַוּן, דָּעַרְנָאַכְדָּעָם דִּי פָּעָרָד אֹן זַיִן גַּעַלְאָוָת אֵין וּוּגָן
אַרְיִין.

נַעַמְתּוֹ לִיְבָל אֹן צְעוּוִינְטָן זַיִן. אַבָּעָר זַיִן מַאֲמָעָ
אַיְזָן שְׂיָוֹן גַּעֲוָעָן צְוָפְּרִידָן וְוָאַסְ מַעַן פְּאַרְטָן שְׂיָוֹן, הַאֲטָן זַיִן
גַּעַשְׁוּוִינְגָן. אַבָּעָר שְׁפָעַטָּעָר, אֹן לִיְבָל הַאֲטָן נַאֲרָאַלְזָן
גַּעַהְאַלְטָן אֵין אַיְזָן וּוּיְינְגָן, הַאֲטָן אַיר אַ קְלָעָם גַּעֲטָאָן :
אֵין דָּאַרְצָן פָּאָר אַיר קִינְדָּר אֹן זַיִן הַאֲטָן אַ מַאַךְ גַּעֲטָאָן :

— נַוְתָּעָ, לִיְבָל, הַעָר אַוְיָת צָוּ וּוּיְינְגָן.

— וְוָאַסְ-זְשַׁע וְוָעַט זַיִן ? פְּרֻעַנְתּוֹ לִיְבָל אַיְנְמִיטָן
גַּעַוְוִיָּן.

— וְוָאַסְ זָאַל זַיִן ? נַאֲרְנִיטָן, וּוּסְטוּ אַוְיָפְהָעָרָן צָוּ
וּוּיְינְגָן. עַנְטְּפָעָרָט זַיִן מַאֲמָעָן.

— אֹן דָּעַרְנָאַכְדָּעָם ?

— אֹן דָּעַרְנָאַכְדָּעָם, מַאֲכַת זַיִן מַאֲמָעָ מִיטָּן גְּרוּיָסָן

cum, און דערנאכדען בייזטו נאך אליע א גולדן און ווין אפלו פון היינט בי מארגן, וועט מיד אויך ניט ארן.

אבער ניט דאס וויל אויך אויך דערציזן.

זוי זיינען אונגעקומען און דער פארם אריין. די מומע היה האט זיך זיינער דערפרײַט מיט זוי און זיך אונגנעבען א שיינעם צימער אויף צו וואוינען. איז אונעקי גענאנגען א וואך און צוּוִי אוֹית דער פארם, איז גע- וווען זיינער גוט, אבער נאך בעסער איז געוווען אויפֿן טיבֿל און אין וואָלֶד. קיינער האט צו ליילען ניט גע- רעדט, וויל מען האט געוואויסט זיין טבע. אבער לייב- לען האט דאס ניט גערט. ער פֿלענט נעמען א שיפֿל און אונעקהָרֶן וויט, זוּ. צופֿאָרֶן צום וואָלֶד, זיך אונעקוּצְן אונטער א בוים און קלערן. פֿלענט א פֿיַ- געלע זיך צעינגען ערגעץ צוישן די צוּוִיגַן, פֿלענט לייבֿל אויפֿהוּבֿן דעם קאָפֿ און א פרען טאן:

— פֿיַגְעַלָּע, פֿיַגְעַלָּע, וואָס זשע וועט זיין?

— צוּוִיטַשׁ, טַשִּׁיר, טַשִּׁיר, פֿלענט דאס פֿיַגְעַלָּע

ענטפֿערן.

— דערנאכדען?

— טַשִּׁיר, טַשִּׁיר, צוּוִיטַשׁ, פֿלענט דאס פֿיַגְעַלָּע א מאך טאן און אנטלייפֿן. וויל ס'האָט, וויזט אוּם, אויך מורה געהאָט פֿאָר לייבֿלָס פראגַן. פֿלענט לייבֿל בלײַבן זיכן פֿאָרקלַעַרט, וואָס דאס פֿיַגְעַלָּע איז אונעקהָן, און ס'פֿלענט אום שטארק באָנגַ טאן.

איינמאָל באַטָּאג, ווען לִיבֵּל אַיז צוֹגְעַפָּאָרוֹ מִיטָּן
שִׁיפָּל צָום וּזְאָלָד, דָּאָט עֶר גַּעֲזָעָן וּוּ בָּאָם בְּרָעָג לִיגְטָן
אַז אַפְּגָנִירִיסָעָנָעָר טְרָעָמֶפֶת אָוּן שְׁלָאָפֶט זַיְד זְיִיד גַּעַשְׁמָאָקָן.
הָאָט זַיְד לִיבֵּל אַנְידָעָגָעָזָעָצָט קָוָקוֹן אַוִּית אִים. בֵּין פָּאָרָד
נָאָכָט הָאָט לִיבֵּל אָוּי גַּעַהָאָלָטָן אַיז אַיְזָן בָּאַטְרָאָכָטָן.
כָּאָפֶט זַיְד אַוִּית דָּעָר טְרָעָמֶפֶת, נִיט עֶר אַ קוֹקָה, אַ אַינְגָּל
וַיַּצְמַט אָוּן קוֹקָט אַוִּית אִים. טְרָאָכָט עֶר בָּא זַיְד: „אַז אַ
אַינְגָּל וּוְיל זַיְצָן אָוּן קוֹקָן אַוִּית מִיר, וּוְאַסְ-זְוַשָּׁע אַרְטָן מִיר,
לֹאֹו עֶר זַיְד קוֹקָן גַּעַזְעַטָּעָהָיִיט“. דָּעָרָנָאָכָדָעָם אַבָּעָר אַיז
דָּעָר טְרָעָמֶפֶת שְׂטָאָרָק הַוְנָגָעָרִים גַּעַוּאָרָן. פָּאָלָט אִים אַיז
אַ גַּעַרְאָנָק אָוּן עֶר רַוְפָּט זַיְד אַז צַו לִיבְלָעָן:
— הָעַי, דָּו, יְוָנָגָאָטִישׁ, אָנוּ בְּרָעָנָג מִיר נָאָר אַ
שְׁטִיק בְּרָוִוִּיט פָּוּן דִּין הַוִּיגָּן.

— וּוְאַסְ-זְוַשָּׁע וּוְעַט זַיְן? מָאָכָט לִיבֵּל.

— בְּרָעָנָג מִיר פְּרִיעָר דָּאָם שְׁטִיק בְּרָוִוִּיט וּוּעָסְטוּ
שְׁוִין וּוּן, וּוּאָסְ וּוְעַט זַיְן, מָאָכָט דָּעָר טְרָעָמֶפֶת אָוּן טָוָת
אַ לְאָר.

לִיְּפָטָן גַּיד לִיבֵּל צַו זַיְן שִׁיפָּל, אַיְלָט זַיְד אַיְבָּעָרָן
שְׁיִיךְ צָום הַוִּיגָּן, גַּנְבָּעָט אַרְוִוִּים פָּוּן דָּעָר קִיד אַ גְּרוּוּם.

שְׁטִיק בְּרָוִוִּיט אָוּן בְּרִיְנָגָט דָּאָם דָּעָם טְרָעָמֶפֶת.

— קוֹקָה, מָאָכָט דָּעָר טְרָעָמֶפֶת צַו לִיבְלָעָן, אַט וּוּאָסְ
סְּזַוְעַט זַיְן. אָוּן עֶר גַּעַמְט אָוּן הַוִּיבָּט אַז צַו קִיְּעָן
מִיטָּן גְּרוּוּם אַפְּעָמִיט. קוֹקָט לִיבֵּל אִים גַּלְיִיךְ אַיז מַוְיל
אַרְיִין. קִיְּטָן דָּעָר טְרָעָמֶפֶת, קִיְּטָן שְׁלִינָגָט. בֵּין

דָּאָם בְּרָוִוִּיט אַיז שְׁוִין נִיטָּא. נִיט לִיבֵּל דָּעָמָלָט אַ

פְּרָעָן:

— נו, אונ איצט?

— איצט, ענטפערט דער טרעט, וועלן מיר זיך איפהיין און ניין זויטער אונדזער וועגן.

— אונ דערנאנכדען?

— אונ דו זוילסט זויסטן, וואם דערנאנכדען וועט זיין, מאכט דער טרעט, קענסטו מיר נאכניין וועסטו שוין אליען זען. אונ בא די זווערטער האט זיך דער טרעט אופגעהיין, ארייפגעוואָרפן זיין קלומעך אויה פלייד צעם אונ אַנגעההיין צו שפאנען. זויל אבער ליבל זויסטן, וואם דערנאנכדען וועט זיין, לאוּט ער זיך ניין נאכט טרעט.

דערוויל איז געומען די נאכט אונ סאייז געוויאָרן שטארק פינצטער. דער טרעט איז ארוּס פון זאָלֶד אונ זיך גענומען זיין מיטן ברײַטן וועג אַרוּת, אַרוּפ — אונ ליבל נאָד אַים. ער האט שטארק מורה געהאט פאר דער פינצטער ער נאכט אונ פֿאָרְן זויסטן ברײַטן וועגן אַבער ער האט דאָר געוואָלט זויסטן, וואם דערנאנכדען וועט זיין, איז ער גענאָגגען אונ גענאָגגען.

דערוויל איז דער מאָרגן-שטערן אַרוּס, סאייז געד זאָרְן עטווֹאַס ליכטיקער. האט דער טרעט גענומען אונ פֿאָרְקֿוּדֿוּעַט אַין זאָלֶד אַריין, אַיסנּוּוּכְט אַ שאָטְנְדִּיקְן בויִם אונ זיך אַנְידְּרָנְגְּלִיְגְּט, זיך אַוְיסְגְּעַצְיְגְּן אַון אַ נְגַעַטְאָן צו לִיבְלָעָן:

— נו, אונ איצט וועלן מיר שלאָפָן.

— וואָס-זִישַׁע וועט זיין, פרענט ליבל.

— וואָרט אַוִים, בֵּין וואָנָעַט אַיך וועל זיך אַוִים-

שלאָפָן, וועסטע שווין זען, וואָס ס'זועט זיין. אָזוי האָט
געזאנט דער טרעמאָפַ אָזֶן תִּיכְתָּ בְּאַלְדַּ גַּעֲשֵׁמָאָק אַנְטַ
שלאָפָן געווארָן אָזֶן אַגְּנָעָהָוִבָּן צֹ כְּרָאָפָן.

פארנאָכָט, אָזֶן דער טרעמאָפַ האָט זִיךְ אַוְיפְּגָעָכָאָפַט
אוֹן גַּעַזְעַן, אָזֶן לִיְבָּלְ זִיכְטָ נַאֲדָלְצָ לְעַבְנָ אִים, האָט
ער בָּאְ זִיךְ אַטְרָאָכָט גַּעַטְאָן: "אָזֶן אוֹצְרָ האָט אִים
געטראָפָן אַיְן וּוּגְן, כְּלָעָבָן. אָטֶן דער נַאֲרִישָׁעָרְ בְּחַוְרָל
וועט מִיר אַסְדָּרְ צְוָנוֹיְזָ קְוָמָעָן אָזֶן אַיְיךְ וּוּלְ זִיךְ קְעַנְעָן
פּוֹלִין וּוַיְפָלְ מִיְּן הָאָרֶץ גְּלוּסָטָן", דערנאָכָדָעָם רַוְפְּטָ ער
זִיךְ אָזֶן צֹ לִיְבָּלָעָן:

— הָעָרָ נָאָר, בְּחוֹרָ, מִיד אִים: אַיְיךְ זַעַן אָזֶן
בִּיסְטָ זִיעָרָ אַנְיְגָעָרִיקָעָר, וּוְלְסָטָ אַלְצָ וּוּסָן, וְואָס דְּעָרָ
נָאָכָדָעָם וְועַט זִיין. גּוֹטָן, גַּיְיזְשָׁעָ מִיר נַאֲדָן, טָוָ אַלְצָ,
וְואָס אַיְיךְ וּוּלְ דִּירְ הַיִּסְן, וְועסטע שווין אַלְיָין זַעַן, וְואָס
דערנאָכָדָעָם וְועַט זִיין, וּוַיְלָ דערנאָכָדָעָם וְועַט זִיין זִיעָר
שִׁין.

מָאָכָט לִיְבָּל :

— גּוֹטָן, אַבָּעָרְ וּוְאָס-זִישָׁעָ וְועַט זִיין נָאָכוֹן דערנאָכָ
דָּעַם ?

— נָאָכוֹן דערנאָכָדָעָם, מָאָכָט דָּעָרְ טְרָעָמָפַ, וְועַט קוֹזָ
מעָן נַאֲדָלְ אַדְרָעָמָעָם אָזֶן אָזְוִי וּוַיְיטָעָר אָזֶן וּוַיְיטָעָר.
דָּעַרְזְּוִילְ אַבָּעָרְ גַּיְיָ צֹ דָעָרְ נַאֲנָטָעָרְ פָּאָרָם, בְּעַט
דָּאָרָט אִים בְּרוּיטָ מִיטָּ קְעָזָ אָזֶן בְּרִינְגָ מִיר צְוָתָרָאָן,
וּוַיְלָ אַיְיךְ בֵּין שְׁטָאָרָק הַוּנְגָעָרִיק.

הָאָט לִיְבָּל אָזְוִי גַּעַטְאָן. אָזֶן אָזְוִי אַרְוָם אַיְיךְ לִיְבָּל
אוֹיךְ גַּעַוְאָרָן אַקְלָיָין טְרָעָמְפָל, נַאֲגָעָשְׁלָעָפָט זִיךְ נָאָכוֹן

גרויסן טרעומפ, אים באידיגט, געטאן אלצידינג פון זייןעט-
זועגן. יונגער האט נאר אַנְגַּעַקְוָאַלְן. זיי זייןען גענאנגען
פון שטאט צו שטאט, פון דארף צו דארף, דורך פעל-
דער און וועלדר. אויפן וועג האט לייבֿל א סְרִ שִׁינְעָן
זאָכָן גַּעַזְעָן — פָּאָרְשִׁיְּדָעָן חִוָּת, פָּאָרְשִׁיְּדָעָן פִּינְגָּעָן,
פָּאָרְשִׁיְּדָעָן מענטשן, אַבְּעָר נִוְט זָאת גַּעַזְעָן, גַּעַזְעָן
אלְץ וּוּיְטָעָר אָוֹן גַּעַזְעָלְט וּוּסָן, וּוּאָס דַעֲרֵנָאכְדָעָם וּוּעָט
זַיִן.

דרְּיִי חְדְשִׁים הָאָבָן זַיִן זַיִן אָזְוִי אַרְוֶמְגַעַשְׁלָעָפֶט.
לייבֿלָם קְלִיְּדָעָר זַיִןעָן צָעִירִיסָן גַּעַזְעָרָן. דַי שִׁיךְ אַוִּית
פִּיצְלָאָר צָעִפְלִיקָט, הָאָט עָר זַיִן אַוִּיסְגַּעַטָּן אָוֹן זַיִן
אַוִּיעַקְגַּעַזְעָלְפָן עַרְגָּעָז אַוִּיפָּן וּוּעָג. דַעְרוֹוִיל אִיז דַעְר
הָעַרְבָּסְט אַנְגַּעַקְוָמָעָן, דַי נַעֲכָט זַיִןעָן גַּעַזְעָרָן זַיִן עַרְבָּרָן
טָע. פְּלָעָן זַיִן מָאָכָן פִּיעָרָן אַוִּית יַעֲדָר אָרְטָן, וּוּאָז זַיִן
פְּלָעָן זַיִן אָפְשָׁטָעָן. בְּרָאָטוֹן קָאָרְטָאָפָל אָוֹן זַיִן וּוּאָרִיךְ
מַעַן בָּאָמָּפָעָה.

וּוּעָר וּוּיְסָט, וּוּאָס עַמְּ וּוּאָלְט גַּעַזְעָרָן מִיט אִים,
זַיִן אַיְינְמַאָּל זַיִןעָן זַיִן דַרְכְּגַעַנְגַעַנְגָעָן אַ שְׂטָאטָט. סְאִין
גַּעַזְעָן פָּאָרְנָאכָט. הָאָבָן זַיִן זַיִן אַרְיְינְגַעַבְעָטָן אַין אַ הַיּוֹז
אַרְיְין צַו אָז אלְטָעָר פְּרָוִי אַיְבְּעַרְנָעַכְטִיכָן. בָּאָנָאכָט הָאָט
דַי אלְטָעָר פְּרָוִי נִיט גַּעַקְעָנְט אַנְטְּשָׁלָאָפָן וּוּרָהָן, אִיז זַיִן
גַּעַלְעָן אִין דַעְר פִּינְצָטָעָר אָוֹן זַיִן צָוְגָעַהָעָרטָן. הַעֲרָת זַיִן
פְּלוֹצְלִינְגָן, זַיִן דַעְר קְלִיְּנָעָר טְרָעָמְפָל וּוּיְינְט פָּוֹן שְׁלָאָפָ
אוֹן רַופָּט : מַאְמָע, מַאְמָע.

הָאָט זַיִן עַפְעָם פָּאָרְקְלָעָרט אַיְבְּעָר דָעָם. אָוֹר
אִיז נָאָר פָּוֹן אַנְהָוִיב אַיְינְגַעַפָּאַלְן, אָז דַעְר גַּרְוִיסָעָר טְרָעָמְפָ

אוֹז נִימַּת צַיְן טָاطָע. וַיֵּיל וַוּעַ דָּעַר קְלִינְגֶּר וְאֵל טָאָז
 כָּע זַיְן זַיְן קִינְד, וְאַלְטָט דָּעַר גְּרוּסְמָעַר אֲזַיְּ זַיְקָ נִימַּת גַּעַד
 שָׁאָפְט מִיט אִים אָוֹן אִם נִימַּת גַּעַמְאָכְט צַו אַרְבָּעָתָן אָוֹן בָּאָז
 דִּינְעָן. הָאָט זַי אַנְגָּעָהְיוֹבָן אַוְיסְצּוּפְרָעָעָן דָּעַם גְּרוּסְמָן
 טְרָעָמֶפּ וּוּעָנָן אַינְגָּעָלָעָ, יְעַנְעַר הָאָט זַיְקָ דָּעַרְשָׁרָאָקָן אָוֹן
 אַנְגָּעָהְיוֹבָן שְׁטָאָמְלָעָן. הָאָט דַּי אַלְטָעָ זַיְקָ צְעַשְׁרִיעָן אַוְיָפּ
 אִים, עָרָ וְאֵל אִידְרָתְּבָה אַוְיסְמָאָגָן וּוּעָרָ דָּאָסְ קִינְד אִין,
 אָז נִימַּת וּוּעַט זַיְרָפָן מַעַנְטָשָׂן אָזָן סְזָוָעָט זַיְן אָז וּוּיָ
 צַו אִים. הָאָט זַיְקָ יְעַנְעַר נַאֲדָ מַעַרְעָרָ דָּעַרְשָׁרָאָקָן אָזָן
 אַנְטָלָאָפּוֹן. דַּי אַלְטָעָ זַיְקָ אַנְגָּעָהְיוֹבָן אַוְיסְצּוּפְרָעָעָן לִיְּבָ-
 לְעָן אָזָן זַיְקָ דָּעַרְוָזָאָסְטָ פָּוּן וּוּאָסְ פָּאָר אָ שְׁטָאָט עָרָ
 אִין. אָזָן זַיְקָ בָּאָלָד גַּעַלְאָפּוֹן אָזָן אַרְוִיסְגָּעָרְפָּוֹן זַיְן מַאָמָעָן.
 זַיְן מַאָמָע אָזָן שְׁפָעַטְעָר מִיטָּ צְוּוֵי טָעַג גַּעַקְמָעָן
 צְוָפָאָרָן מִיטָּ דָּעַר בָּאָן אִין גְּרוּסְמָעָ. זַיְקָ הָאָט לִיְּבָ-
 לְעָן שְׁוִין דְּרִיְּיָ חְדִישָׁמָ אַרְוִמְגָנוּזְכָט אָזָן עָרָ הָאָט זַיְקָ
 אַלְזָ נִימַּת אַפְגָּנוּזְכָט, הָאָט זַיְקָ גַּעַמְיָינָט, אָז עָרָ אָזָן שְׁוִין
 אַוְיָפּ אִיְבִּיךְ פָּאָרְפָּאָלָן גַּעַוְאָרָן. אָזָן זַיְקָ אַנְגָּעָקְמָעָן צַו
 דָּעַר אַלְטָעָר, זַיְקָ שְׁטָאָרָקְ דָּעַרְפְּרִיאָט אִיבָּעָר לִיְּבָלָעָן,
 אַוְיסְגָּעָהְעָרָטָ פָּוּן דָּעַר אַלְטָעָר דַּי גַּאנְצָעָ מַעְשָׁה אָזָן אִידְרָתְּ
 בָּאָרָאָנְקָטָן. לִיְּבָלָעָן הָאָט זַיְקָ גַּעַנוּמָעָן אָחִים.
 פָּוּן דָּאוּן אָזָן הָאָט לִיְּבָלָ שְׁוִין מַעַר נִימַּת גַּעַפְרָעָט:
 נָגָן אָזָן דָּעַרְנָאָכְדָעָם?

דעָר ווֹאַלְפַ אִיז גַעֲוּאָרֶן אַ גַוְטָעָר

יְנָא גַעֲדִיכְטָנוּ ווֹאַלְדַ צְוִישָׁן הַוִיכְבָע
בַיְיַיְמָעַד אִיז גַעֲשְׁתָאָנָעָן אַהֲיוֹלָן.
אִין דָעַם הַיְיָוָל הַאָט גַעֲוֹאוֹינָט אַ ווֹאַלְדַ
הַיְמָעָה, וּזְאָם אִיז שְׁטָעַנְדִיק אַרוֹמְגָעָ
גַעֲנָאָגָעָן אַיְבָרָן ווֹאַלְדַ אָוָן הַאָט גַעָ
פִיְפָט מִיט אַ פִיְפָט. דָעָר ווֹאַלְדַ
הַיְטָעָר הַאָט גַעֲהָאָט אַ מִידָעָלָע שְׁרָהָלָע. סְמִידָעָלָע
שְׁרָהָלָע הַאָט גַעֲהָאָט אַ וּוֹיִם צִינָעָלָע. ווֹאַלְטַ גַעֲוּעוֹ
אַלְצָדִינְג גַוָט אָוָן פִיְיָן אָוָן שְׁרָהָלָע ווֹאַלְטַ קִיְיָן צְרוֹת נִיט
גַעֲהָאָט.

הַאָט אַבָעָר אִיז דָעַם ווֹאַלְדַ גַעֲוֹאוֹינָט אַ ווֹאַלְפַ
אַט דָעָר ווֹאַלְפַ אִיז גַעֲוּעוֹן אַ בִּיוּעָר אָוָן אַשְׁלָעַכְטָעָר.
שְׁטָעַנְדִיק נָאָר עָר הַאָט גַעֲוֹאַיְעָט אָוָן גַעֲוֹאַרְטָשָׁעָט.
פָאַרְזָאַס-זִישָׁע הַאָט דָעָר ווֹאַלְפַ נָאָר גַעֲוֹאַיְעָט אָוָן
גַעֲוֹאַרְטָשָׁעָט ? וּוַיְיַל עָר הַאָט נִיט גַעֲהָאָט ווּזְאָם צָו
עַפְנָן. אִיז עָר אַוְמָנָגָעָן אַיְבָרָן ווֹאַלְדַ שְׁטָאַרְמַה הַונְ
גַעֲרִיק.

איַינְמָאַל בָאַנְאַכְט הַאָט עָר ווֹאַלְפַ דָעָרְזָעָן עַפְעָם
אַ פִיְעָרֵל מַאַכְט צָו אִים פָוּן דִעְרוֹוִיטָנָם. גַיִיט עָר צָו,
נִיט עָר אַ כּוֹק אַז סְפִיְעָרֵל הַאָט נָאָר נִיט צָו אִים

געמאכט, נאר עם האט גלאט אווי געברענט אין דעם הייזל.

קוקט דער וואלהַ אריין דורך פענץטער, זעט ער ווי דער וואלד-היטער מיט זיין מידעֶלע שרהֶלע און מיטן וויסן ציגעלע זיצן ארום טיש און עסן קאשע מיט ייך.

דער וואלהַ האט זיינער געוואַלט עסן. טראכט ער : איך וועל אריינגיין אין שטוב אריין, וועל איך אויסכאנפֿן די שיסל קאשע מיט ייך.

ער גוימט צו דער טיר און וויל עפּענען, ער קען גוימט, וויל די טיר איז געווען פֿאַרְשְׁלָאַפְּן. איז דער וואלהַ געוואַרְן שטאָרְק איז בעס און האט אַנגַעַהֲוִין צו שעַלְטוֹן שרהֶלעַ מיט איך ציגעלע, מיט איך טאָטֵן. אויפֿן אַנדְרָעָן מָאָן איז דער וואלהַ שטְּלִינְקְעַרְדְּהִיט צוֹגְעַנְגַּעַן צום הייזל, גוימט ער אַ קּוֹק : ס'זְוִיְסֻעַ צִגְעַ-לָּעַ שְׁפִילַט זיך איז דְרוּיְסָן און שרהֶלעַ שְׁטִיטִיט איז קִיד און קאָכְט וּאַרְמָעַם. האט דער וואלהַ אַ כָּאָפְּ גַעַטָּאָן סְצִיגְעַלְעַ אַז גַעַלְאָזָט זיך לְוִיפֿן.

האט ס'צִינְל אַ גַעַשְׂרִי גַעַטָּאָן : שרהֶלעַ, רַאַטְעַ ווע !

איז ניך שרהֶלעַ אַרוּסְגַעַלְאָפְּן אַז זיך גַעַלְאָזָט לְוִיפֿן נָאָכוֹן וואלהַ.

לויפֿט דער וואלהַ אַז האַלְט ס'צִיגְעַלְעַ צוֹוִישַׁן די צִיְן. לויפֿט שרהֶלעַ נָאָר אַז קָעַן נִיט דַעַם וואלהַ דַעַר-יאָגָן. לויפֿן זיך אווי לאָגָן בֵּין זיך ווועָרָן בִּידָעַ מִידַּ. אַז זיך ווועָרָן מִיד שְׁטַעַלְעַן זיך זיך בִּידָעַ אַפְּ. נִיט אַ גַעַ-

שרוי שרהלהע: וואַלְפּ, וואַלְפּ, ניב מיר אָפּ מיין ציגעלאַע.
רוֹפֶט זיך אָנוּ דער וואַלְפּ: אַיך ווועֵל דיר ניט
אָפֶנְעָבָן, אַיך בֵּין ניט קיַין בִּיאַזְעָר אָנוּ ניט קיַין שלעכְבּ
טָעָר. אַיך בֵּין הָונְגָעָרִיךְ אָנוּ סְצִינְגָּעָלָעָו ווועֵל אַיך אוֹפֶפּ
עָסָן אָנוּ ווּעָרָן זָאת, ווועֵל אַיך ווּעָרָן אָזְוִי פְּרִילְאָךְ, פּוֹנְקָט
וַיְיַדְוָן.

מאכט שרהלהע: אָז דָו בִּיסְט הָונְגָעָרִיךְ, דָאַרְפְּסָטוֹ
אוֹפֶעָסְטּוֹ סְצִינְגָּעָלָעָו? אָ, וּאָ, קָומְצָו מִיר אַלְעָטָאגּ,
וועֵל אַיך דִּיר גַּעַבְנָה קָאַשְׁע מִיטִּיְיךְ, ווּעָסְטוֹ זַיְן זָאת
אָנוּ ווּעָרָן פְּרִילְאָךְ.

מאכט דער וואַלְפּ: אָוִיב אָזְוִי, אִיז גַּוטָּן. אָנוּ עָרָ
גַּיט אָפּ שְׂרָהַלְאָעָן אַיר צִינְגָּעָלָעָו.
פּוֹן דָעַנְסְמָאַלְטּ אָנוּ קָומְטָדָעָר וואַלְפּ אַלְעָטָאגּ
צָו שְׂרָהַלְאָעָן. שְׂרָהַלְאָעָן ניט אִים אָ פּוֹלָעָ שִׁיסְלָ קָאַשְׁע
מִיטִּיְיךְ. עָסְטָדָעָר וואַלְפּ, ווּעָרָט זָאת אָנוּ אִיז שְׁוִין
מַעַר ניט קיַין בִּיאַזְעָר אָנוּ קיַין שלעכְבּוּר, נָאָר אָ פְּרִיְיָ-
לְאָבָעָר אָנוּ אָ גַּטְעָר.

סְלִוָּג אֹז וֵיד בְּאַנְאָרוּישֶׁת

בוקום איז א כיטרע חות. דאס וויסט
יעדרע. שטעהניך נאר זי נארט אפ.
אבער איינמאָל האט אט די קלונגע
הית זיך שיין אַריינגעפאָקט. אט הערט
וּזְוּ דאס איז פֿאָרגעֻקּומָען :

פעלד א הון. בא דער הון או געווען איבערגעבראכنو
א פיסל. האט זי ניט געקענט ניין או געמוות אונ-
טערשפינגען. דערפרייט זיך דער פוקם. לוייפט צו
דער הון או וויל זי אויפעסן. אבער די הון או גע-
וואוע אווי קליען אוין דאר, או זי וואלט דער פוקם קווים
געשלעקט אויפ איזן צאו.

**דערזעטט ס'הינדליך דעם פוקס הייבט זי אן צו בעטן
אַים : פוקס, פיר מיך אָפּ צו מײַן באָלעבאָם, ער וועט
דידֵר זאגָן דערפֿאָר אַ דאנְקָן.**

טראכט זיך דער פוקס : אפשר אויז דאם טאקייע א פלאן. אויך וועל אפפֿירן די הווען צום באַלעבאָם ווועט ער זען, אויך בין א גוטער ווועט ער ניט מורה האָבן פֿאָר מיר אויז מיד מאָכוּן פֿאָר א שומְר אַיבְּער אלְעִזְרָה. דענסמאָלט וועל אויך לְעֵבָן אַ גוֹטוֹן טאגָן.

האט גענומען דער פוקס און אפגעפירות ס'הינדל צו
זיין באַלעבאָם, און זאגט צו אים: זעם, וואָס פֿאָר א
נוּטער אִיך בֵּין ? !
זאגט דער באַלעבאָם : ס'קומט דיר טאָקע א
דאָנק דערפֿאָר.

מאכט דער פוקס : ס'קומט מיר ניט קיון דאָנק.
אִיך בֵּין נאָר אַ גוּטער, האָב אִיך עַם געטָאוֹ. וועוֹ דּוֹ
ווילְסְטַט, אוֹ דִי הִנְעֵד זָאָל זַיְן גוּט, מאָר מִיד אַיבָּעֶד זַיְן
פֿאָר אַ שׁוּמֶר.

ווַיַּמַּט שְׂוִין דער באַלעבאָם, וואָס דער פוקס מײַינְט,
אַבעָּר עַר מאכט זיך ניט ווַיַּמְנִידֵּק אָן זאגט צום פוקס :
זיעָר גוּט. אָן דערווּיַּל זאגט אָן דער באַלעבאָם דעם
הוֹנְטַט, עַר זָאָל דעם פוקס גוּט נאָכְקוּן שְׂטִילְינְקָעְרְהִיט
אָן טָמְעַר עַפְעָם אִים באַצְּצָלוֹן וּזְיַיְן ס'קומט אִים.

דעַרְפְּרִיט זיך דער פוקס אָן ווּערט אַ שׁוּמֶר.
אַ גַּאנְצַן טָאג אַיז דער פוקס גַּעוּוּן צוּוִישׁן דִי
הִנְעֵד אָן האָט גַּאֲרַנִּיט אַגְּנָעָרִידְט. אַבעָּר, וּזְיַי נָאָר
סְאַיְזַן גַּעוּוֹאָרַן נאָכְטַ, אַיז עַר גַּעַגְגַּעַן אָן אַ פָּאָק
גַּעַטְאָן דִי פַּעַטְסְטַע הוֹן אָן וּזְיַי זִיךְ שְׂוִין גַּעַמְעַן צַוְּאָרָה.
אַבעָּר דער הוֹנְטַט אַיז אַרְיוֹפְּגָעָשְׁפְּרוֹנְגָּעָן אוּתָה אִים
אָן אִים גוּט צְעִירִים, האָט שְׂוִין דער פוקס גַּעַהְאָט אַ
גוּטָע וּוּעַטְשָׁעָרָע.

די בין האט אפגענארט דעם בער

ער בער איז דאך א נאשען, האט ער
לייב האניך. בא וועמען איז דא האַ
ニק ? בא די בינען. ווילן אבער די
בינען ניט געבן דעם בער קיין האַ
ニק. האט זי דער בער זיער פײנט
דערפֿאָר.

וואם נאָה טווען די בינען ? זי וויסן, אָן דער
בער זזעט שטענדיק זיך וועלן אַריינרייסן צו זי אַין
בינשטאָה, דאָראָפּ מען אִם אָ גאנצָן טאג האָלְטָן נאָר
אַין אַין היטן. אַבער אָן די בינען האָבוֹן קיין צייט
ניט צו שטײַן אָ גאנצָן טאג אַין דָּרוֹיכָן אָנוֹ האָלְטָן אַין
אַין היטן דעם בער, וויל זי דָּאָרְפּוֹן דאָך גַּיִן צו דער
אַרְבָּעַט, האָבוֹן זי גענומָען דעם בִּינְשְׁטָאָק אָנוֹ אִם באָ
הָאָלְטָן טִית, טִית אַין ווֹאָלְדָה.

נִיְמַט אַרְוָם דער בער אַיבָּעָרְן ווֹאָלְדָה גַּאנְצָע טַעַג
מִיט גַּאנְצָע נַעֲכָת. שְׁמַעְכֶּת מִיט זַיִן נִיאָנְיָע אָנוֹ האָלְטָן
אַין אַין זָכוֹן דעם בִּינְשְׁטָאָק. אַבער דער בִּינְשְׁטָאָק אַין
אַזְוֵי גּוֹט בָּאַהָאָלְטָן, אָנוֹ דער בער קָעוֹ אִם נִימַט גַּעֲפִינְעָן.
אַיִינְמָאָל דָּעַרְזָעַט דער בער, ווֹי אַ בִּין פְּלִיטָץ צו
אַ בְּלוּם. נִימַט אַ לְעֵם צו סְמִילְכָּל אָנוֹ זַוְּגָט, אָנוֹ זַוְּגָט.

טראכט זיך דער בער : די בין וועט מסתמא באַלד
פליען צוריק אהיכים, וועל איך איר נאָכניין אוֹז זיך דער-
ויסן, וואָו דער בִּינְשְׁטָאָק גַּעֲפִינְט זיך.

די בין האט זיך דערוויל גוט אַנְגָעַזְוִינְגּוֹ אָוֹ פְּלִיט
אַהֲיָם. קערט זיך זיך אָוֹמָן נִיט אַקְוָק : אַהֲא,
דער בער נִיט אַיד נָאָך. האט די בין פָּאָרְשְׁטָמָעָן, וואָס
ער מִינְטָן. אוֹז זיך אַבְּעָר נִיט קִיּוֹן נָאָרְשִׁיעַ. וואָס וְשֻׁעָׁ
טוֹט זיך ? זיך פְּלִיט נִיט אַהֲיָם, נָאָר עַרְגָּעָץ אוֹז אָוֹ
אנְדָעָר וּוּגָן. וּוֹאָהָיָן ? דָאָס וּוַיִּסְטָן שְׂוִין די בין.
דער בער אַבְּעָר נִיט נָאָך. ער מִינְטָן, דער נָאָך,
אוֹ אָט באַלְד קּוֹמֶט ער צוֹם בִּינְשְׁטָאָק. פְּלִיט די בין
אוֹ פְּלִיט. דער בער נָאָך אַיד לְוִיפְט אָוֹן שְׁפְּרִינְגְּט מִיט
זִינְעָן גַּעֲרָאָטָעָן פִּים. פְּלוֹצְלִינְגּ, וּוּי ! אוֹזָא צְרָה ! דער
בער פָּאָלְט אַרְיָין גְּלִיכְד אָוֹן אַ נְעַז.

דָאָס האט די בין פָּאָרְפִּידְט דָעַם בער גְּלִיכְד אָוֹן
דער נְעַז. לִינְט דער בער דָאָרטָן, וּוְאָרְפְּט זיך אָוֹן אַלְעָ
זִיְּטָן וּוּי אָוֹן אַפְגָעַנְבָּרִיטָעָר אָוֹן קָעוֹ זיך נִיט אַוְיסְפָּלָאנְטָעָרָן.

די בין פְּלִיט פְּרִילְאָך אַהֲיָם.

זִינְעָן גַּעֲקוּמָעָן מַעֲנְטָשָׁן, דָעַם בער אַרְיָיסְגַּעַפְּלָאנְ-
טָעָרְטָפָן נְעַז, גַּעֲנוּמָעָן אִים אָיָן שְׁטָאָט אַרְיָין אוֹן אַוְיסְ-
גַּעֲלָעָרְנָט טָאָנָצָן.

פָּוֹן דָעַסְמָאָלְט אָוֹ מוֹז דער בער טָאָנָצָן אוֹיְף אַלְעָ
שְׁמָחוֹת אָוֹן ער דָעַצְיָילְט יְעָדָרְוָן וּוּי אָזְוִי אַ בין האט
אִים אַפְגָעַנְאָרֶט.

א י נ ה א ל ט :

3	יאנקעלע פלייט און חלום לאנד ——————
7	קעצעלע ואשערן ——————
12	שרחלע מיטן ציגעלע ——————
19	שרחלע מיט איר קעצעלע פומי ——————
23	ס'הינטעלע מיטן קעצעלע ——————
28	ציגעלע-טיגעלע ——————
35	שרחלע, משחלע, יאנקעלע און בארזיך ——————
40	צוווי ארמייען ——————
46	דער האן וויל ניט ליידן ——————
52	ס'הינטעלע שוואץ פינטעלע ——————
55	מאטעלע מיט דער קאפאטעלע ——————
57	דער האן און א זונגענשטראל ——————
59	דער האן זוכט זיין נאן ——————
62	בלומע בלוי איינגעלע ——————
65	פארגעמיינט ——————
67	ליילע מיט די לייליעם ——————
69	א מעשה מיט פיגעלאך ——————
76	מייזעלע גנב ——————
80	נו, און דערנאכדים ? ——————
89	דער וואָף איז געווארן א גוטער ——————
92	קלוג, קלוג און זיך באָנארישט ——————
94	די בין האט אָפֿגענָאָרט דעם בער ——————